

Monah Pimen Vlad

SFÂNTUL MUNTE ATHOS GRĂDINA MAICII DOMNULUI

Editura Evanghelismos
București 2016

MONAH PIMEN VLAD

SFÂNTUL MUNTE ATHOS
GRĂDINA MAICII DOMNULUI

MONAH PIMEN VLAD

SFÂNTUL MUNTE ATHOS

GRĂDINA MAICII DOMNULUI

Editura Evanghelismos
București, 2016

Culegere computerizată și corectură:
Prof. Elisabeta Filioreanu

Monah Pimen Vlad
Chilia «Intrarea în Biserică a Maicii Domnului»
Schitul Lacu – Sfântul Munte Athos
P.O. Box 146 Kareia
Telefon: 00306946572266

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PIMEN VLAD, monah
Sfântul Munte Athos, Grădina Maicii Domnului /
monah Pimen Vlad. -
București: Evanghelismos, 2016

ISBN 978-606-8562-27-8

281.94(495 Athos)

Cuvânt-înainte

Cu mintea și cu priceperea mea slabă, îndrăznesc să aștern pe hârtie câteva date, mărturii și minuni despre Sfântul Munte al Athonului, care, pe bună dreptate, mai este numit și «Grădina Maicii Domnului».

Sfântul Munte al Athonului este o peninsulă legată de pământul Greciei în partea dinspre miazăzi, având celelalte trei părți scăldate de Marea Egee. Lungimea Sfântului Munte este de 60 km, iar lățimea variază între 12 și 18 km. Altitudinea vârfului Athonului este de 2034 de metri, iar suprafața peninsulei este de 389 km^2.

Până la venirea Maicii Domnului aici, Sfântul Munte se afla în întunericul închinării la idoli. Se aflau multe capiști idolești, iar pe vârful Athonului se afla idolul Apolon, fiind făcut din aur și având o înălțime uriașă. Se spune că atunci când era luminat de soare, se vedea tocmai de la Constantinopol. La acest idol, veneau mulți și i se închinau, iar diavolii care locuiau în el răspundeau la întrebările lor, dar mai întâi trebuia să li se aducă jertfe, chiar pe unii din copiii lor. Și acum se păstrează altare idolești, având pietre cu canal de scurgere a sângelui, pe care se junghiau copiii mici.

Despre încreștinarea Sfântului Munte se cunosc din tradiție următoarele:

După Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos la cer, Sfinții Apostoli, împreună cu Maica Domnului, au aruncat sorți să vadă ce parte a pământului li se va încredința pentru propovăduirea Evangheliei. Sorții Maicii Domnului au căzut să meargă pe pământul Ivirului, care acum se numește Gruzia. Preasfânta s-a bucurat și se pregătea pentru plecare, dar i s-a arătat îngerul Domnului și i-a zis să nu se depărteze de Ierusalim, că țara ce i-a căzut se va lumina mai târziu, iar acum să primească îngrijirea altui pământ, pe care i-l va arăta Domnul. Astfel, Maica Domnului a rămas în Ierusalim în casa preaiubitului ucenic al Domnului, Sfântul Apostol Ioan.

Plecarea ei a fost în felul următor:

Lazăr, care a fost înviat de Mântuitorul Hristos a patra zi, se afla în insula Cipru, unde fusese hirotonit episcop de Sfântul Apostol Varnava. Fiind, deci, în Cipru, a dorit din tot sufletul s-o vadă pe Maica Domnului, dar ezita să meargă în Ierusalim, ferindu-se de ura evreilor, care căutau să-l omoare. Așa că i-a scris Preasfintei Fecioare, rugându-o să vină în insula Cipru. Maica Domnului a răspuns că va veni, dar să-i trimită o corabie.

Când Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan călătoreau spre insula Cipru, din rânduiala lui Dumnezeu s-a ridicat o furtună pe mare și corabia a fost dusă în apropierea Muntelui Athonului. Văzând frumusețea locului, Preasfânta Fecioară a cerut Fiului ei să-i dăruiască acest munte, ca să-l aibă ca moștenire. Atunci s-a auzit

un glas, zicând: „Primește acest loc ca moștenire și în el își vor afla scăparea toți care vor să se mântuiască“.

Coborând Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan la țărm, diavolii care se aflau în idoli au început să țipe înfricoșați, fiind siliți de puterea lui Dumnezeu: „Ieșiți în întâmpinarea Mariei, Maica lui Dumnezeu, la limanul lui Climent!“. Poporul, mirându-se și înspăimântându-se de cele ce auzea, a coborât la țărm să vadă ce s-a întâmplat, întrebându-se ce fel de Dumnezeu a venit, fiind mai mare decât al lor. Idolul Apolon s-a prăbușit și s-a sfărâmat în mii de bucăți. Aceasta i-a speriat și mai mult. Ajungând la limanul lui Climent, au aflat pe Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan, care le-au vestit despre întruparea Fiului lui Dumnezeu, despre răstignirea, Învierea și Înălțarea Lui la ceruri. Iar pe locul unde a pășit Maica Domnului când a coborât din corabie a izvorât un izvor care curge neîncetat până astăzi și care este vindecător pentru toți cei care beau cu credință din el. Și cu toate că este la nivelul mării, totuși apa din el este dulce.

Auzind toate acestea, oamenii s-au închinat adevăratului Dumnezeu Iisus Hristos și au mulțumit Maicii Domnului pentru acest mare dar. Apoi, s-au botezat cu toții și și-au sfărâmat capiștile și idolii dintr-însele. Maica Domnului i-a învățat, i-a povățuit și le-a zis: „Acest loc îmi este dat mie de Fiul și Dumnezeul meu". După care, binecuvântându-i, le-a zis: „Să fie darul lui Dumnezeu în locul acesta și asupra celor ce vor viețui aici cu credință și cu bună cucernicie și a celor ce vor păzi poruncile Fiului și Dumnezeului meu. Și toate cele pământești le vor avea cu îndestulare și fără multă osteneală. Viață cerească li se va dărui lor și mila Fiului meu nu se va ridica de la dânșii. Locului acestuia eu îi voi fi apărătoare și fierbinte mijlocitoare către Dumnezeu și pentru cei ce vor viețui aici". Apoi s-a urcat din nou pe corabie, lăsându-i pe toți cu lacrimi în ochi de bucurie pentru marele dar pe care-l primiseră, dar și cu lacrimi de întristare pentru despărțirea de Maica lui Dumnezeu.

După încreștinare, Sfântul Munte a ajuns aproape de pustiire. Când a rânduit Bunul Dumnezeu și Preasfânta Lui Maică, au început să vină unii bărbați râvnitori, care s-au nevoit și s-au sfințit aici, precum a fost Sfântul Petru Athonitul, care a auzit din gura Maicii Domnului următoarea făgăduință: „Părinte, în Muntele Athonului va fi odihna ta! Pe acest Munte l-am ales eu dintre toate părțile pământului și am hotărât să-l afierosesc spre a fi locuință călugărilor și pustnicilor și are să se numească «sfânt» și câți vor locui într-însul și vor voi să se lupte cu dușmanul obștesc al omenirii, adică cu diavolul, eu însăși voi lupta alături de ei, voi fi cu dânșii în toată viața lor, mă voi face lor ajutătoare

nebiruită, îi voi învăța cele ce se cuvine să le facă și îi voi sfătui la cele ce se cuvine să nu le facă. Mă voi face lor mai înainte gânditor, doctor și le voi purta de grijă, atât pentru hrana și doctoria care întăresc și folosesc trupul, cât și pentru hrana și doctoria care împuternicesc sufletul; și nu-i voi lăsa să cadă de la bine și de la fapta lor cea bună. Și aceasta o voi face în viața lor; iar după moarte voi înfățișa Fiului și Dumnezeului meu pe aceia care cu iubire de Dumnezeu și întru pocăință își vor săvârși viața lor în muntele acesta și le voi cere de la Dânsul desăvârșită iertare a păcatelor".

Această făgăduință nu o face altcineva, ci Preasfânta și Preacurata Maică a lui Dumnezeu, pentru cei care părăsesc toate și vin în Sfântul Munte. O, cât de bogați suntem noi, cei care avem o astfel de Maică preabună și preamilostivă!

Mai pe urmă, s-au construit multe mănăstiri, schituri, chilii[1] și colibe[2]. Au fost perioade în care Sfântul Munte a cunoscut o mare înflorire. Începând cu primele decenii ale secolului al IX-lea, monahismul aghiorit intră într-o nouă fază. Muntele Athos își dobândește caracterul său de ținut exclusiv monahal, cu granițe bine determinate, cu organizare administrativă proprie și cu capitala la Kareia.

În secolul al IX-lea, au trăit în Sfântul Munte două mari personalități: Sfântul Petru Athonitul, considerat unul dintre cei mai mari pustnici, și Sfântul Eftimie din

---

[1] Chilia cuprinde o casă cu mai multe camere, având și un paraclis în care se săvârșesc slujbele, viețuitorii fiind mai mulți, având toate de obște și fiind sub ascultarea unui stareț.

[2] Coliba are o cameră sau două, fără paraclis, și este locuită de un viețuitor sau doi, trăind viață pustnicească.

Tesalonic, care a întemeiat o lavră monahală pe la mijlocul secolului al IX-lea.

O altă mare personalitate a Sfântului Munte, care a pus bazele vieții de obște și a zidit Mănăstirea Marea Lavră, a fost Sfântul Atanasie Athonitul.

Primul sigiliu împărătesc datează din anul 883, din care reiese strădania monahilor athoniți de a-și asigura caracterul monahal al peninsulei. Împăratul bizantin Vasile I Macedoneanul poruncește ca să nu fie deranjați în niciun fel, de nimeni, călugării din Athos. În anul 943, granițele Sfântului Munte sunt fixate definitiv prin hotărâre împărătească, ele rămânând, în general, aceleași până astăzi.

Numărul călugărilor a variat în funcție de evenimentele istorice, ajungând în anul 1920 până la aproximativ 10000: ruși – 4800, greci – 3900, români – 500, bulgari – 500, sârbi – 150, georgieni – 50. În foarte scurt timp, din 1920 până în 1970, numărul lor a scăzut până la 1146, dar din 1974 începe să crească ușor, ajungând la ora actuală să fie în jur de 2500 de călugări.

În Sfântul Munte, au fost întotdeauna monahi de toate națiile. Locuiau în aceleași mănăstiri fără să fie nevoie de mănăstiri separate. Domnitorii români – moldoveni și munteni – au ajutat foarte mult Sfântul Munte, dar nu s-au gândit să înființeze mănăstiri românești, știind că ajută monahismul ortodox care este unul. Cu timpul, au apărut câteva mănăstiri și schituri populate exclusiv de monahi din același neam, cum ar fi: ruși – Sfântul Pantelimon, sârbi – Hilandaru, bulgari – Zografu și români – Prodromu, Lacu.

Kareia, capitala Sfântului Munte

Numărul mănăstirilor este stabilit la douăzeci, iar al schiturilor la doisprezece. Al chiliilor nu se știe exact, deoarece multe au fost părăsite, iar altele s-au dărâmat.

Cele douăzeci de mănăstiri, în ordinea după care sunt așezate în catalogul mănăstirilor athonite, sunt acestea: Marea Lavră, Vatopedu, Iviru, Hilandaru, Dionisiu,

Cutlumuș, Pantocrator, Xeropotamu, Zografu, Dohiariu, Caracalu, Filoteu, Simonopetra, Sfântul Pavel, Stavronichita, Xenofont, Grigoriu, Esfigmenu, Sfântul Pantelimon (Russikon) și Constamonitu.

Monah Pimen Vlad

Mănăstirea Marea Lavră

Această mănăstire a fost înființată în anul 963 de Sfântul Atanasie Athonitul. Rămas orfan de mic, Sfântul Atanasie a fost luat în grijă de o călugăriță, care l-a crescut în frica de Dumnezeu, urmându-i ei în post și în privegheri. Mai târziu, a ajuns la palatul împărătesc dar, nefăcându-i plăcere traiul îmbelșugat de la palat și urând slava lumii, s-a retras la Mănăstirea Chimenului, intrând sub ascultarea cuviosului Mihail, numit Malein. Mai târziu, stareţul i-a dat voie să locuiască într-o chilie retrasă, pentru a se putea ruga în mai multă liniște. Voievodul Răsăritului, Nichifor Foca, nepotul cuviosului Mihail, întorcându-se de la război, a trecut pe la mănăstirea lui, iar cuviosul l-a dus la Sfântul Atanasie, pentru a se folosi de cuvintele lui cele pline de har. Nichifor a prins mare dragoste de Sfântul Atanasie și l-a prețuit mult.

Fiind aproape de sfârșitul vieții, cuviosul Mihail se gândea să-l lase egumen pe Sfântul Atanasie, care, înștiințându-se de aceasta și fugind de greutatea egumeniei, a plecat pe ascuns în Muntele Athonului.

După ce a pustnicit o vreme, a intrat sub ascultare la un bătrân, schimbându-și numele în Varnava, ca să nu fie cunoscut, știind că Voievodul Nichifor îl va căuta. Aici, s-a arătat pe sine că nu știe carte și că este cu totul nepriceput, neștiind altă meserie decât pescuitul. Făcându-se cercetare pentru el de Voievodul Nichifor și adunându-se toți monahii la Kareia, voiau să vadă de este cel pe care îl căutau. Văzând că el corespunde la înfățișare, după cum fusese descris, l-au pus să citească cuvânt, dar el se împotrivea zicând că nu știe carte. Fiind legat cu certare și nemaiputând să se tăinuiască, a început să citească precum știa. Mai târziu, Voievodul Nichifor i-a dat mult aur cuviosului Atanasie, rugându-l să zidească o mănăstire în care va veni și el să se călugărească, dar nu a reușit să-și împlinească făgăduința, căci după moartea împăratului Roman a fost ales împărat peste greci.

Fericitul Atanasie, urmând îndemnul Voievodului, a zidit o biserică frumoasă în numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și chilii, făcându-se povățuitor al fraților ce se adunaseră acolo. Lucrul acesta a fost bineplăcut lui Dumnezeu și Preasfintei Maicii Sale, care s-a arătat unui călugăr cu numele Matei.

Acesta, având ochii inimii curați și luminați, și stând cu luare-aminte la cântarea de dimineață, a văzut intrând în biserică pe Preasfânta Fecioară cea prealuminată, cu doi îngeri preaminunați; un înger mergea înaintea ei cu o lumânare, iar altul în urmă; Preasfânta Fecioară umbla printre frați și le împărțea lucruri. Astfel, fraților care stăteau în strane și cântau le-a dat câte un galben, celor ce stăteau prin alte locuri în biserică le-a dat câte doisprezece bani, iar celor ce stăteau în pridvor, câte șase bani. Matei a văzut

acestea și singur s-a învrednicit a lua șase bani din preacuratele ei mâini.

Într-un timp, înmulțindu-se numărul fraților, s-au terminat toate alimentele și nu mai aveau cu ce se hrăni. Sfântul Atanasie, fiind foarte mâhnit, și-a luat toiagul și a pornit pe cărare spre Kareia, voind să anunțe conducerea Sfântului Munte că nu mai poate să asigure hrană fraților. După două ore de mers s-a așezat pe o piatră să se odihnească. Când s-a ridicat să plece mai departe, vede o femeie venind în întâmpinarea lui. Cum a văzut-o, a privit-o uimit, întrebându-se ce caută aici, în aceste locuri unde nu intră niciodată femei. Fiind în starea aceasta, femeia necunoscută l-a întrebat cu blândețe:

– Unde mergi, bătrânule?

Sfântul Atanasie, privind-o cu atenție, i-a răspuns:

– Cine ești tu și cum ai venit aici?

– Eu sunt stăpâna acestor locuri și îți știu mâhnirea ta, putând să te ajut, dar mai întâi vreau să știu încotro ai plecat.

Atunci, Sfântul Atanasie i-a spus greutățile și necazurile sale.

– Și tu atâta n-ai putut suferi? a adăugat necunoscuta. Și pentru fărâma de pâine, tu ți-ai părăsit mănăstirea, care trebuie să devină preaslăvită? Oare după duhul călugăriei este fapta ta? Unde îți este credința? Întoarce-te, i-a zis ea, și eu te voi ajuta. Toate ți le voi dărui cu îndestulare și se va preaslăvi mai mult decât celelalte mănăstiri.

– Cine ești tu? a întrebat-o din nou sfântul.

– Aceea în al cărui nume ai sfinţit locaşul tău, căreia ai încredinţat soarta şi mântuirea ta. Eu sunt Maica Domnului tău.

Sfântul Atanasie, fiind neîncrezător, i-a zis:

– Şi cum pot să cunosc că eşti cu adevărat cea care spui?

– Vezi această piatră? l-a întrebat necunoscuta. Loveşte în ea şi te vei încredinţa.

Lovind după cum i-a spus, piatra s-a despicat în semnul crucii şi a izvorât un izvor îmbelşugat de aghiasmă, care curge până astăzi. Văzând minunea, Sfântul Atanasie i s-a închinat, iar Maica Domnului i-a spus:

– Întoarce-te în mănăstirea ta şi de acum să nu mai pui econom, căci eu voi fi econoama mănăstirii şi mă voi îngriji de toate.

Şi zicând acestea s-a făcut nevăzută, iar Sfântul Atanasie i-a mulţumit şi s-a întors în mănăstire, unde a găsit magaziile pline de alimente şi vasele pline cu untdelemn.

După adormirea Sfântului Atanasie, Maica Domnului s-a arătat unuia din stareţi şi i-a zis:

– De acum să nu mă mai prăznuiţi pe mine, că eu sunt slăvită de toată lumea, ci să-l prăznuiţi pe Sfântul Atanasie, care s-a ostenit şi a făcut mănăstirea.

De atunci s-a schimbat hramul Bunei Vestiri, cu ziua de prăznuire a Sfântului Atanasie, ctitorul mănăstirii. La prăznuire, se adună majoritatea călugărilor din Athos, făcându-se priveghere de toată noaptea.

În această mănăstire s-a nevoit şi marele cântăreţ, Sfântul Ioan Cucuzel, care a trăit o perioadă la curţile împărăteşti, unde era foarte iubit de împărat pentru glasul

lui dulce și frumos, având o purtare aleasă și plină de bunăcuviință. Acest mare cântăreț, care a trăit în veacul al XII-lea, iubea mult liniștea și nu se putea împăca cu viața de la curțile împărătești. S-a întristat și mai mult când a aflat că împăratul vrea să-l însoare. De aceea căuta prilejul să plece undeva, să poată scăpa de slava lumii și de orice grijă lumească, pentru a-L putea slăvi pe Dumnezeu.

Atunci, din rânduiala lui Dumnezeu, a venit la palatul împăratului egumenul Lavrei din Sfântul Munte. Tânărul Ioan i-a descoperit gândurile sale, iar egumenul l-a binecuvântat pentru drumul ales. La puțin timp după plecarea egumenului, a plecat și Ioan spre Sfântul Munte și s-a prezentat la portarul Mănăstirii Lavra. Întrebându-l portarul cine este, i-a răspuns că este un simplu cioban și că dorește să fie călugăr.

– Încă ești tânăr, i-a zis portarul.

Ioan i-a răspuns cu blândețe că în tinerețe este mai bine a lua asupră-și jugul Domnului.

Atunci, portarul i-a spus egumenului despre el și s-a bucurat egumenul, căci în acele zile aveau nevoie de un cioban care să meargă cu țapii mănăstirii, la păscut. După un timp, l-au trimis cu țapii prin pustietățile Athonului, lucru care l-a bucurat foarte mult pe Ioan, care iubea liniștea. Petrecând un timp cu țapii, într-una din zile, uitându-se în jur și văzând că nu este nimeni, a început să cânte așa precum doar el putea să cânte. Țapii s-au oprit din păscut și îl priveau ca înmărmuriți. Avea o voce atât de frumoasă, de parcă era îngerească. Un pustnic care locuia în apropiere s-a minunat nespus de asemenea cântare și

s-a apropiat să vadă de este înger sau om. După ce l-a ascultat, s-a dus imediat la Mănăstirea Lavra și i-a vestit egumenului despre minunatul cioban cu glas îngeresc. Auzind acestea, egumenul a trimis imediat să-l cheme și când l-a văzut și-a reamintit de tânărul care îi vorbise în palatele împărătești. Tânărul Ioan s-a rugat egumenului să nu spună împăratului despre el. Egumenul a stat mult pe gânduri, întrebându-se ce să facă. N-ar fi vrut să spună, pentru că nu voia să piardă un asemenea om îngeresc, dar în același timp îi era frică de împărat, căci se făcuse multă cercetare pentru el atunci când părăsise palatul pe ascuns, fiind căutat chiar și în Sfântul Munte.

După multe rugăciuni, egumenul a plecat spre Constantinopol. S-a înfățișat înaintea împăratului, făcându-i metanie până la pământ și cerându-i ajutorul. Împăratul, uimit și umilit de purtarea egumenului, l-a sfătuit să se liniștească și să-i spună necazul, făgăduind că-l va ajuta. Atunci egumenul, prinzând îndrăzneală, a început a zice:

– Sfântă este făgăduința împăratului.

Apoi i-a descoperit cele aflate despre tânărul Ioan. Când a auzit, împăratul a lăcrimat și a zis:

– Ah, dacă aș fi știut despre cine este vorba! Dar acum, dacă am făgăduit, iar el a fost călugărit, facă-se voia Domnului și să-i spui să se roage și pentru mine.

Și așa a rămas Ioan în Lavră, împodobind biserica cu cântările sale. Apoi, egumenul i-a dat binecuvântare și Ioan și-a zidit chilie cu bisericuță închinată Sfinților Arhangheli, unde se liniștea în zilele săptămânii, iar Duminicile și la Praznice venea și cânta la strana dreaptă.

Maica Domnului «Cucuzelissa»

Odată, cântând Acatistul Maicii Domnului, vineri spre sâmbătă, după Priveghere s-a așezat puțin în strana din dreapta icoanei Maicii Domnului. Pe când era cuprins de somn, o vede pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu înaintea lui, care îi spune:

– Bucură-te și tu, Ioane. Cântă-mi, căci eu nu te voi lăsa!

În același timp, i-a pus în mână un galben și s-a făcut nevăzută.

Deșteptându-se, Ioan a văzut plin de bucurie că în mâna lui se afla galbenul dat de Maica Domnului. Lacrimi de bucurie și de recunoștință curgeau din ochii lui pentru marea milostivire a Maicii lui Dumnezeu. Apoi, galbenul primit l-a atârnat la icoana Maicii Domnului, în fața căreia cântase Acatistul. De la acea icoană și de la acel galben se fac multe minuni până în ziua de astăzi.

Altădată, din cauza multei osteneli și a statului în picioare, lui Ioan i-a putrezit un picior, din care curgeau viermi, dar iarăși i s-a arătat Maica Domnului, în timpul Privegherii, zicându-i cu blândețe:

– De acum, să fii sănătos! și îndată s-au vindecat toate rănile.

Apoi, viețuind mulți ani întru cuvioșie, s-a dus către Domnul și către Maica Domnului pe care Ioan a slăvit-o și a iubit-o din toată inima și care i-a fost ocrotitoare și ajutătoare în toți anii viețuirii pe pământ. A venit în Sfântul Munte pe când avea nouăsprezece ani, dar numărul anilor pe care i-a trăit în Sfântul Munte nu se cunoaște.

Despre aghiasma care a izvorât prin minune, se spune că a secat o singură dată și acest lucru s-a petrecut astfel:

Câțiva călugări de la Lavră s-au hotărât să facă ceva mai la vale de izvorul sfânt, aproape de malul mării, o moară de apă, gândindu-se să se folosească de aghiasma care curgea cu îmbelșugare. Când au terminat moara, a secat și izvorul, arătându-se prin aceasta că Maica Domnului nu voiește ca aghiasma să fie folosită la moară. Atunci, călugării,

înspăimântându-se de minune, au dărâmat moara și – O, preaslăvite sunt minunile tale, Preacurată Stăpână! – aghiasma a izvorât iarăși, la fel de îmbelșugată ca și mai înainte.

De atunci, până în ziua de astăzi, își păstrează cursul ei, făcând multe vindecări și rămâne nestricată oricât timp ar fi păstrată.

În fața bisericii mari a Lavrei, se află doi chiparoși care au fost răsădiți, unul de Sfântul Atanasie și altul de ucenicul lui. Se povestește că, într-un timp, pe când Sfântul Atanasie se afla la rugăciune, a văzut o mulțime de diavoli, care se înarmau împotriva călugărilor, zicând: „Mult rău ne-a făcut acest Atanasie, venind în acest loc pustiu, care era al nostru, și adunând sute de călugări care ne ard cu rugăciunea! Hai să năvălim asupra lor și să-i izgonim". Atunci, Sfântul Atanasie și-a luat bastonul, care era din fier, și a început să-i lovească, gonindu-i din mănăstire. Pe când îi izgonea, chiar dacă unii mai rămăseseră urcați în chiparoșii mănăstirii, s-a auzit vocea Maicii Domnului care a zis:

– Ce faci, Atanasie?

– Alung spurcăciunile acestea, care nu lasă călugării în pace, a răspuns sfântul.

– Lasă-i, căci aceștia sunt mântuirea voastră, căci fără ei a-ți cădea în trândăvie; dar așa, cu cât veți fi războiți mai tare, cu atât veți lupta și voi mai mult, încununându-vă.

Și așa au mai rămas în Lavră diavolii care se cățăraseră în chiparoși. De la această minune se păstrează o vorbă în Lavră: atunci când iese vreo ispită, auzi pe câte un călugăr zicând: „Iarăși au coborât cei din chiparoși".

Între cei doi chiparoși, se află un vas foarte mare, din marmură, în care se face aghiasmă la hramul mănăstirii. Odată, când a venit sultanul în Lavră și l-a văzut, i-a plăcut foarte mult și a poruncit să-i fie adus la Constantinopol, pentru a face baie în el. Auzind acestea, unul dintre călugări a luat un ciocan mare și a lovit vasul, crăpându-l într-o margine. Văzând sultanul aceasta, a poruncit ca pe acel călugăr să-l spânzure de un chiparos. Apoi, văzând vasul crăpat, a renunțat să-l mai ia.

Pe timpul cruciaților, Mănăstirea Lavra a avut o cădere. Doi preoți din Lavra, din cauza fricii și fiind siliți de trimișii papei de la Roma, au acceptat să slujească Liturghia împreună cu catolicii. După moartea lor, cei doi preoți au rămas neputreziți. De câte ori au fost îngropați, pământul arunca trupurile lor afară. Arătau îngrozitor! Le crescuseră unghiile și părul. Lucrul acesta s-a petrecut recent, când Mănăstirea Lavra i-a luat și i-a dus într-o peșteră la malul mării și pe care au zidit-o. Acești doi preoți neputreziți au fost văzuți de un părinte român, care se mai află în viață.

În prezent, Mănăstirea Lavra are în jur de patruzeci de călugări, în afara celor de la schituri și chilii.

Continuând călătoria pe versantul de răsărit al Athonului, întâlnim peștera unde s-a nevoit Sfântul Petru Athonitul, unul dintre cei mai mari pustnici. Apoi, la o oră de mers pe jos, întâlnim peștera Sfântului Nil, Izvorâtorul de Mir. Se spune că după adormirea lui a izvorât atât de mult mir din moaștele sale, încât ajungea până în mare. După un timp, corăbierii care treceau pe acolo au început

să-l adune și să-l vândă pentru bani. Din acel moment, moaștele cuviosului au încetat să mai izvorască mir.

Puțin mai sus, s-a nevoit Sfântul Maxim Kafsokalivitul, care a ajuns la așa sporire duhovnicească încât uneori era răpit în văzduh și mutat în altă parte. Despre acest lucru ne mărturisește Sfântul Grigorie Palama. Mulți spuneau despre Sfântul Maxim că este înșelat. Atunci, Sfântul Grigorie s-a dus la coliba lui să se încredințeze de adevăr. Ajungând acolo, nu l-a găsit acasă. S-a așezat pe o piatră să-l aștepte până avea să sosească. Privind pe valea muntelui în jos, l-a văzut pe Sfântul Maxim la o distanță foarte mare, urcând la deal, apoi l-a văzut ridicându-se în văzduh și zburând prin aer până în fața lui. Atunci, Sfântul Grigorie, stând de vorbă cu el, a cunoscut că nu numai că nu era înșelat, dar se și afla pe culmea nepătimirii, unde foarte puțini ajung.

Ce vom putea spune despre înfricoșata Karulie, unde trăiesc călugării pe stâncile fără verdeață și unde în timpul verii este o căldură de nesuportat! Se cere multă osteneală, pentru a se putea urca cineva pe cărările primejdioase, care trec pe marginea prăpăstiilor.

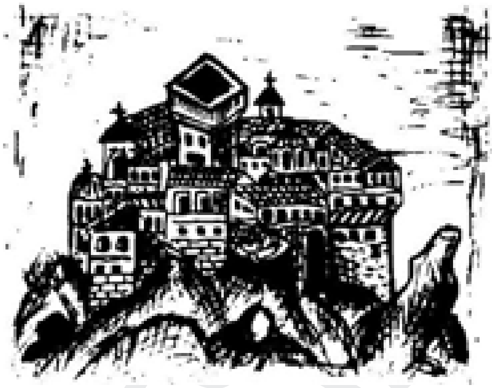
Nu departe, la Katunachia, s-a nevoit părintele Efrem, fost ucenic al cuviosului Iosif Isihastul. Apoi, întâlnim chilia vestiților cântăreți și pictori numită „a Danieleilor". Aici, a trăit marele duhovnic Daniil, care este și întemeietorul ei.

La Schitul „Sfânta Ana" îl găsim pe cuviosul Gherontie, întemeietorul schitului, la chilia căruia se nevoiește acum un părinte român. Pe când trăia cuviosul Gherontie, nu se afla apă la acea chilie. Atunci s-a rugat Maicii Domnului și a izvorât aghiazmă dintr-o stâncă de deasupra chiliei.

După un timp, ucenicul cuviosului Gherontie, fiind tânăr și având putere, l-a rugat pe cuvios să-i dea voie să facă o mică grădină și să pună legume, de care să se folosească. După multă insistență, a primit binecuvântarea cuviosului de a se ocupa de grădină, dar Maicii Domnului nu i-a plăcut lucrul acesta și a doua zi a secat izvorul. Văzând acestea, cuviosul și-a dat seama de greșeala lui și s-a rugat Maicii Domnului să le ierte greșeala și să le dea din nou apă. După multă rugăciune s-a arătat Maica Domnului și i-a spus: „Oare până acum v-a lipsit ceva? Nu m-am îngrijit eu de toate? De ce, dar, v-ați apucat de făcut grădină? Iar dacă vreți să vă osteniți, atunci ia o piatră și arunc-o la vale!“. Luând cuviosul o piatră și aruncând-o, în locul unde a căzut piatra a izvorât un izvor cu apă curată și rece. Atunci Maica Domnului s-a făcut nevăzută. Acel izvor curge și astăzi și se află la două sute de metri mai jos de chilie.

Pe teritoriul Mănăstirii Lavra, se află și schitul românesc Prodromu.

În Mănăstirea Lavra se află multe părticele din sfinte moaște de sfinți, dintre care voi enumera câteva: o părticică din lemnul Sfintei Cruci, pe care o purta Sfântul Atanasie la priveghieri și care cântărește 3 kilograme; capul Sfântului Ioan Cucuzel, capul Sfântului Vasile cel Mare, capul Sfântului Nil Izvorâtorul de Mir, capul Sfântului Mihail, episcopul Sinatelor, capul Sfântului Mare Mucenic Alexandru, vărul Sfântului Mucenic Dimitrie, capul Sfântului Arhidiacon Ștefan, o părticică din capul Sfântului Ioan Botezătorul, o parte din mâna stângă a Sfântului Ioan Gură de Aur, mâna dreaptă a Sfântului Apostol Andrei, mâna dreaptă a Sfântului Nectarie de Eghina.

Numărul călugărilor din Lavră este de două sute și are sub jurisdicția ei aproape un sfert din întreg Sfântul Munte. Chiar și vârful Athonului este pe teritoriul acestei mănăstiri.

Donații românești la Marea Lavră

Voievozii români și-au arătat din plin dărnicia pentru mănăstirile din Sfântul Munte. Aici, în Mănăstirea Lavra, se păstrează icoana Sfântului Atanasie Athonitul, îmbrăcată în argint, având incrustate pe margine chipul și numele lui Vladislav I și al doamnei Ana, soția sa, fiind cei care au dăruit această icoană Mănăstirii Lavra. Mai târziu, Neagoe Basarab a reînnoit Biserica și a acoperit-o cu tablă de plumb, apoi a zidit arhondaricul, a dăruit diferite sfinte vase și, anual, dăruia o sumă de 90 000 de taleri de argint. Apoi, Radu de la Afumați, Vlad Vintilă, Doamna Maria, soția lui Ștefan Vodă Surdul, Alexandru Vodă cel Rău, Petru Șchiopul, Ieremia Movilă, Matei Basarab, Grigore Ghica și Sfântul Constantin Brâncoveanu, cu toții, aceștia au dăruit danii anuale, precum și multe alte ajutoare.

Mănăstirea Vatopedu

Despre această mănăstire, închinată Bunei Vestiri a Maicii Domnului, se spune că a fost construită de împăratul Teodosie cel Mare. Aceasta s-a petrecut astfel:

Fiind furtună pe mare și fiul împăratului, Arcadie, călătorind cu o corabie, pe când se afla pe punte, a fost luat de un val și aruncat în mare. După multe căutări zadarnice, cei care îl însoțeau s-au deznădăjduit de a-l mai găsi și, întristați, au tras corabia la un liman care se afla în apropiere, chiar în locul în care se află astăzi mănăstirea. Când au coborât pe uscat l-au aflat pe copil dormind liniștit sub o tufă de rugi. Plini de bucurie l-au trezit și l-au întrebat cum a ajuns acolo. Atunci el le-a spus că, atunci când a căzut în mare, a văzut o femeie frumoasă, în haine strălucitoare, care l-a luat de mână și i-a spus să nu-i fie frică. După ce l-a scos la uscat, s-a făcut nevăzută. Au înțeles cu toții că a fost Maica Domnului.

Aflând împăratul Teodosie despre toate acestea, s-a hotărât să zidească, drept mulțumire, o mănăstire în cinstea Maicii Domnului. Numele mănăstirii vine tot de la această minune, căci «vatopedu» înseamnă «copilul din tufe».

Pe la începutul secolului al X-lea, mănăstirea a fost distrusă de pirați, iar în anul 972 a fost refăcută de trei ctitori: Atanasie, Antonie și Nicolae. În această mănăstire au viețuit și sunt cunoscuți patruzeci și trei de sfinți, între care Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Nicodim, principele Rațco împreună cu tatăl său, regele Ștefan Nemania (care mai târziu, în călugărie, au luat numele de Sava și Simion), Sava cel nebun pentru Hristos, Cuviosul Evdochim, Sfântul Maxim Grecul, luminătorul rușilor, Cozma Etolul, noul cuvios Ioachim și alții.

Mulți împărați bizantini au ajutat Mănăstirea Vatopedu, precum Constantin al IX-lea Monomahul, Mihail al VII-lea, Nichifor Votaniadis, dinastia Comnenilor, Andronic al II-lea Paleologul, Ioan Cantacuzino și alții. De asemenea, au ajutat-o domnii Serbiei și țarii Rusiei, dar foarte mult au ajutat-o voievozii Moldovei și Valahiei: Ștefan cel Mare și Sfânt, Neagoe Basarab, familiile domnești Ghica, Cantemir, Mavrocordat, Calimahi, Moruzi, Ipsilanti și Șuțu.

În această mănăstire, pe lângă multe sfinte moaște, se află și o parte din Brâul Maicii Domnului.

Icoanele Maicii Domnului făcătoare de minuni sunt în număr de șapte:

1. Maica Domnului Vimatarisa sau Ctitorița se află în altarul bisericii principale.

Despre ea, tradiția spune următoarele:

Prin secolul al X-lea mănăstirea a fost atacată și jefuită de arabi și au dat foc la ceea ce nu au putut lua cu ei. În acel timp, paracliser al mănăstirii era ierodiaconul Sava, care, văzând primejdia, a reușit să ia icoana Maicii Domnului și

Crucea Sfântului Constantin cel Mare, pe care le-a ascuns în fântâna care se afla în Sfântul Altar, iar în fața lor a pus o lumânare mare, aprinsă. A acoperit apoi fântâna cu scânduri și lespezi de piatră, ca să nu se vadă că acolo s-ar afla o ascunzătoare. Pirații, după ce au prădat mănăstirea și au ucis pe călugării cei mai bătrâni, au plecat, luând cu ei în robie și pe ierodiaconul Sava împreună cu alții mai tineri. După șaptezeci de ani, ierodiaconul Sava a reușit să scape din robie. Dorința lui cea mai mare a fost să se întoarcă cât mai repede la mult iubita sa mănăstire.

Ajungând din nou la Vatopedu, a aflat aici câțiva călugări care reușiseră să refacă ceva din ruinele mănăstirii și viețuiau într-o mică obște, sub ascultarea unui stareț. Privind cu lacrimi în ochi la locul unde se făgăduise Domnului, a întrebat despre odoarele pe care le ascunsese în fântână, dar noii viețuitori nu știau nici măcar de faptul că ar exista fântână în Sfântul Altar. Mergând la locul indicat de ierodiaconul Sava, părinții au dat deoparte lespedea de deasupra fântânii și au aflat icoana Maicii Domnului împreună cu Crucea stând drepte pe apă, iar lumânarea aprinsă înaintea lor, de parcă atunci ar fi fost puse. Le-au scos cu evlavie și au preaslăvit pe Preabunul Dumnezeu și pe Preacurata Lui Maică, mulțumindu-le pentru aceste mari daruri.

Această icoană se mai numește și «Ctitorița», fiindcă a fost descoperită în timpul celor trei ctitori: Atanasie, Nicolae și Antonie. În amintirea acestei minuni, în fiecare zi de luni seara se cântă de părinții mănăstirii Paraclisul Maicii Domnului.

În legătură cu această icoană se mai spune că, odată, un călugăr era foarte necăjit că nu reușea să înțeleagă cuvintele: *„O mie de ani înaintea ochilor Tăi sunt ca ziua de ieri…“* (Psalmul 89, 4). În acea perioadă viețuiau în mănăstire și Chiril și Ciprian, foști patriarhi ai Constantinopolului. Fiind Praznicul Bunei Vestiri, pe când patriarhul Chiril se închina la sfintele moaște, acel călugăr se afla în biserică și se ruga Maicii Domnului să-l lumineze să priceapă acele cuvinte. Pe când se ruga, a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului, care i-a explicat înțelesul versetului. Plin de bucurie, a căzut în genunchi și a mulțumit Preacuratei Fecioare cu lacrimi pentru acest mare dar.

2. Maica Domnului Paramitia (Mângâietoarea) a fost pictată în secolul al XIV-lea și se află în pronaos, pictată pe perete, în fața Paraclisului Sfântului Nicolae, fiind mutată mai târziu în Paraclisul care-i poartă numele.

În timpurile mai vechi era obiceiul ca monahii care ieșeau din biserică dimineața, după terminarea slujbei, să sărute această icoană, iar starețul preda atunci cheile mănăstirii portarului, pentru a deschide porțile mănăstirii. Se spune că, într-una din zile, pe când starețul voia să dea cheile portarului, a auzit o voce blândă și rugătoare venind dinspre icoană: „Nu deschideți astăzi porțile mănăstirii, ci urcați-vă pe ziduri și alungați pirații!“. Întorcându-se spre icoană, starețul a văzut pe Maica Domnului cu Pruncul Iisus în brațe, fiind ca vie. Apoi a văzut pe Prunc punând mânuța la gura Maicii Sale și zicând: „Maica Mea, nu mai purta grijă de această adunătură de păcătoși; lasă-i să fie trecuți prin sabia

piraților, că mult M-au supărat cu păcatele lor". Dar Sfânta Fecioară, luând mânuța Pruncului Hristos de la gura sa, și-a îndreptat capul spre dreapta și a repetat aceleași cuvinte. După terminarea glăsuirii, Născătoarea de Dumnezeu și Preasfântul său Prunc au luat iarăși înfățișarea de icoană, rămânând în acea poziție care se vede și astăzi.

Atunci staretul, mulțumindu-i cu lacrimi Maicii Domnului pentru grija pe care le-o poartă, a urcat împreună

cu călugării pe zidurile mănăstirii, alungând pirații care se aflau ascunși pe lângă ziduri și așteptau deschiderea porților. De atunci, în amintirea minunii, călugării păstrează mereu o candelă aprinsă în fața sfintei icoane, iar în ziua de vineri se slujește Sfânta Liturghie în cinstea ei și se cântă Paraclisul Maicii Domnului.

În legătură cu această icoană, se mai povestește minunea făcută cu Sfântul Neofit Prosmonarul, care era slujitor în acest paraclis. Odată, fiind trimis de ascultare la metocul din Evvia, s-a îmbolnăvit foarte grav. Văzându-și sfârșitul aproape, s-a rugat cu lacrimi în ochi Maicii Domnului să-l învrednicească să ajungă din nou la Vatopedu și să moară acolo. Pe când se ruga, a auzit o voce zicându-i: „Neofite, du-te la mănăstire și într-un an de zile să fii gata!". Un an mai târziu, după ce s-a împărtășit cu Sfintele Taine, pe când urca scările, a auzit din nou vocea Maicii Domnului care venea dinspre paraclisul Preasfintei Fecioare, zicându-i: „Neofite, ceasul plecării tale s-a apropiat!". Mergând la chilie, a simțit că puterile încep să-l părăsească. După ce și-a cerut iertare de la toți frații, și-a dat sufletul în mâinile Maicii Domnului.

3. Maica Domnului Esfagmeni (Înjunghiata)

Această icoană se află în naosul Paraclisului Sfântului Dimitrie, fiind pictată pe perete în secolul al XIV-lea. Se spune că într-una din zile, un diacon care era paracliserul bisericii principale, după o priveghere mai obositoare, mai întârziind în biserică, după cum era rânduiala paracliserului, a ajuns mai târziu la trapeză. Trapezarul l-a respins, spunându-i că nu mai are mâncare.

Atunci paracliserul, fiind o fire mai iute, s-a umplut de mânie și s-a întors înapoi în biserică. L-a întunecat diavolul atât de mult, încât, luând cuțitul cu care curăța ceara de pe sfeșnice, s-a apropiat de icoana Preasfintei și Preablândei Fecioare și i-a zis plin de mânie: „Îți slujesc de atâta timp, iar tu nu te îngrijești nici de hrana mea?“. Și, ridicând

cuțitul, a lovit în chipul cel Preacurat al Sfintei Fecioare, din care a început îndată a curge sânge. În acel moment a intrat diavolul în nefericitul diacon și l-a trântit la pământ, muncindu-l.

Auzind țipetele lui, au venit câțiva frați ce erau în apropiere și, văzând cele întâmplate, au anunțat pe stareț, care, adunând obștea, au făcut Priveghere de toată noaptea, rugând-o pe Preasfânta Fecioară să-l ierte pe cel care a îndrăznit să o lovească. După multe rugăciuni, diaconul a fost izbăvit de diavol, iar Maica Domnului i-a descoperit starețului că îl va ierta, dacă va face pocăință. Și a stat diaconul în fața icoanei Maicii Domnului, plângând și cerându-și iertare, timp de trei ani. Apoi Maica Domnului s-a arătat iarăși starețului și i-a zis:

– Îl iert de fapta lui nesăbuită, dar mâna cu care m-a lovit va rămâne uscată până la sfârșitul vieții lui, iar după moarte, blestemată spre neputrezire.

După ce monahul a murit, trecând o perioadă de câțiva ani și venind timpul să fie dezgropat, după cum este rânduiala în Sfântul Munte, trupul i-a fost găsit putrezit, în afară de mâna cu care lovise chipul Preacuratei Fecioare. Această mână se păstrează până în ziua de astăzi neagră și neputrezită.

În legătură cu această icoană, s-a mai întâmplat o minune cu un preot care, venind în mănăstire să se închine, nu credea că sunt adevărate cele ce se spuneau despre icoană. Întinzând mâna fără de evlavie, a atins locul unde icoana fusese lovită. În acel moment din icoană a început să curgă iarăși sânge, iar preotul a căzut mort chiar în clipa aceea.

4. Maica Domnului Antifonitria (Împotrivă Glăsuitoarea) este pictată pe perete în pronaosul bisericii principale.

Despre această icoană se cunosc următoarele:

După ce împăratul Teodosie a construit mănăstirea și a împodobit-o cu tot felul de odoare de mare preț, fiica lui, Plachidia, în anul 382, a dorit să vină să se închine în acest sfânt locaș făcut de tatăl ei. Fiind primită cu mare cinste de către părinții mănăstirii, a dorit să se închine în biserică.

Pe când s-a apropiat de biserică și a vrut să intre, a auzit o voce ca de tunet, zicându-i: „Rămâi pe loc și să nu mai cutezi a veni aici de acum înainte. Cum îndrăznești tu, o femeie, să calci în acest loc?". Înfricoșată, Plachidia a căzut în genunchi și a cerut iertare Maicii Domnului. Apoi s-a întors și a plecat din Sfântul Munte. Mai târziu, a construit pe cheltuiala ei un paraclis, lipit de peretele unde se află icoana, paraclis închinat Sfântului Mare Mucenic Dimitrie.

5. Maica Domnului Eleovritissa (Izvorâtoarea de ulei) se află în magazia de ulei a mănăstirii și a fost pictată în secolul al XIV-lea.

Din locul unde se găsește, icoana este adusă în biserica principală, în vinerea din Săptămâna Luminată, când i se face prăznuirea. Despre această icoană, se spune că a făcut multe minuni, atunci când mănăstirea era lipsită de cele necesare.

Într-o vreme, când nu mai era ulei în mănăstire, Sfântul Ghenadie, care era însărcinat cu aprovizionarea mănăstirii, a început să facă economie la ulei, folosind doar pentru nevoile bisericii. Bucătarul s-a dus la stareț și s-a plâns că nu i se dă ulei pentru mâncare. Atunci starețul a poruncit Sfântului Ghenadie să dea ulei pentru nevoile mănăstirii, fără să se îngrijească de lipsa acestuia, căci Maica Domnului nu-i va lăsa și va face milă cu ei. Fericitul Ghenadie a făcut precum i s-a spus.

Într-o zi, pe când a intrat în cămară, a văzut că vasele erau atât de pline, încât uleiul curgea pe jos, ajungând până la ușă.

Atunci Fericitul Ghenadie a mulțumit Maicii Domnului cu lacrimi pentru această minune și a alergat la stareț, spunându-i de purtarea de grijă a Preasfintei Stăpâne. Atunci starețul i-a zis: „Vezi cât de mult poate ascultarea și credința în Maica Domnului?". De atunci, această icoană are o mireasmă deosebită.

6. Maica Domnului Pirovolitisa (Împușcata) este pictată pe peretele de deasupra porții din exteriorul mănăstirii.

În anul 1822, un grup de soldați turci au ajuns la mănăstire. Unul dintre ei care era mai mândru, fiind nepotul Pașei, a scos pistolul și a tras în icoana de deasupra porții, făcând o gaură în mâna dreaptă a Preasfintei Fecioare.

Dar îndată l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, că, luându-l diavolii în primire, s-a îndrăcit și, țipând, s-a dus și s-a spânzurat de un măslin aflat în fața mănăstirii. Speriați de cele întâmplate, ceilalți turci au fugit și au povestit toate Pașei, care, ascultându-i, a zis: „Lăsați-l neîngropat, ca să fie de învățătură și altora care se vor lega de cele sfinte“.

7. Maica Domnului Pantanassa (Atotîmpărăteasa) a fost pictată în secolul al XVII-lea și se află pe proschinitarul din stânga al coloanelor de răsărit ale bisericii principale.

După spusa bătrânilor din mănăstire, s-a cunoscut că este făcătoare de minuni din următoarea întâmplare:

Într-o zi, un tânăr a intrat în biserică și a vrut să se închine la icoană. Când s-a apropiat de icoană, chipul Preasfintei Fecioare s-a luminat deodată, iar tânărul a fost aruncat la pământ. Când și-a revenit a povestit monahilor că avea viață necurată și se ocupa cu vrăjitoria. Apoi, căzând înaintea icoanei, și-a cerut iertare cu lacrimi în ochi, făgăduind că își va îndrepta viața, precum a și făcut.

Această icoană mai are și harul de a vindeca cancerul. Foarte mulți bolnavi s-au vindecat după ce au citit cu credință Paraclisul Maicii Domnului înaintea icoanei.

În același proschinitar se mai află o icoană a Maicii Domnului despre care se povestește un lucru minunat:

Cu puțin timp în urmă, un monah tânăr care se află în mănăstire, stând de vorbă cu unul din bătrânii mănăstirii, l-a întrebat:

– Părinte, te afli de atâta timp în mănăstire și stai în strana din fața icoanei Maicii Domnului. Te rog să-mi spui și mie dacă a făcut Maica Domnului vreo minune cu sfinția ta sau dacă i-ai simțit prezența și ajutorul în vreun fel.

– Părinte, a răspuns bătrânul, am să-ți spun un lucru minunat pe care l-am văzut. Într-o zi, stăteam în strana mea și mă rugam, privind la icoana Maicii Domnului. Era momentul când părinții se închinau, după slujbă, la sfintele icoane. Atunci am văzut icoana Maicii Domnului strălucind și pe Preacurata Fecioară binecuvântând pe călugări. Pe unii îi binecuvânta, iar pe alții nu. Atunci am înțeles că cei care se închinau fără evlavie și cu mintea împrăștiată nu aveau parte de binecuvântarea Maicii Domnului.

Un lucru de mare valoare care se află în mănăstire este o parte din Brâul Maicii Domnului. Câtă bucurie pentru noi, păcătoșii, să putem săruta și atinge brâul pe care l-a purtat Împărăteasa cerurilor, Preasfânta și Preabuna noastră Stăpână și mijlocitoarea către Mântuitorul Hristos pentru toți cei care cad la preacuratele ei picioare și îi cer ajutorul!

De asemenea, se mai află și o parte din Lemnul de viață făcătoarei Cruci a Domnului nostru Iisus Hristos, precum și trestia în care a fost înfipt buretele îmbibat cu oțet.

În mănăstire se găsesc sfinte moaște de la aproape două sute de sfinți, între care și capul Sfântului Ioan Gură de Aur, având urechea stângă întreagă. În viața Sfântului se spune că, odată, venind ucenicul la el în timp ce scria, a văzut un oarecare bărbat stând la spatele său și șoptindu-i la ureche. Privind mai bine, a înțeles că era Sfântul Apostol Pavel, care îl povățuia pe Sfântul Ioan.

De asemenea se mai află și capul Sfântului Grigorie Teologul, cel al Sfântului Mucenic Iacob Persul și capul

Sfântului Mare Mucenic Mercurie, precum și degetul mare de la mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, mâna dreaptă a Sfintei Mare Mucenițe Ecaterina și multe alte sfinte moaște.

În prezent, Mănăstirea Vatopedu are în jur de o sută de călugări din mai multe țări, între care și doisprezece monahi români.

Într-o chilie, aproape de mănăstire, se nevoiește părintele Iosif Vatopedinul, care a fost ucenic al Cuviosului Iosif Isihastul. Părintele Iosif se ocupă cu partea duhovnicească a mănăstirii, sfătuind și povățuind pe călugări, majoritatea acestora fiind tineri. Stareț al mănăstirii este părintele Efrem, care a luat conducerea de când mănăstirea a trecut de la forma de viață idioritmică, adică viață de sine, la viața de obște. În scurt timp s-au cunoscut și roadele viețuirii de obște.

Pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu se află două schituri: Sfântul Dimitrie și Sfântul Andrei. Acesta din urmă a fost rusesc, având cea mai mare biserică din Athos. Schitul mai este numit și «Serai», care în turcește înseamnă «palat», fiind numit astfel de turci datorită mărimii și frumuseții sale. În prezent schitul are în jur de douăzeci de călugări greci, care sunt veniți de la Mănăstirea Filoteu.

Printre chiliile aflate pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu se află și trei chilii românești, în Sihăstria Colciu. Numărul călugărilor de pe tot teritoriul Vatopedului, dimpreună cu cei din mănăstire, se ridică la o sută șaptezeci.

Donații românești pentru Mănăstirea Vatopedu

Ajutoarele românești pentru această mănăstire au început cu Ștefan cel Mare, care a construit portul și turnul de pază al mănăstirii. Apoi, acesta a refăcut trapeza și a construit un paraclis în cinstea Sfântului Nicolae.

Neagoe Basarab a acoperit biserica mare cu plumb și a refăcut o parte din clădirile mănăstirii. A construit și paraclisul închinat brâului Maicii Domnului și a rânduit danii anuale.

Până în anul 1794, aproape toți voievozii au făcut danii mănăstirii, precum Vlad Vintilă, Alexandru Lăpușneanu, Matei Basarab, Vasile Lupu, Sfântul Constantin Brâncoveanu, Radu de la Afumați și domnii Calimachi, Ghica, Mavrocordat, Moruzzi, Ipsilanti și Șuțu.

Mănăstirea Iviru

Mănăstirea Iviru este situată în partea de nord-est a peninsulei. A fost zidită pe la sfârșitul secolului al X-lea, pe locul unde mai înainte fusese Lavra Sfântului Climent, de către Ioan Ivиritul, fost curtean al voievodului David al Iviriei și general al Bizanțului. Văzând deșertăciunea acestei lumi, s-a lepădat de toate și s-a călugărit într-o mănăstire din Macedonia. Mai târziu s-a dus la Olimp, apoi la Sfântul Munte unde l-a cunoscut pe Sfântul Atanasie și a rămas alături de el.

Împăratul Bizanțului, Vasile al II-lea, l-a chemat pe Ioan în capitală și l-a rugat să-l ajute în mai multe probleme diplomatice și ostășești pe care le avea. În vremea aceea, generalul Bardas se răsculase împotriva împăratului și purta război cu oastea împărătească. Atunci Ioan, ascultând de porunca împărătească, a plecat împreună cu voievodul David, ajutându-l și sfătuindu-l pe împărat în cele ostășești[1], până au reușit să-l învingă pe răsculat.

[1] Monahul și preotul trebuie să aibă milă de toată făptura. De aceea, ei nu mai au voie să pună mâna pe armă. Ioan a ajutat pe împărat cu

Primind multe daruri de la împărat, s-a întors în Sfântul Munte și a zidit o mănăstire care a fost populată cu monahi iviriți, rămânându-i și numele de Iviru.

Mănăstirea a fost de multe ori jefuită de pirați, iar pe la începutul secolului al XIV-lea de temuții catalani.

În această mănăstire se află o icoană a Maicii Domnului numită «Portărița». Istoria acestei icoane este următoarea:

Pe timpul împăratului Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, se afla în una din cetățile Niceei o văduvă care avea o icoană a Maicii Domnului cu Pruncul în brațe,

---

rugăciunea și cu sfatul practic, pentru a dobândi pacea poporului fără vărsare de sânge. Asemenea și Cuviosul Paisie de la Kareea, înainte de a fi monah a participat în Al Doilea Război Mondial; dar s-a rugat Sfintei Mucenițe Eufimia să nu ucidă pe nimeni în bătălii, ci doar să pună dușmanii pe fugă.

mare și frumoasă. Icoana era păstrată într-un mic paraclis în care, zilnic, împreună cu fiul ei, înălța rugăciuni către Mântuitorul și Născătoarea de Dumnezeu. Înștiințându-se ostașii trimiși de împărat că văduva are o icoană în paraclis, au venit la ea și i-au zis:

– Am venit să împlinim porunca împăratului, care a spus să distrugem toate icoanele. Dacă vrei să nu-ți luăm icoana, atunci să ne dai bani și nu te vom mai supăra.

Atunci văduva i-a rugat să vină în ziua următoare și le va da bani. După plecarea ostașilor, văduva împreună cu fiul ei au luat icoana Maicii Domnului și au dus-o la malul mării, care se afla în apropiere și, cu lacrimi în ochi, au zis către Maica lui Dumnezeu: „Să nu te superi pe noi, Preabună Stăpână, dar fără voia noastră trebuie să ne despărțim de preasfânta ta icoană, ca să nu fie batjocorită de ostașii împăratului".

Apoi luând icoana, au pus-o pe apă, dar icoana a rămas dreaptă și a pornit pe mare ca și cum ar fi fost purtată de o mână nevăzută. Atunci văduva a zis către fiul ei:

– Eu sunt bătrână și nu mai am mult de trăit. De aceea, cu dragoste primesc să mor pentru dragostea Maicii Domnului și a lui Hristos. Iar tu, fiul meu, du-te la Sfântul Munte și slujește Maicii Domnului! Ascultând de îndemnul mamei sale, după ce s-au îmbrățișat cu lacrimi în ochi, a plecat spre Sfântul Munte.

A doua zi venind ostașii și văzând că icoana nu mai este iar bătrâna nu are de unde să le dea bani, au ucis-o fără milă, iar fiul ei a venit la Sfântul Munte unde s-a

călugărit și s-a nevoit, spunând părinților cele știute despre icoană. După ani de nevoință și-a dat sufletul în mâinile Maicii Domnului.

Într-una din zile, părinții mănăstirii au văzut un stâlp de lumină care se înălța din mare până la cer. Adunându-se cu toții, s-au dus la malul mării să vadă această preaslăvită minune. Atunci au cunoscut că era o icoană care stătea în picioare pe mare. Urcându-se într-o barcă, au încercat să se apropie de ea, dar icoana se depărta, nevoind să fie luată de ei.

Încercând de mai multe ori și nereușind nimic, s-au întors în mănăstire și au început să se roage Maicii

Domnului, ca să le dea în mâinile lor preasfânta ei icoană. După multe rugăciuni, Maica Domnului s-a arătat unui pustnic care locuia mai sus de mănăstire, cu numele Gavriil, și i-a zis: „Să cobori la malul mării și să iei icoana mea, că vreau să mă dăruiesc vouă“.

Ascultând de porunca Maicii Domnului, pustnicul a coborât la malul mării. Însemnându-se cu semnul crucii, a pășit pe mare ca pe uscat, iar icoana a venit pe apă în întâmpinarea lui. Luând-o în brațe și sărutând-o cu mare evlavie, a adus-o pe uscat. Ieșindu-i înainte toți preoții îmbrăcați în veșminte, au dus-o cu mare cinste în biserică, unde au făcut Priveghere în cinstea Maicii Domnului. După terminarea slujbei, au încuiat biserica și s-au retras cu toții la chilii, preaslăvind pe Preacurata Stăpână.

A doua zi, când a intrat paracliserul pentru a aprinde candelele, a văzut cu mirare că icoana Maicii Domnului dispăruse. Plin de spaimă, a plecat și a spus starețului de acest lucru. Căutând-o cu toții, au aflat-o stând în aer deasupra porților mănăstirii. Făcând rugăciuni, au luat-o și au dus-o din nou în biserică, dar a doua și a treia zi s-a repetat același lucru. Părinții, fiind în nedumerire, se rugau cu lacrimi Maicii Domnului să le arate ce trebuie să facă. Atunci, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat din nou pustnicului Gavriil și i-a zis: „Spune părinților că am venit aici să îi păzesc eu pe ei, nu ei să mă păzească pe mine; de aceea, să nu mă mai supere ducând icoana mea în biserică“.

Aflând starețul de toate acestea, a poruncit să se facă un paraclis la poarta mănăstirii, unde au așezat icoana și unde se află până în ziua de astăzi.

Pe la mijlocul secolului al XVII-lea, fiica țarului Rusiei, Alexei, s-a îmbolnăvit foarte grav. După nenumărate încercări pe la mulți doctori din acea vreme și-a întors nădejdea către Maica Domnului, rugând-o cu credință. Atunci, Maica Domnului i-a descoperit că, dacă se va aduce din Sfântul Munte o copie a icoanei ei de la Mănăstirea Iviru, se va vindeca. La rugămintea țarului, au venit doi monahi de la mănăstire aducând o copie a icoanei Maicii Domnului. Când au ajuns cu icoana la curtea împărătească și s-au închinat cu toții, fiica țarului s-a făcut imediat sănătoasă. Drept mulțumire, țarul a dăruit Mănăstirii Iviru o mănăstire din Moscova, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, care a devenit metocul Ivirului.

Altădată, a venit la mănăstire un orb din naștere. Aici, s-a rugat Maicii Domnului, făgăduind că dacă îl va vindeca, primul lucru pe care îl va vedea când va deschide ochii, îl va face din argint și-l va dărui mănăstirii. Maica Domnului i-a ascultat rugăciunea și i-a deschis ochii, care nu văzuseră niciodată lumina soarelui. Primul lucru pe care l-a văzut, a fost un lămâi. Mulțumind cu lacrimi Maicii Domnului și-a împlinit făgăduința, aducând un lămâi, destul de mare, făcut din argint și l-a pus în fața icoanei. De atunci, în fiecare an la Praznicul Adormirii Maicii Domnului, se scoate și acest lămâi și se pune în

fața icoanei, pentru amintirea minunii și spre slava Preasfintei Fecioare.

Într-o zi, a trecut pe la mănăstire un sărac, care era foarte flămând. S-a apropiat de portar și l-a rugat să-i dea o bucată de pâine, însă portarul l-a alungat fără milă, zicându-i: „Dacă vrei pâine, să aduci bani și îți voi da“. Neîndrăznind să mai zică vreun cuvânt, săracul a pornit pe cărarea ce ducea spre Kareia. Mergând puțin mai sus de mănăstire, fiind flămând și obosit, s-a așezat pe o piatră la umbra unui copac. Izbucnind în lacrimi, a zis:

– Maica Domnului, tu vezi că îmi este foame și nu mai pot. Dă-mi, te rog, o bucată de pâine!

Stând el așa și plângând, vede o femeie apropiindu-se de el și zicându-i:

– De ce plângi, omule?

– Nu mai pot de foame și am fost la portarul mănăstirii să-i cer pâine, dar el m-a alungat, spunând să-i aduc bani, a zis săracul, continuând să plângă.

Atunci femeia, dându-i un ban de aur, i-a zis:

– Nu mai fi necăjit, omule! Ține banul acesta și-l dă portarului, ca să-ți dea pâine. Și să-i mai spui că, dacă vor mai continua așa, le voi lua belșugul din mănăstire.

Săracul a mulțumit femeii și, plin de bucurie, s-a dus la portar, zicându-i:

– Dă-mi o bucată de pâine și îți voi da banul acesta.

Luând portarul banul, a văzut că este din aur și, minunându-se, l-a întrebat unde l-a găsit. Atunci săracul i-a povestit cum i l-a dat o femeie. Ascultând cu atenție cele

spuse de sărac, a înțeles că s-a întâmplat un lucru minunat, deoarece în Sfântul Munte nu intră femei. L-a luat pe sărac și au mers la stareț, spunându-i de cele întâmplate. Atunci au înțeles că a fost Maica Domnului, ocrotitoarea celor necăjiți. Mergând la icoana Maicii Domnului, au văzut că lipsea un galben din salba ei, fiind chiar banul adus de sărac. Privind la icoana Maicii Domnului și închinându-se cu evlavie, săracul a recunoscut în icoană pe femeia care i s-a arătat.

Mustrând pe portar pentru nemilostivirea lui și dându-i canon, starețul a hotărât ca, de atunci, să se pună la poarta mănăstirii un cufăr, în care să fie pusă zilnic pâine pentru cei săraci. Acest obicei se păstrează până în ziua de astăzi.

Un creștin s-a rugat Domnului să-i arate cum era El, când a fost pe pământ. Într-o noapte, a auzit un glas spunându-i: „Dacă vrei să vezi cum arătam Eu, să mergi la Mănăstirea Iviru și în pridvorul bisericii, în partea dreaptă a ușii laterale din stânga, vei vedea chipul Meu, făcut așa cum arătam când am luat trup omenesc". Venind creștinul, a văzut chipul Mântuitorului, chip care este de mărime naturală și s-a bucurat foarte mult, slăvind pe Mântuitorul Hristos și mulțumindu-I că nu l-a trecut cu vederea.

Într-un timp oarecare, Amira, împăratul perșilor, s-a pornit cu război asupra Constantinopolului. Acesta avea oștire fără de număr pe uscat și pe mare. Aflând că în Sfântul Munte se află multe mănăstiri, a luat cu el

cincisprezece corăbii de război și, îndreptându-se spre Sfântul Munte, a debarcat la Mănăstirea Iviru. Monahii, văzând mulțimea perșilor care se apropiau, au luat sfintele odoare, dimpreună cu icoana Maicii Domnului și s-au ascuns în turnul mănăstirii. După ce perșii au jefuit tot ce au vrut din mănăstire, au adus funiile de la corăbii și le-au legat de cupola bisericii, ostenindu-se să o dărâme, țipând și urlând. Văzând acestea, monahii care erau în turn au început să strige către Dumnezeu din adâncul inimii: „Scoală-Te, Doamne, ajută-ne nouă și nu ne părăsi până în sfârșit. Au intrat dușmanii în moștenirea Ta și vor să strice biserica Ta“. Acestea și multe altele zicând, au înălțat icoana Maicii Domnului, strigând cu lacrimi: „O, Stăpână! Oare nu ai spus tu că ne vei fi păzitoare și ocrotitoare? Cu toate că suntem nevrednici și păcătoși, dar, te rugăm Stăpână, nu ne lăsa, ca nu cumva să zică vrăjmașii noștri: Unde este Dumnezeul lor?“. Apoi au cântat «Apărătoare Doamnă...».

Făcând ei multe rugăciuni, Preasfânta Fecioară nu i-a trecut cu vederea, ajutându-i astfel:

Făcându-se seară, Amira cu ostașii lui s-au urcat în corăbii, dar la puțin timp s-a ridicat furtună mare care a sfărâmat toate corăbiile, rămânând întreagă numai cea a lui Amira împreună cu cei ce se aflau în ea. A doua zi, după ce s-a luminat de ziuă, văzând Amira cele întâmplate, a ieșit la uscat și, căzând în genunchi, și-a presărat țărână pe cap. Venind din nou în mănăstire (dar nu cum venise cu o zi înainte, plin de mândrie, ci smerit și umilit),

a adus cu el aurul pe care îl avea în corabia lui și l-a dat celor din mănăstire, zicând: „Am cunoscut puterea Dumnezeului vostru. Luați acest aur și întăriți zidurile mănăstirii făcându-le mai înalte, ca să nu mai poată dușmanii voștri să vă mai facă vreun rău. Rugați-vă pentru mine, ca să nu pătesc și eu ceea ce au pătit tovarășii mei“.

Altădată, venind pirații, un arab dintre ei cu numele Varvaros a lovit cu cuțitul în chipul Maicii Domnului, din care a început să curgă sânge. Văzând Varvaros aceasta, s-a căit pentru fapta sa și, părăsind faptele lui cele dintâi, a rămas în mănăstire, unde s-a botezat și s-a călugărit, făcând multă pocăință. Ajungând la înalte măsuri duhovnicești s-a sfințit, cunoscându-se sub numele de Sfântul Varvaros.

Într-una din zile, terminându-se vinul, s-a arătat Preasfânta Stăpână umplând toate butoaiele. La fel s-a întâmplat cu uleiul și cu celelalte alimente, care se sfârșiseră. Același lucru se întâmplă până în ziua de astăzi, păstrându-se nemincinoasă făgăduința Maicii Domnului de a ocroti mănăstirea.

De multe ori, venind turcii și cerând aur de la călugări, aceștia le ziceau: „Noi nu avem de unde să vă dăm. Mergeți, dacă vreți, și luați din podoabele care sunt agățate la icoana Maicii Domnului“. Atunci turcii, privind cu frică la icoana Maicii Domnului, ziceau: „De acolo nu îndrăznim să luăm, căci ne temem de privirea Maicii Domnului, care ne îngrozește“. Și așa plecau, fără să ia nimic.

Se spune că, aproape de sfârșitul lumii, va pleca icoana Preasfintei Fecioare din nou pe apă, precum a venit și atunci, călugării vor avea binecuvântarea să plece fiecare unde va voi, căci se va lua acoperământul Maicii Domnului de pe Sfântul Munte. Proorociile spun că, atunci când vor intra femeile în Sfântul Munte, va pleca și icoana.

Într-un paraclis al mănăstirii sunt expuse la închinare un număr foarte mare de sfinte moaște ale multor ierarhi, cuvioși și mucenici, precum: capul Sfântului Grigorie de Nyssa, cel al Sfântului Mucenic Teodor Stratilat, capul Sfântului Mucenic Teodor Tiron, o mână a Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, o mână a Sfântului Mare Mucenic Haralambie, o mână a Sfântului Sfântului Vasile cel Mare, o parte din mâna stângă a Sfântului Ioan Gură de Aur, piciorul Sfintei Fotini și multe alte părticele din sfinte moaște. Să avem parte de mijlocirile lor!

Pe teritoriul mănăstirii se află schitul închinat «Tăierii cinstitului cap al Sfântului, slăvitului Prooroc, Înaintemergător și Botezător Ioan» și multe alte chilii, locuite și nelocuite. În stânga mănăstirii, pe malul mării, se află și izvorul care a izvorât atunci când a venit Maica Domnului și a pășit pe uscat.

În momentul de față, în Mănăstirea Iviru se nevoiesc în jur de șaizeci de călugări. Iar numărul tuturor călugărilor din mănăstire și din afara ei este de nouăzeci.

Donații românești pentru Mănăstirea Iviru

Ajutoarele încep de la domnul Radu cel Mare, care a construit turnul de apărare, până la Neagoe Basarab, care a reînoit biserica şi a plătit anual dările mănăstirii către Sultan. Doamna Despina, soția acestuia, a cusut cu fir de aur o perdea pentru Icoana Portărița.

Apoi, donații anuale au venit şi din partea lui Radu Şerban, Radu Mihnea, Alexandru Coconul, Constantin Şerban Basarab, Grigore Ghica; Şerban Cantacuzino construieşte un paraclis în cinstea Sfintei Icoane Portărița. Au mai ajutat această mănăstire şi domnii Petru Şchiopul, Mihai Viteazul, Leon Tomşa şi Matei Basarab, dar şi alții, numai de Dumnezeu ştiuți.

Mănăstirea Hilandaru

Mănăstirea este așezată într-un loc foarte frumos, cu mulți chiparoși în apropiere, și a fost construită în secolul al XII-lea de către prințul Rațco, fiul regelui Serbiei, Ștefan Nemania. Cu toate că era moștenitor al tronului, a părăsit slava și cinstea lumească și a venit în Imperiul Bizantin, fiind călugărit la Mănăstirea Tesalonicheos sub numele de Sava, iar de acolo a venit în Sfântul Munte și s-a închinoviat la Mănăstirea Vatopedu. După un timp, a trimis o scrisoare tatălui său, vorbindu-i despre deșertăciunea acestei lumi. Umilindu-se de cele scrise și voind să fie aproape de fiul său, regele Ștefan a pus în locul său pe tronul Serbiei pe al doilea fiu al său, iar el, părăsind toate cele ale lumii, a venit în Sfântul Munte, unde s-a făcut călugăr, primind numele de Simeon.

După câțiva ani, tatăl și fiul, la rugămintea noului rege sârb, Ștefan al II-lea, au zidit Mănăstirea Hilandaru, pe ruinele unei alte mănăstiri.

Denumirea de Hilandaru provine din două surse: prima, de la numele celui care a zidit un paraclis, numit *Helandari;* a doua, de la miile de pirați care au încercat să

atace mănăstirea, fiind opriți de puterea lui Dumnezeu, prin mijlocirile Maicii Domnului, căci, de câte ori se apropiau de mănăstire, vedeau o ceață groasă care înconjura zidurile, nemaiputând să deslușească nimic. Fiind cuprinși de groază și nemaivăzând nimic în jurul lor, pirații începeau să se omoare între ei. *Hilii* înseamnă mii, iar *andara*, ceață.

După un timp, Sava a fost chemat în Serbia, unde a fost hirotonit episcop, iar Simeon a rămas nevoindu-se în mănăstire, până la sfârșitul vieții. După trecerea la Domnul, sfintele lui moaște au izvorât mir, vindecând pe mulți bolnavi, iar din mormânt a crescut o viță-de-vie care există și astăzi. Este o adevărată minune, să vezi ie-șind din stâncă o viță care fără să fie udată vreodată a rezistat aproape opt sute de ani. Strugurii de la această vie

sunt folositori pentru femeile care nu pot avea copii, dezlegându-se nerodirea pântecelui.

După ce a fost hirotonit episcop, Sava s-a dus la Ierusalim să se închine la Locurile Sfinte. Ajungând la Mănăstirea Sfântului Sava cel Sfințit, a fost primit cu multă cinste de părinții mănăstirii. Înainte de adormirea sa, Cuviosul Sava cel Sfințit a proorocit următorul lucru: „După trecerea multor ani, va veni aici să se închine un episcop sârb, cu numele Sava; să-i dați bastonul meu și icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul»". Deci, când a intrat Sava în biserică, bastonul s-a desprins singur de la locul lui și a căzut înaintea Sfântului. Atunci părinții mănăstirii, cunoscând că acesta este episcopul despre care le proorocise Sfântul lor părinte, au luat bastonul dimpreună cu icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul» sau «Galaktotrofusa» și le-au dat vestitului arhiepiscop al Serbiei. Tot atunci părinții mănăstirii i-au dăruit viitorului Sfânt Sava, ca binecuvântare, sfânta icoană «Trihirusa», adică «Maica Domnului cu trei mâini». Aceste odoare le-a dus mai întâi în Serbia, iar mai târziu, în Sfântul Munte. În timpul de față, bastonul se află la chilia «Paterița», în apropiere de Schitul Sfântul Andrei, «Galaktotrofusa» la chilia «Tipikario» din Kareia, iar «Trihirusa» la Mănăstirea Hilandaru, făcând multe minuni.

Despre icoana «Trihirusa» se povestesc următoarele:

În timpul împăratului Leon Isaurul, luptătorul împotriva sfintelor icoane, se afla la Damasc un tânăr cu numele Ioan, care era printre cei mai apropiați oameni ai voievodului Damascului. Acest tânăr, fiind înzestrat cu dar de la

Dumnezeu, se lupta mult apărând sfintele icoane nu numai prin cuvânt, ci și prin scrisori, întărind pe cei dreptcredincioși. Aflând despre acestea, împăratul Leon a căutat un scriitor iscusit, care să poată imita scrisul lui Ioan. Găsindu-l, a poruncit să scrie o scrisoare, ca și cum ar fi fost scrisă de Ioan și adresată împăratului, având următorul conținut: „O, fericite împărate, să trăiești întru mulți ani! Deoarece la noi, în timpul de față sunt oarece neînțelegeri și cetatea este slăbită, vino cât mai curând cu oaste ca să o cucerești, căci îți voi ajuta și eu, pe cât voi putea".

Scriind acestea și multe altele, vicleanul împărat a mai făcut o scrisoare din partea lui, către voievodul Damascului, în care îl înștiința despre cum Ioan îl cheamă de multe ori să vină să ia cetatea, dar el (împăratul) având dragoste către voievod, nu vrea să strice relațiile de pace și, ca încredințare, a trimis și scrisoarea pe care o făcuse, ca și cum ar fi fost a lui Ioan.

Primind voievodul Damascului cele două scrisori, nu a priceput vicleșugul împăratului și mâniindu-se foarte, a chemat pe Ioan și i-a arătat scrisoarea, fără a-l lăsa să se dezvinovățească. Apoi a poruncit să i se taie mâna dreaptă, mână care de multe ori a scris apărând Biserica lui Hristos, după care a poruncit să o spânzure în piața orașului, spre a fi pildă pentru toți.

Ioan s-a retras și s-a închis în camera sa, tânguindu-se și rugându-se Maicii Domnului. Făcându-se seară, a rugat pe voievod, prin intervenția unor cunoscuți, să-i dea mâna tăiată, pentru a-și mai ușura mâhnirea și durerea. La rugămintea multora, voievodul s-a milostivit și

i-a îngăduit să-și ia mâna. Stând singur în camera sa, Ioan se ruga înaintea icoanei Maicii Domnului, zicând: „Preacurată Stăpână, tu știi că pe nedrept mi s-a tăiat mâna; te rog, fie-ți milă de mine și tinde-ți dreapta ta și vindecă-mi dreapta mea, ca să o pot folosi pentru apărarea credinței“. Plângând și rugându-se el multă vreme, a adormit puțin din cauza oboselii și atunci o întrezărește în vedenia somnului pe Preasfânta Fecioară, zicându-i: „Iată, mâna ta este sănătoasă! Să o folosești după cum ai făgăduit și să nu mai fii de acum întristat“. Zicând acestea, s-a făcut nevăzută. Deșteptându-se, Ioan a văzut că mâna lui era sănătoasă ca și mai înainte. Dar, din iconomia Maicii Domnului, un semn roșu rămăsese pe locul unde fusese tăiată. Atunci Ioan, plin de bucurie, a început să mulțumească cu cântări de laudă Maicii Domnului, care nu l-a trecut cu vederea.

Făcându-se ziuă și aflând vecinii de cele întâmplate, aceștia au spus și voievodului, dar unii dintre cei de pe lângă dânsul au zis că nu i s-a tăiat mâna lui Ioan, ci unui rob pe care l-a trimis Ioan în locul lui. Fiind în nedumerire, voievodul a trimis să-l cheme pe Ioan. Venind, acesta l-a întrebat de cele întâmplate și a cerut să-i arate mâna. Văzând semnul rămas, au cunoscut cu toții că s-a făcut o minune. Atunci voievodul, cunoscând nevinovăția lui Ioan, a vrut să-l ridice din nou la treapta cea dintâi, dându-i multe daruri, dar Ioan i-a zis: „Iartă-mă, dar eu nu pot să-ți mai slujesc de acum înainte. Vreau să mă duc să-mi închin viața lui Dumnezeu și să-i slujesc celei care și-a făcut milă cu mine“.

Fiind silit de rugămințile lui Ioan, voievodul i-a dat voie să plece unde voia el. Atunci Ioan, făcând o mână din argint, după mărimea mâinii lui celei tăiate, a lipit-o de icoana Maicii Domnului înaintea căruia s-a tămăduit.

Apoi, luând icoana cu el, s-a dus la Mănăstirea Sfântului Sava cel Sfințit, unde s-a călugărit, nevoindu-se mult și împodobind Biserica cu scrierile sale, fiindu-ne cunoscut sub numele de Sfântul Ioan Damaschin.

Această icoană, când a fost adusă la Mănăstirea Hilandaru, a fost așezată mai întâi în Sfântul Altar. Nu se știe exact cât timp a stat în Sfântul Altar, dar schimbarea locului a fost în felul următor:

Murind starețul mănăstirii, s-au iscat neînțelegeri între frați, neștiind pe cine să aleagă. Unii doreau pe unul, alții pe altul și așa s-a făcut dezbinare în mănăstire, formându-se două partide. Într-una din zile, intrând paracliserul în biserică, a aflat icoana Maicii Domnului în strana starețului. Punând-o iarăși în Sfântul Altar, s-a repetat același lucru și în noaptea următoare. Atunci părinții, fiind convinși că este lucrarea unora dintre ei, au sigilat ușile bisericii, pentru a nu intra nimeni. A doua zi când au descuiat, au aflat din nou icoana Maicii Domnului în strana starețului. Fiind ei în nedumerire, s-a înfățișat înaintea lor un pustnic bătrân, pe care-l știau că are viață sfântă și le-a zis:

– M-a trimis Maica Domnului să vă spun ca de acum înainte să nu mai puneți stareț, că ea voiește să fie Stareța și ocrotitoarea mănăstirii.

De atunci, Mănăstirea Hilandaru nu are stareț, ci numai ajutor de stareț, care se ocupă cu organizarea mănăstirii. Când au vreo trebuință, călugării merg și iau binecuvântare de la icoana Maicii Domnului.

Odată, un călugăr grec, după ce și-a făcut rugăciunea de seară înaintea sfintei icoane și s-a dus să se odihnească, a avut următoarea vedenie: a văzut cete de călugări sfinți, plutind prin văzduh și lăudând pe Dumnezeu, iar în fruntea lor mergea Maica Domnului având îmbrăcăminte mohorâtă și în mână ținând sceptru împărătesc.

Minunându-se și bucurându-se de cele văzute, a observat că în ceata din față erau călugării ruși, apoi călugării de celelalte naționalități: sârbi, români, bulgari… și la urmă era și ceata grecilor. Mirându-se de cele văzute, se gândea în

sinea sa: „Oare cum se poate aceasta, ca aceștia să fie înaintea noastră? Doar Sfântul Munte este moștenirea noastră, iar aceștia sunt străini“. Pe când gândea el acestea, a auzit o voce, zicându-i: „Cu adevărat, voi sunteți de-ai casei, având Muntele acesta al vostru și trăind în odihnă; de aceea pierdeți din slava cerească. Iar rușii, împreună cu celelalte neamuri, rabdă mult mai multe decât voi, fiind înstrăinați de patria lor. De aceea și slava lor este mai mare“.

Maica Domnului și-a ocrotit de multe ori mănăstirea, scăpând-o din multe primejdii. Niciodată nu au reușit să pătrundă acolo cei care au încercat să o jefuiască. Astfel s-a întâmplat și în 1828, când mănăstirea a fost asediată. Vrăjmașii au ținut mănăstirea înconjurată multe zile, dar n-au reușit să se apropie de zidurile ei.

La icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul» sau «Galaktotrofusa» un lucru este neobișnuit, și anume: Sfântul Sava cel Nou a așezat-o nu în partea stângă a Ușilor Împărătești, așa cum se obișnuiește în toată Ortodoxia, ci în partea dreaptă, unde se cuvine să stea icoana Mântuitorului.

În mănăstire se mai află o icoană a Maicii Domnului numită «Popskaia», despre care se păstrează următoarea minune:

Venind în mănăstire un oarecare om, a cerut să fie primit în viața de obște, dar fără să spună că face parte din eresul armenilor. El a fost rânduit cu ascultarea la bucătărie unde, urâtorul de Dumnezeu și de frați, spurca bucatele fără de rușine. Neștiind nimic, părinții îl aveau la evlavie pentru osteneala și ascultarea pe care o făcea. După un timp, a fost

călugărit, iar mai târziu a fost hirotonit ieromonah. Acest ticălos, nebăgând în seamă dragostea părinților, își continua faptele lui cele urâte.

De ziua Învierii, când părinții făceau litanie, mergând până la malul mării, a fost ales și pângăritorul ieromonah să ducă împreună cu altul acea sfântă icoană. Pe când se aflau la malul mării, o mână nevăzută l-a apucat pe ticălosul acela și, ridicându-l, l-a aruncat în valurile mării, care erau atunci foarte mari. Luptându-se cu valurile, striga în gura mare, mărturisindu-și faptele lui cele spurcate. Și așa strigând, a fost acoperit de valurile mării, primindu-și plata după faptele sale.

De atunci, toate litaniile și toate slujbele de sfințire a apei se fac numai cu această icoană și pentru că doar ieromonahii au voie s-o poarte, monahii sârbi i-au dat numele de «Popskaia», adică «icoana preoțească» sau «icoana preoților».

La Hilandaru sunt aproximativ douăzeci și cinci de călugări.

În această mănăstire se află sfinte moaște de la mai mulți sfinți, precum: o bucățică din lemnul Sfintei Cruci, capul Sfântului Eftimie cel Mare, piciorul Sfântului Simeon, ctitorul mănăstirii, dar și alte părticele mai mici de la mai mulți sfinți.

Donații românești pentru Mănăstirea Hilandaru

După ce Serbia a intrat sub ocupație turcească, Mănăstirea Hilandaru a fost ajutată de voievozi români precum Vlad Călugărul, Sfântul Neagoe Basarab, care a înnoit şi pictat trapeza, donând şi o mare sumă de bani. Apoi, Vlad Vintilă, Mihnea Turcitul, Matei Basarab, Petru Rareş, Petru Şchiopul şi Ieremia Movilă.

Mănăstirea Dionisiu

A fost construită în a doua jumătate a secolului XIV de către Cuviosul Dionisie, care mai întâi a fost călugăr la Mănăstirea Filoteu, unde era stareț fratele lui, Teodosie. Mai târziu, Cuviosul Dionisie s-a retras aproape de Micul Athon, unde s-a nevoit o perioadă de timp. Din cauza vânturilor puternice și a frigului, a coborât aproape de mare, în partea de apus a peninsulei, puțin mai sus de unde se află astăzi mănăstirea. Acolo, a zidit o biserică în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul. Adunându-se mulți ucenici în jurul său, a fost nevoit să zidească mai multe colibe. De aceea a și fost numit «Starețul Colibașilor».

Numărul fraților se înmulțea din ce în ce mai mult. Într-una din nopți, stând cuviosul la rugăciune, a văzut un stâlp de foc care se înălța până la cer. Acest lucru l-a văzut de mai multe ori. Prin aceasta, s-a încredințat că pe locul acela e voia lui Dumnezeu să se zidească o mănăstire.

Fiind ajutat de fratele său (care acum ajunsese Mitropolit al Trapezundei) și de împăratul Alexie al III-lea Comnenul a zidit mănăstirea, în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul,

pe locul care se chema Vulevtiria și pe care văzuse el stâlpul de foc. În anul 1390, Cuviosul Dionisie, fiind în Trapezunda cu treburile mănăstirii, s-a mutat la Domnul, având vârsta de șaptezeci și doi de ani.

În această mănăstire s-a nevoit și s-a mutat la Domnul, tot la vârsta de șaptezeci și doi de ani și Sfântul Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului, fost Mitropolit al Țării Românești.

Acesta s-a născut în anul 1435 în Peloponez, Grecia. După ce a învățat Sfintele Scripturi, s-a lepădat de cele lumești, luând jugul lui Hristos. A stat o perioadă pe lângă doi părinți duhovnicești, după care a venit în Sfântul Munte Athos, prin descoperire dumnezeiască. Un timp l-a petrecut la Mănăstirea Cutlumuș, iar apoi a mers la Marea Lavră și, în cele din urmă, la Mănăstirea Dionisiu. Era foarte înțelept și plin de fapte bune. Într-o noapte, pe când se ruga, a fost văzut de un călugăr bătrân, cu numele Petronie, că era cuprins tot de foc. În anul 1483, a fost ales Mitropolit al Tesalonicului, iar în 1486 este ales Patriarh al Constantinopolului. După doi ani este schimbat și se retrage la un schit, întemeiat de el. În anul 1500 este chemat de domnul muntean Radu cel Mare și numit Mitropolit al Țării Românești. După cinci ani de păstorire, s-a ivit o neînțelegere între domn și mitropolit: Radu a dat de soție pe sora sa unui boier, care avea în Moldova soție și copii. Auzind de această nelegiuire, Nifon l-a mustrat aspru pe domn, spunându-i că el, ca întâi-stătător, nu este bine să dea pildă rea supușilor săi. În loc să se înțelepțească, domnitorul i-a răspuns: „Tu vezi-ți de ale tale și nu te băga în treburile mele!“.

Sfântul i-a zis: „Oare așa ne-a fost înțelegerea când m-ai rugat să vin și să pun rânduială în țara aceasta?“. Atunci domnitorul l-a alungat fără de cinste și a dat poruncă să nu-l mai cinstească nimeni ca mitropolit și nici să-i dea adăpost. Nifon a zis: „Rău faci, încălcându-ți făgăduința. Eu voi pleca, dar peste țara aceasta vor veni mari necazuri și mă veți căuta, dar eu nu voi mai fi în viață“.

S-a retras într-o colibă, la o margine de pădure, nevoindu-se călugărește și lăsându-se cu totul în voia lui Dumnezeu. Aici era cercetat din când în când de către fiul domnitorului, Neagoe, pe care Sfântul îl povățuia cum să conducă poporul atunci când va ajunge domn, lucru care se va împlini mai târziu.

După un timp, Nifon vine din nou în Sfântul Munte, la Mănăstirea Vatopedu, iar după puțină vreme se duce la

mănăstirea sa, Dionisiu, nespunând nimănui cine este. Aici era rânduiala ca noii începători să slujească un timp la catârii mănăstirii. Deci, a primit și Sfântul Nifon această ascultare, cu toate că era bătrân și slăbit de atâtea osteneli și necazuri.

Într-una din nopți, Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat starețului și i-a zis: „Adună pe frați și ieșiți în întâmpinarea Patriarhului Nifon, că-i ajunge lui atâta smerenie".

Dimineața, pe când Sfântul venea cu catârii aducând lemne, clopotele au început să bată singure, iar starețul cu obștea i-au ieșit înainte și căzând la picioarele lui, i-au zis:

– Ajunge, sfinte al lui Dumnezeu, atâta smerenie și ne iartă pe noi păcătoșii, că nu te-am recunoscut!

Sfântul a mai trăit câțiva ani în mănăstire, timp în care a povățuit și a ajutat duhovnicește pe toți. Odată, venind frații cu corabia plină de alimente, nu o puteau trage la mal din cauza furtunii. Atunci Sfântul, urcându-se în corabie și-a ridicat mâinile la rugăciune și îndată s-a potolit furtuna. Apoi, binecuvântând o ancoră care se afla în corabie le-a zis că de câte ori vor fi în primejdie, să o coboare în mare și marea se va liniști. De atunci, de câte ori se aflau în primejdie, îndată frații strigau: „Aruncați pe Nifon în mare!". Și, aruncând ancora, îndată se liniștea marea.

După plecarea Sfântului Nifon din Țara Românească, au început mari tulburări și necazuri, după proorocia Sfântului. Domnul Radu s-a îmbolnăvit de o boală nevindecabilă și i s-a găurit tot trupul. Atunci a trimis să-l caute pe Sfântul Nifon, dar l-au aflat trecut la cele veșnice. Radu a murit în chinuri și a fost îngropat la Mănăstirea Dealu,

ctitoria sa. După îngropare, trei zile și trei nopți i s-a cutremurat mormântul (precum oarecând împărătesei Eudoxia, prigonitoarea Sfântului Ioan Gură de Aur). Atunci, frică mare a cuprins pe tot poporul și ziceau că pentru izgonirea Sfântului Nifon s-au întâmplat toate acestea.

După ce Neagoe Basarab a ajuns la domnie, a adus cu cinste Moaștele Sfântului Nifon de la Sfântul Munte în Țara Românească, le-a pus pe mormântul domnitorului Radu și a dat poruncă să se facă Priveghere de toată noaptea. În timpul Privegherii, ațipind domnitorul puțin, din cauza ostenelii, a văzut în vedenie că s-a deschis mormântul lui Radu și se vedea trupul lui negru și rău mirositor, curgând din el puroi și putreziciune. Neputând domnitorul să sufere acea priveliște, s-a rugat Sfântului să-și facă milă de nefericitul Radu. Deodată, vede o apă curată ieșind din racla Sfântului Nifon și pe Sfânt, care spăla trupul lui Radu. După spălare, Radu a devenit frumos și strălucit. Apoi l-a închis din nou în mormânt și, venind spre Neagoe, i-a zis: „Iată, fiule, că am ascultat rugăciunea ta. Îți mai poruncesc să ai pace întotdeauna cu poporul tău, iar moaștele mele să le trimiți din nou la mănăstirea mea, pentru mângâierea fraților ce viețuiesc acolo". Acestea spunând, a intrat iarăși în raclă.

Deșteptându-se domnitorul Neagoe, a dat slavă lui Dumnezeu și Sfântului Nifon. Apoi, cu voia părinților de la Dionisiu care însoțeau moaștele, a oprit capul și mâna Sfântului Nifon și a dat în locul acestora mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, îmbrăcată în aur foarte frumos lucrat.

Celelalte moaște ale Sfântului le-a pus într-o raclă de aur și le-a trimis înapoi la Dionisiu.

Cât a trăit, domnitorul Neagoe Basarab purta totdeauna cu el capul și mâna Sfântului Nifon; după moarte le-a închinat Mănăstirii Curtea de Argeș, ctitoria sa. În prezent, aceste sfinte moaște se află la Mitropolia din Craiova.

Neagoe Basarab a ajutat Mănăstirea Dionisiu, construind turnul acesteia.

Pe 25 octombrie 1535, mănăstirea a ars aproape în întregime. Atunci, domnitorul Moldovei, Petru Rareș, a refăcut toată partea dinspre răsărit. Iar partea dinspre mare, cu tot ce se vede până astăzi, a fost făcută de la temelie de fiica lui Petru Rareș, doamna Ruxandra, dimpreună cu soțul ei, Alexandru Lăpușneanu. Mai târziu, doamna Ruxandra a răscumpărat toate metoacele și moșiile mănăstirii, care fuseseră răpite de sultanul turcilor, Selim al II-lea. Danii au mai făcut și Petru Șchiopul, Matei Basarab, Sfântul Constantin Brâncoveanu, Nicolae Mavrocordat și Mihai Racoviță.

Icoana Maicii Domnului numită «Acatist»

În Paraclisul lipit de pronaos, se află icoana Maicii Domnului numită «Acatist», care a fost pictată de Sfântul Evanghelist Luca.

În anul 1592, pirații au furat această icoană. Într-o noapte, șeful piraților a avut o vedenie înfricoșată, cu Judecata de apoi. Apropiindu-se cu tovarășii lui de cutia unde se afla icoana și, deschizând-o, au aflat icoana plină de mir binemirositor. Vedenia și minunea i-au înspăimântat

atât de tare, încât au întors icoana la mănăstire, iar ei s-au făcut monahi, plângându-și până la sfârșitul vieții lor păcatele făcute.

Altădată, venind alți pirați și, răpind icoana, au pus-o în corabie într-o cutie unde aveau puse mai multe odoare furate. În timpul nopții, vede șeful piraților în somn pe Maica Domnului zicându-i: „Pentru ce, vicleanule, m-ai închis în cutie? Întoarce-mă de unde m-ai luat!“.

Deșteptându-se, piratul nu a luat în seamă cele văzute în vis, dar în scurt timp s-a ridicat o furtună năprasnică, care împingea corabia înapoi, spre mănăstire. Înfricoșându-se, căpetenia piraților a mers la cutia unde se afla icoana. A deschis-o și a aflat icoana plină de mir binemirositor.

Ajungând aproape de mănăstire, au tras corabia la liman și a trimis rugăminți părinților din mănăstire, să vină să ia înapoi sfânta icoană.

Auzind părinții, s-au umplut de bucurie și, îmbrăcându-se preoții în veșminte, cu lumânări aprinse în mâini, au ieșit la malul mării, să întâmpine icoana. Mulți dintre pirați, văzând această minune, s-au întors de la faptele lor cele rele.

În momentul de față, la Mănăstirea Dionisiu sunt în jur de șaizeci de călugări.

În mănăstire se află multe părticele de sfinte moaște, dintre care amintim: mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, chivotul cu o parte din moaștele Sfântului Nifon, dăruit de Matei Basarab; mâna dreaptă a Sfântului Apostol și Evanghelist Luca, o mână a Sfântului Ioan cel Milostiv și o mână a Sfântului Ierarh Antipa, Episcopul Pergamului.

Mănăstirea Cutlumuș

Această mănăstire se află în apropierea capitalei Sfântului Munte, Karea, și a fost zidită în secolul XII de un voievod arab, care s-a încreștinat și s-a călugărit, schimbându-și numele din Cutlumuș în Constantin, iar mănăstirii i-a rămas denumirea de Cutlumuș, după numele lui cel vechi. Mănăstirea mai are și alte denumiri: «Mănăstirea voievodului», «Lavra Țărilor Române» și «Mănăstirea lui Hariton».

Numirea aceasta de „Lavra Țărilor Române“ a primit-o datorită faptului că a fost foarte mult ajutată de domnitorii români și a avut foarte mulți viețuitori români, având în câteva rânduri și stareți români. În acea perioadă, la o strană se cânta grecește, iar la cealaltă românește.

Se spune că odată, năvălind barbarii asupra Sfântului Munte, jefuind și arzând mănăstirile, când au ajuns în apropierea Mănăstirii Cutlumuș, s-a lăsat o ceață atât de deasă și întunecată, încât barbarii nu mai vedeau nici la doi pași. Învârtindu-se în jurul mănăstirii, nu au reușit să o găsească, fiind acoperită de harul lui Dumnezeu. Astfel, mănăstirea a scăpat ca prin minune de jefuirea barbarilor.

Altădată, când Sfântul Munte era sub ocupație turcească, având turcii o nemulțumire față de Mănăstirea Cutlumuș, au hotărât să o jefuiască și să o distrugă. Atunci, unul dintre părinți a zis: „Hai să punem steagul Marii Britanii la poartă. Văzând turcii steagul britanic, poate se vor gândi că avem vreo delegație oficială de la englezi și ne vor lăsa în pace". Și așa s-a și întâmplat, căci venind turcii și văzând steagul britanic în poarta mănăstirii, nu au îndrăznit s-o atace și s-au întors de unde au venit, căci turcii erau aliați cu englezii și aveau convenții ca să nu se amestece unii în treburile altora.

Pe teritoriul mănăstirii se află și Schitul Cutlumuș, închinat Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, în care, cu ani în urmă, se nevoiau foarte mulți monahi români.

Mănăstirea are multe sfinte moaște, din care amintim: o părticică a Sfântului Mucenic Evstratie, un deget al Sfintei

Mucenițe Marina, moaște de la Sfântul Mucenic Chiric Pruncul, de la Sfântul Mucenic Eustatie Plachida, mâna stângă a Sfântului Alipie Pustnicul, capul Sfântului Haralambie, o parte din piciorul drept al Sfintei Ana, o părticică din Lemnul Sfintei Cruci și mâna stângă a Sfântului Grigorie Teologul.

Mănăstirea are în jur de treizeci de monahi, în afară de cei care se nevoiesc în schit și chilii, aproximativ patruzeci, dintre care nouă călugări sunt români – trei în mănăstire și șase în schit.

Donații românești pentru Mănăstirea Cutlumuș

După un incediu devastator, mănăstirea a fost refăcută din temelii de domnitorul Nicolae Alexandru Basarab, apoi construcția a fost continuată de fiul său, Vladislav I. Alte danii a primit de la Radu I, Mircea cel Bătrân, care a construit clopotnița, apoi de la Dan al II-lea, Alexandru I Aldea, Vladislav al II-lea, Vlad Călugărul. Ultimii doi au întărit drepturile mănăstirii acordate de Poarta otomană. Apoi, Radu cel Mare a rezidit chiliile şi turnul de apărare. Sfântul Neagoae Basarab a ridicat trapeza, bolnița, zidul din incintă, portul de la mare şi a dat anual danii importante.

Alți domni care au ajutat mănăstirea au fost: Vlad Vintilă, Radu Paisie, Radu de la Afumați, Vlad Înecatul, Petru Rareş, Mircea Ciobanul, Mihai Viteazul şi Sfântul Constantin Brâncoveanu.

Mănăstirea Pantocrator

Se află așezată la malul mării, în partea de nord-vest a Sfântului Munte și este închinată Schimbării la Față a Mântuitorului. A fost ctitorită de doi mari conducători de oaste, Alexie și Ioan care, părăsind lumea, au venit în Sfântul Munte, îmbrățișând viața monahală. Fiind ajutați de ruda lor, Ioan al V-lea Paleologul, împăratul Bizanțului, au construit mănăstirea.

Mai târziu, mulți domnitori români au ajutat și această mănăstire, precum Neagoe Basarab, marele logofăt al Moldovei, cât și Gavril Trotușanu, Alexandru Iliaș, Constantin Brâncoveanu.

În această mănăstire se află icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni numită «Gherontissa» (Starețа).

Icoana, îmbrăcată în argint, o înfățișează pe Maica Domnului în întregime. Ea se află în fața catapetesmei, la

iconostasul din stânga. Până să fie așezată aici, icoana a fost în Sfântul Altar.

La această icoană se fac foarte multe minuni. Ea este mângâierea și ocrotirea părinților din mănăstire.

În Sfânta Mănăstire Pantocrator se mai află și o icoană a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, făcătoare de minuni, numită „Faneromenos". Această icoană a fost făcută în secolul XIV, aflându-se până în anul 1982 la o chilie din zona Kapsala, de pe teritoriul mănăstirii. Denumirea de „Faneromenos", adică „cel ce s-a arătat", s-a dat sfântului după minunea care s-a făcut în anul 1821.

Într-o noapte, tâlharii au bătut la ușa chiliei. Atunci li s-a arătat Sfântul Gheorghe în chipul unui tânăr strălucitor și deschizându-le ușa i-a poftit la arhondaric, ca un bun stăpân al casei. Acolo i-a legat cu legături nevăzute și de nedezlegat, după care Sfântul s-a făcut nevăzut, tâlharii rămânând nemișcați pe locurile lor. Dimineața, când părinții s-au sculat să meargă la slujbă, au aflat cu uimire pe tâlhari legați, plângând și pocăindu-se, și rugând pe adevăratul Dumnezeu și pe Sfântul Gheorghe să-i dezlege de nevăzutele legături.

Din tradiție se păstrează două variante despre viața tâlharilor după ce au fost dezlegați de acele legături. Una spune că s-au întors în lume și au dus o viață creștinească, iar alta spune că au rămas la chilia aceea și s-au făcut monahi. De atunci părinții au dat icoanei numele de «Faneromenos».

Pe la anul 1982, când chilia s-a pustiit, icoana a fost adusă în mănăstire și se păstrează în paraclisul Adormirii Maicii Domnului din biserica mare a mănăstirii.

În această mănăstire s-au nevoit mulți sfinți, printre care: Cuviosul Teona, ierarhul, Sfântul Cuvios Teofil Izvorâtorul de Mir, Sfântul Cuvios Vasile, precum și Sfântul ucenic care a vorbit cu Sfântul Arhanghel Gavriil și a fost învățat de acesta cântarea «Cuvine-se cu adevărat...». Această minune s-a petrecut astfel:

La o chilie de pe teritoriul Pantocratorului se afla un Bătrân cu ucenicul lui, care se nevoiau în pace și dragoste. Într-o sâmbătă, Bătrânul a zis ucenicului:

– Fiule, eu mă duc la priveghere, la Protaton, că nu se odihnește sufletul meu dacă lipsesc de la o priveghere. Tu rămâi acasă și fă cele rânduite, după puterea ta.

– Să fie binecuvântat[1], a răspuns ucenicul, sărutând mâna acestuia.

După plecarea Bătrânului, la puțin timp s-a auzit o bătaie în ușă, urmată de cuvintele obișnuite: „Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!“. Răspunzând ucenicul „Amin“, a deschis ușa și a văzut un călugăr tânăr, cu chipul foarte frumos, care l-a întrebat dacă poate să rămână acolo peste noapte. Ucenicul l-a primit. La timpul Utreniei s-au sculat amândoi pentru a săvârși slujba rânduită. Când au ajuns cu slujba la «Ceea ce ești mai cinstită…», care se cântă de mai multe ori, și a fost rândul călugărului celui străin, acesta a cântat cu totul altfel, zicând: «Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru» și apoi a continuat cu celelalte cuvinte, știute de ucenic.

Auzind ucenicul această cântare, s-a minunat foarte mult de frumusețea ei și de dulcele glas al călugărului străin. Întorcându-se spre el, l-a întrebat:

– Părinte, de unde știi această cântare atât de frumoasă? Că noi cântăm precum se cântă în toată Biserica

[1] Aceste cuvinte se folosesc de ucenic când i se spune să facă un lucru. Se referă la: «Să fie binecuvântat ceea ce ai spus să fac».

Ortodoxă, numai «Ceea ce ești mai cinstită...». Te rog, dacă vrei, să mă înveți și pe mine această cântare.

Atunci călugărul i-a zis:

– Să-mi aduci o hârtie și ceva de scris!

– Nu avem aici așa ceva! a răspuns ucenicul.

– Atunci adu-mi o placă de marmură!

Fiind adusă placa, călugărul străin a început să scrie cu degetul pe ea cântarea și – o, preaslăvită minune! –, degetul intra în marmură de parcă acea placă ar fi fost din ceară moale. După ce a terminat de scris, a zis ucenicului:

– De acum înainte, să cântați această cântare precum v-am arătat-o eu și să le spui la toți ca să se cânte de întreaga Biserică Ortodoxă, precum o cântăm și noi în ceruri. Eu sunt Arhanghelul Gavriil! și zicând acestea s-a făcut nevăzut.

Ucenicul a sărutat urmele unde a stat Arhanghelul și când a privit spre catapeteasmă a văzut o altă minune: Icoana Mântuitorului și-a schimbat locul cu icoana Maicii Domnului, mutându-se icoana Mântuitorului în partea stângă, iar cea a Maicii Domnului în partea dreaptă. Prin aceasta a vrut Mântuitorul Hristos să arate cinstea pe care o dă Maicii Sale.

Întorcându-se Bătrânul, l-a găsit pe ucenic cu lacrimi în ochi, cântând cântarea pe care o învățase de la Arhanghelul Gavriil. Auzind Bătrânul istorisirea ucenicului și văzând piatra scrisă, l-a luat pe ucenic și au mers amândoi la conducerea Sfântului Munte, spunându-le cele întâmplate.

Maica Domnului «Axionița»
sau «Cuvine-se cu adevărat»

Auzind acestea cei de acolo, au trimis piatra scrisă la Patriarhul Constantinopolului, istorisind toate cele știute în legătură cu minunea. Atunci s-a hotărât ca întreaga Biserică Ortodoxă să cânte această cântare închinată Maicii Domnului.

*

La o chilie de pe teritoriul mănăstirii s-a nevoit și cuviosul Teofil Izvorâtorul de Mir. Acesta s-a născut pe la mijlocul secolului XIV (1470–1480) în Zihnis, din regiunea Seres, dintr-o familie evlavioasă. Crescând, s-a dăruit rugăciunii și studiului Sfintelor Scripturi. A fost călugărit, primind numele de Teodosie, apoi diacon și preot, de către episcopul Acachie al Litei și Redinei. Apoi, venind în Sfântul Munte, a stat un timp la Mănăstirea Vatopedu, apoi a fost trimis de patriarhul Constantinopolului, Sfântul Nifon, în anul 1508, ca notar al Marii Biserici a Egiptului, ca să scrie preaslăvitele minuni ce s-au petrecut după adormirea episcopului Acachie. După care, întorcându-se la Constantinopol, nu a stat mult timp și s-a reîntors în Sfântul Munte, în mai 1511, la Mănăstirea Iviru, unde a primit ascultarea de scriitor. A refuzat să primească păstorirea Mitropoliei Tesalonicului, la cererea patriarhului Pahomie, și s-a retras la chilia Înaintemergătorului, unde a luat schima mare, primind numele de Teofil. Mai târziu s-a mutat la chilia Sfântului Vasile din Kapsala, de pe teritoriul Mănăstirii Pantocrator, primind și un ucenic cu numele de Isaac. Aici s-a dăruit nevoințelor duhovnicești și

rugăciunii neîncetate. Și-a cunoscut sfârșitul de mai înainte. Joi i s-a făcut slujba Sfântului Maslu, sâmbătă s-a împărtășit cu Sfintele Taine, iar duminică, pe 8 iulie 1548, binecuvântând pe ucenicul său Isaac și zicând „Doamne Iisuse Hristoase, primește duhul meu!“ a adormit.

Ucenicul, luând trupul lui, l-a aruncat mai jos de chilie, la o distanță de șaptezeci de metri, ca să-l mănânce fiarele sălbatice, după cum primise poruncă de la cuviosul.

Apoi, făcând o groapă lângă chilie, spunea la toți că l-a îngropat acolo fără slujba înmormântării, mormântul devenind loc de închinare. După patruzeci de zile, monahii de la Pantocrator au găsit trupul lui neputrezit și l-au adus la mănăstire. Dar ucenicul a cerut moaștele cuviosului și s-a făcut neînțelegere. Atunci, episcopul Macarie de la Ierisou, înțelegându-se cu starețul mănăstirii, a hotărât ca mâna cuviosului să rămână în mănăstire, iar trupul lui să fie dus și îngropat în altarul chiliei unde s-a nevoit.

După îngropare a început să izvorască mir din mormântul lui, arătând prin aceasta cât de plăcut a fost lui Dumnezeu. Mâna dreaptă neputrezită, arătând ca și cum ar binecuvânta, se află până astăzi la Mănăstirea Pantocrator.

Mănăstirea Pantocrator are în jur de douăzeci și cinci de călugări, iar pe teritoriul ei, pe la chilii, în jur de patruzeci de călugări. La Schitul Sfântul Prooroc Ilie, aflat tot pe teritoriul mănăstirii, sunt douăzeci de călugări.

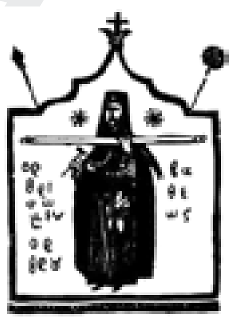

Ο ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ

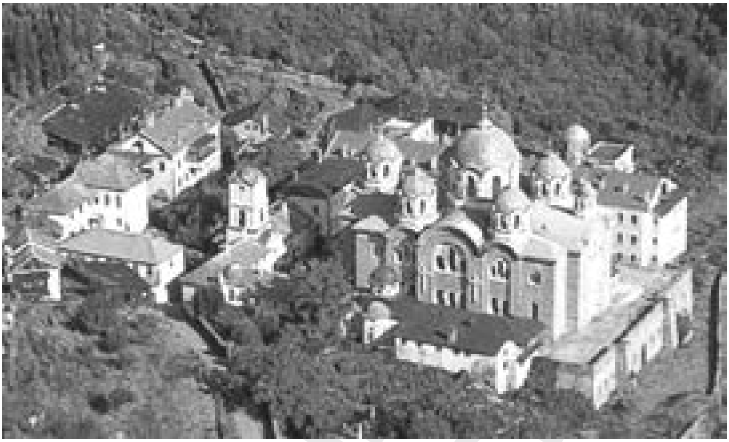
Acest schit a fost înființat de Cuviosul Paisie Velicicovschi, care a devenit mai târziu stareț la Mănăstirea Neamț, în Moldova. Schitul are o biserică uriașă, cu icoane îmbrăcate în aur.

Pe teritoriul mănăstirii se află și câteva chilii românești, în zona numită Kapsala, precum și Schitul Bogorodița, închinat Maicii Domnului, care are în prezent doar trei călugări, de origine rusă.

Printre multele odoare pe care le deține Mănăstirea Pantocrator se găsesc sfinte moaște de la Sfântul Haralambie, Sfinții Cosma și Damian, Sfântul Mucenic Hristofor, Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Arhidiacon Ștefan, Sfânta Muceniță Paraskevi, Sfântul Mucenic Pantelimon, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfânta Fotini Samarineanca, Sfânta Iulita și de la mulți alți sfinți, precum și două părticele din Lemnul Sfintei Cruci și o bucată din hlamida cu care a fost îmbrăcat Mântuitorul Hristos.

Schitul «Sfântul Ilie»

Câteva din minunile Maicii Domnului «Gherontissa»

În timpul ocupației germane (1941–1944), unul dintre bătrânii mănăstirii, părintele Eftimie, care avea ascultarea la magazia cu alimente, a observat că uleiul din vase s-a terminat și nu mai avea de unde să dea la bucătărie și nici la candelele bisericii. A mers și a spus aceasta și la ceilalți părinți din consiliul mănăstirii și au început cu toții să se roage fierbinte Maicii Domnului «Gherontissa». La câteva zile, părintele Eftimie a auzit o voce în somn, care i-a zis: „Părinte, îngrijește-te ca înainte de apusul soarelui să ai toate vasele pentru ulei curățate, pentru că mă voi îngriji ca în aceste zile să aduc untdelemn, încât să le umpleți“.

Părintele Eftimie s-a deșteptat și s-a dus la ajutorul său, spunându-i să curețe toate vasele pentru untdelemn. Atunci ucenicul i-a zis: „Părinte, dar unde vom găsi atâta untdelemn în situația de astăzi?“. Bătrânul i-a poruncit să facă precum i-a zis și, mergând și el împreună cu ucenicul, au curățat toate vasele.

Minunea Maicii Domnului a fost în felul următor:

O corabie a pornit din Mitilene ca să ducă arme. Aceste arme le ascunseseră în cala vaporului, iar deasupra au pus mai mult de o sută de vase cu untdelemn. Călătorind pe mare, căpitanul corabiei vede în timpul somnului o femeie minunată, a cărei înfățișare strălucea mai mult decât soarele și care i-a zis: „Să schimbi imediat direcția, ca să scapi de germani, iar untdelemnul pe care îl ai, să-l dai pe tot la Mănăstirea Pantocrator din Sfântul Munte, unde am casa mea și de acolo să plecați fără nicio frică în drumul vostru“. Cu binecuvântarea Maicii Domnului, acel ulei a ajuns pentru toți anii ocupației germane.

Un preot din mănăstire a mers să săvârșească Sfânta Liturghie la o bisericuță care se află în grădina mănăstirii, închinată Sfântului Mucenic Trifon. Puțin mai sus de bisericuță, se nevoia într-o căsuță un monah bătrân, foarte îmbunătățit, care în acel timp era foarte bolnav, trăindu-și ultimele clipe ale vieții. În jurul lui se aflau câțiva părinți din mănăstire. Fiind în starea aceasta, deodată s-a ridicat și a zis părinților din jurul său: „Vă rog, spuneți la preot să termine mai repede Sfânta Liturghie, ca să mă împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, pentru că a venit aici o femeie, asemănătoare cu Maica Domnului din

icoana «Gherontissa», împreună cu un tânăr care semăna cu Sfântul Mucenic Trifon. Ei au venit și mi-au zis că vor să mă ia, dar au vorbit ceva între ei și m-au lăsat“.

Spunându-le acestea, a venit și preotul cu Sfintele Taine. Fața monahului a strălucit ca soarele și a început să zică: „Cinei Tale celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi, părtaș mă primește... “. După ce s-a împărtășit, s-a

întins puțin pe pat și și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Un monah avea ascultarea de poștaș al mănăstirii. Într-o zi, l-a chemat starețul și i-a zis să meargă la Kareia, să aducă o sumă de bani de care mănăstirea avea mare nevoie, poruncindu-i să se întoarcă repede, până să se însereze, ca să nu fie în pericol de a fi atacat de tâlhari. Monahul l-a asigurat că își va da și viața, de va fi nevoie, căci are nădejde la Maica Domnului, la care se ruga neîncetat, că nu va păți nimic rău. Însă, după rânduiala Maicii Domnului, când a ajuns la crucea unde cărarea făcea spre mănăstire, deja se înnoptase, iar distanța până la mănăstire era încă destul de mare, fiind în primejdie. Atunci a cerut cu lacrimi ajutorul Maicii Domnului. Și, deodată, a apărut lângă el o femeie, îmbrăcată ca monahie, care l-a întrebat ce are, de ce este așa de întristat. El i-a răspuns că este supărat pentru că nu a făcut ascultare, să se întoarcă la timp, înainte de a se întuneca, iar acum este în pericol să piardă banii mănăstirii. Atunci, monahia l-a atins cu mâna ei și în foarte scurt timp s-a aflat la troița unde, cu mult timp înainte, pirații aruncaseră în fântână icoana Maicii Domnului.

Apoi monahul a spus părinților din mănăstire minunea pe care a făcut-o Maica Domnului cu el, iar fața îi strălucea de bucurie. Părinții au coborât cu toții la biserică și au înălțat rugăciuni de mulțumire și de laudă către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, pentru grija care o are față de mănăstirea ei.

După un timp, acel monah și-a cunoscut mai înainte sfârșitul său, spunând următoarele cuvinte: „Părinților, în această săptămână va trebui să-mi schimb locuința. Voi intra într-o cameră mică și îngustă“. Și, într-adevăr, după o săptămână, acest frate a adormit în Domnul și s-a dus cu sufletul la locașurile veșnice, iar trupul lui se odihnește într-o cameră îngustă, în cimitirul mănăstirii.

Cu mulți ani în urmă, stareț al mănăstirii era un părinte care avea viață sfântă. Fiind bătrân și bolnav, venea foarte greu la biserică. Odată, vrând să se împărtășească cu Sfintele Taine, a venit la biserică și l-a rugat pe preotul slujitor să nu lungească prea mult Sfânta Liturghie, ca să poată rezista și el până la sfârșit și să se împărtășească cu Sfintele Taine. Dar preotul, neluând aminte la cuvintele starețului, slujea foarte rar și fără să se grăbească. Atunci s-a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului, care i-a poruncit cu asprime să asculte de cuvintele starețului și să nu lungească slujba. De atunci, această icoană s-a numit «Gherontissa».

În anul 1948, în noaptea de 1 spre 2 decembrie a izbucnit un incendiu puternic în aripa de răsărit a mănăstirii, amenințând să distrugă totul. Părinții, văzând că după toate încercările lor de a opri focul nu au reușit nimic, au alergat la ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Au făcut procesiune cu o icoană a Maicii Domnului, copie mai mică a icoanei «Gherontissa», îmbrăcată în argint. Și făcând cu ea semnul sfintei cruci asupra focului, o minune, îndată a încetat focul și s-a stins cu desăvârșire. În amintirea acestei

minuni se face în fiecare an pe 2 decembrie Praznic în cinstea Maicii Domnului.

Altădată, pe la sfârșitul secolului al XVII-lea, a fost o perioadă în care lipseau uleiul și celelalte necesare traiului. Atunci părinții s-au dus la stareț și au cerut să le dea voie să plece din mănăstire, nemaiavând cu ce trăi. Starețul i-a rugat să aibă încredere în Maica Domnului «Gherontissa», că nu-i va lăsa. Iar într-una din zile, părinții au văzut că din magazia unde se aflau vasele goale pentru ulei a început să curgă ulei. Intrând în magazie, au văzut că un vas se umpluse cu untdelemn până sus și curgea pe jos. Atunci starețul a poruncit să ia din el și să umple și celelalte vase. Apoi au adunat toate vasele pe care le aveau în mănăstire și le-au umplut, după care a încetat și uleiul să mai izvorască. De atunci nu a mai lipsit niciodată untdelemnul din mănăstire, prin purtarea de grijă a Maicii Domnului. Iar pe icoana «Gherontissa», la picioarele Maicii Domnului, a fost pus un vas făcut din argint în amintirea minunii.

În timpul unei incursiuni a piraților, icoana Maicii Domnului «Gherontissa» a fost aruncată în fântâna care se află aproape de portul mănăstirii. Acolo a fost păzită prin minune mulți ani, fiind neștiută de nimeni, până când piratul care o aruncase s-a apropiat de moarte. Atunci, căindu-se de fapta lui și pocăindu-se pentru păcatele sale, a descoperit cunoscuților lui unde a aruncat icoana, iar aceia venind la mănăstire au aflat icoana întreagă și nevătămată în fântână.

Frumoasa îmbrăcăminte din argint a icoanei Maicii Domnului «Gherontissa» a fost făcută pe la sfârșitul secolului XIX în Rusia, în urma unei minuni. Maica Domnului s-a arătat în somn unei femei bogate din Constantinopol și i-a cerut să-i facă această îmbrăcăminte din argint. Femeia a dat comandă în Rusia și i-a făcut îmbrăcămintea care se vede și astăzi.

Mănăstirea Xeropotamu

Mănăstirea Xeropotamu este situată la jumătatea drumului dintre Dafne și Kareia, fiind închinată Sfinților 40 de Mucenici. A fost ctitorită de împărații Constantin al VI-lea (913–959) și Roman I Lecapenul (920–944). Tradiția spune că întemeietor al mănăstirii a fost Sfântul Pavel Xeropotamiteanul, care a fost fiu de împărat. Denumirea de Xeropotamu a luat-o de la locul din apropiere, unde s-a nevoit Sfântul Pavel și care se numește «Xeropotamul», adică «pârâul sec».

În viața Sfântului Pavel se spune că, atunci când a venit în mănăstire și a cerut să fie făcut călugăr, starețul i-a zis: „Când îți va sta pieptenul în barbă[1], atunci te voi face călugăr", căci Sfântul Pavel era spân. Atunci sfântul, luând un pieptene, l-a înfipt în pielea obrazului, zicând stareţului: „Iată că îmi stă pieptenul în barbă!". Văzând stareţul dragostea lui pentru Dumnezeu și cunoscând cu duhul că va fi mare, l-a primit și l-a călugărit.

---

[1] În Sfântul Munte este interzisă închinovierea tinerilor fără barbă.

În această mănăstire, s-a întâmplat o uimitoare minune atunci când au venit cruciații trimiși de papa de la Roma și au cerut călugărilor să slujească cu preoții catolici și să-l pomenească pe papă la slujbe. O parte din preoții mănăstirii, fiind mai fricoși și uitând de mucenicii care au răbdat chinuri pentru Hristos, au acceptat să slujească cu catolicii. În momentul în care slujeau Liturghia într-un paraclis al mănăstirii, s-a surpat bolta Sfântului Altar și, căzând peste ei, i-a ucis, atât pe catolici, cât și pe ortodocși. Până în momentul de față, paraclisul nu a mai fost reparat, fiind lăsat în ruină, drept mărturie pentru minunea care s-a făcut.

În fiecare an, la prăznuirea Sfinților 40 de Mucenici (hramul mănăstirii), în timpul Sfintei Liturghii creșteau în jurul Sfântului Altar 40 de ciuperci, care se luau și se

împărțeau credincioșilor ca binecuvântare. Din anul când s-a slujit cu catolicii, ciupercile nu au mai răsărit niciodată.

Sfântul Pavel Xeropotamiteanul

Voievozii și boierii români care au contribuit la refacerea și întreținerea mănăstirii au fost: Neagoe Basarab, Vlad Vintilă, Alexandru Coconul, vameșul Păun, postelnicul Ioan, negustorul brașovean Radu. Cu sprijinul lui Alexandru Lăpușneanu și al doamnei Ruxandra a fost renovată și pictată biserica mare. Pe ușile sculptate, se văd stemele Moldovei și Țării Românești.

În momentul de față, mănăstirea are patruzeci de călugări, iar pe teritoriul mănăstirii se nevoiesc în jur de douăzeci de călugări printre care, la o chilie, și un monah român.

Mănăstirea are cea mai mare bucată din lemnul Sfintei Cruci, cu urmele unui piron cu care a fost răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Dintre multele sfinte moaște care se află aici, amintim pe cele ale Sfinților 40 de Mucenici, Sfinții Mercurie, Teodor Tiron și Teodor Stratilat, capul Sfântului Mare Mucenic Eustatie, capul Sfântului Mare Mucenic Avxenție, capul Sfântului Nicolae cel Nou, o mână a Sfintei Mare Mucenițe Hristina și un deget al Sfântului Vasile cel Mare.

Mănăstirea Zografu

Mănăstirea Zografu se află în partea de nord-vest a peninsulei, la o oră distanță de mers pe jos de la malul mării. A fost înființată în secolul al X-lea de trei monahi: Moise, Aaron și Ioan, care erau frați, fiind din Ahrida. Mănăstirea este închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

Alegerea Sfântului Gheorghe ca ocrotitor al mănăstirii s-a petrecut astfel:

După ce au construit biserica, nu reușeau să ajungă la o înțelegere în cinstea cărui sfânt să o sfințească. Unul dorea să o închine Maicii Domnului, altul Sfântului Nicolae, iar altul Sfântului Gheorghe. Neajungând la nicio înțelegere au hotărât să lase pe Dumnezeu să aleagă. Au pregătit un lemn după mărimea icoanei și l-au pus în biserică și am încuiat-o. Apoi s-a retras fiecare la chilia sa, rugându-se toată noaptea ca să hotărască Dumnezeu cărui sfânt să închine biserica. În timpul nopții, au văzut cu toții o lumină puternică în biserică. Când s-au dus dimineața, o minune preaslăvită: pe scândura care fusese goală, se afla chipul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Atunci cu toții au îngenunchiat și s-au închinat Sfântului Gheorghe, slăvind pe Dumnezeu și pe sfinții Săi.

După un timp, la mănăstire a venit un stareț cu obștea sa și au povestit următoarea minune. El era stareț la Mănăstirea lui Fanuel din Palestina, aproape de Lida, patria Sfântului Gheorghe. Într-una din zile, pe când făceau slujba în biserică, au văzut chipul Sfântului Gheorghe că s-a desprins de pe icoană și s-a ridicat în văzduh, făcându-se nevăzut. Văzând această minune, s-au rugat cu lacrimi Sfântului Gheorghe să le arate de ce i-a părăsit. Atunci Sfântul Gheorghe s-a arătat starețului și i-a zis: „Nu te întrista pentru aceasta, dar să știi că în acest loc vor năvăli barbarii și vor distruge totul, pentru păcatele locuitorilor. De aceea, dacă voiești, vino la Mănăstirea Zografu din Sfântul Munte Athos, unde m-am

dus eu și mi-am ales un locaș pe care să-l ocrotesc. De acum înainte aceea va fi casa mea".

Icoana Sf. Gheorghe care a venit de la Fanuel

După aceste cuvinte, Sfântul Gheorghe s-a făcut nevăzut, iar starețul împreună cu obștea au venit în Sfântul

Munte, la Mănăstirea Zografu, unde au aflat chipul Sfântului Gheorghe care plecase de la ei. Aici, zidind mai multe chilii, au rămas împreună cu ceilalți viețuitori.

Odată, un episcop grec, care se îndoia de minunea Sfântului Gheorghe, venind la mănăstire, a intrat în biserică și s-a apropiat de icoana Sfântului Gheorghe fără evlavie. Întinzându-și mâna, a atins cu degetul nasul Sfântului Gheorghe, zicând: „Aceasta este icoana care s-a pictat singură?". Iar când a vrut să-și retragă mâna, nu a mai putut, căci degetul i-a rămas lipit de nara Sfântului Gheorghe. Văzând aceasta, părinții mănăstirii au încercat să-l ajute, dar fără niciun folos. Atunci episcopul, căindu-se pentru necredința lui, s-a rugat Sfântului să-l ierte; împreună cu el s-au rugat și părinții mănăstirii. După multă rugăciune, Sfântul Gheorghe s-a arătat unuia dintre călugări și i-a zis că, pentru neevlavia și necredința lui, să i se taie vârful degetului, care va rămâne lipit de icoană drept mărturie. Neavând altă scăpare, episcopul a fost nevoit să rabde tăierea degetului, care a rămas lipit de icoană până în ziua de azi.

De la această icoană ce s-a zugrăvit singură, mănăstirea și-a luat denumirea de Zografu. Această icoană se află în biserică la iconostasul din dreapta și este îmbrăcată în argint de credincioșii din Petrograd.

În biserică, la iconostasul din stânga mai este o icoană a Sfântului Gheorghe, făcătoare de minuni. Despre această icoană se spune că a venit la mănăstire în următorul chip:

Într-una din zile s-a arătat pe valuri icoana Sfântului Gheorghe, aproape de Mănăstirea Vatopedu. Vestea despre apariția icoanei s-a răspândit în tot Athosul. Icoana a fost

luată de pe apă de părinții de la Vatopedu care doreau să o ducă la mănăstirea lor, însă stareții de la celelalte mănăstiri se împotriveau, fiecare dorind să o aibă pentru mănăstirea sa.

Neajungând la nicio înțelegere, s-au hotărât să lege icoana pe un catâr și apoi să lase liber catârul să meargă unde va fi voia Sfântului Gheorghe. Povățuit de Sfântul Gheorghe, catârul s-a îndreptat spre Mănăstirea Zografu și, oprindu-se pe un delușor din fața ei, a căzut mort. Atunci părinții, luând cu bucurie icoana, au dus-o în biserică și făcând priveghere de toată noaptea, au pus-o la loc de cinste.

A doua zi, când paracliserul a mers să aprindă candelele, nu a mai găsit icoana în biserică. Înspăimântat, a mers la stareț și i-a spus despre dispariția icoanei. Atunci starețul împreună cu toată obștea au început să o caute. După multe căutări au aflat-o în locul unde a fost adusă de catâr la început. Luând-o cu multă evlavie au dus-o din nou în biserică, dar în următoarea zi, s-a întâmplat la fel. Acest lucru s-a repetat de trei ori. Făcând multă rugăciune, părinților li s-a descoperit că pe locul acela trebuie să construiască o biserică. După începerea lucrărilor noii biserici, icoana nu a mai plecat, ci a rămas în locul în care se vede și astăzi.

În mănăstire mai este încă o icoană făcătoare de minuni a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, dăruită de Ștefan cel Mare și Sfânt.

După ce Ștefan a luat domnia Moldovei și a văzut pericolul turcesc, era în nedumerire, gândindu-se cum să le facă față turcilor, care erau atât de numeroși câtă frunză și iarbă. Văzând că de la țările vecine, Ungaria, Polonia, Rusia și de la papă primea numai promisiuni pe care aceștia nu le-au împlinit niciodată, și-a întors fața către Dumnezeu, știind că doar de acolo îi va veni ajutorul. După multe rugăciuni, i s-a arătat Sfântul Mare Mucenic Gheorghe călare pe un

cal alb și i-a zis: „Nu-ți pierde curajul! Îndrăznește și-i vei birui pe turci și pe toți cei care se vor atinge de țara Moldovei, dar să faci în felul următor: să pregătești toată oastea cu post, spovedanie și Sfânta Împărtășanie.

Apoi să iei icoana cu chipul meu pe care o are mama ta și să o porți înaintea oștirii. Iar eu îți voi fi de ajutor întotdeauna. După ce vei termina cu războaiele și țara va fi în pace, să duci această icoană în Sfântul Munte Athos, la Mănăstirea Zografu, care este casa mea".

Ștefan a făcut după spusele Sfântului Mucenic Gheorghe și, astfel, Moldova a rămas liberă sub domnia lui. Despre acest lucru minunat au povestit și turcii care au fost luați prizonieri. Ei spuneau că vedeau întotdeauna înaintea oștii lui Ștefan un ostaș călare pe un cal alb și înfricoșat la vedere, care băga frica în ei și-i punea pe fugă. Înainte de moarte, Ștefan cel Mare și Sfânt a trimis icoana cu Sfântul Mucenic Gheorghe la Mănăstirea Zografu, unde se păstrează și astăzi la loc de cinste și face nenumărate minuni.

Ștefan cel Mare și Sfânt a ajutat mult această mănăstire: biserica este ctitoria sa; trapeza, arhondaricul, precum și arsanaua de la mare, care a avut port închis pentru corăbii, au fost făcute tot de el. Au fost perioade când în Mănăstirea Zografu jumătate din obște era formată din monahi români, iar într-un timp a fost condusă de un stareț român.

Și alți domnitori români, precum Alexandru cel Bun, Alexandru Aldea, Ieremia Movilă, Bogdan al III-lea, Alexandru Lăpușneanu și Antioh Cantemir au contribuit

Icoana Sf. Gheorghe dăruită de Ștefan cel Mare și Sfânt

la refacerea și la menținerea mănăstirii Radu cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Petru Rareș și fiica sa, Ruxandra, plăteau birul anual către turci.

În Mănăstirea Zografu viețuia cu frică de Dumnezeu un monah pe nume Cozma. Într-una din zile, pe când se afla în altarul bisericii mari și se ruga, a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului «Ascultătoarea», care era pictată

pe perete: „Dacă vei pleca în pustie, vei spori mult duhovnicește". După ce a mulțumit cu lacrimi Maicii Domnului, a luat binecuvântare de la stareț și s-a retras la liniște, într-o peșteră mai îndepărtată. Acolo a viețuit, nevoindu-se după puterile lui.

Maica Domnului «Ascultătoarea»

Avea obiceiul să citească de mai multe ori pe zi Acatistul Maicii Domnului. Într-una din zile, pe când citea Acatistul, și rostea cu evlavie „Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!", a auzit de la icoana Maicii Domnului numită «Acatist» sau «Prevestitoarea», pe care o avea cu el, următoarele:

„Bucură-te și tu, Bătrânule!“. Auzind aceste cuvinte, Bătrânul s-a înfricoșat, dar Maica Domnului a continuat: „Nu te teme, du-te în mănăstire și spune călugărilor să nu deschidă astăzi poarta, iar cei care sunt mai slabi în credință să se ascundă, că vin dușmanii mei și ai Fiului meu“.

În acea perioadă, cruciații distrugeau totul în calea lor. Pe tronul Bizanțului domnea Mihail al VIII-lea Paleologul (1259–1282), care urcase pe tron cu ajutorul papei, iar patriarh al Constantinopolului era Ioan Vekkos, un adept al unirii cu Roma catolică. Ajungând în Sfântul Munte, acei urâtori de adevăr au început să prigonească și să ucidă pe călugări, forțându-i să-l accepte pe papă în calitate de conducător al Bisericii.

După multe răutăți săvârșite în Muntele Athos, cruciații se apropiau de Mănăstirea Zografu, tocmai când pustnicul Cozma luase poruncă de la Maica Domnului să vestească călugărilor despre venirea lor.

Ajungând la mănăstire, Bătrânul a văzut icoana care îi vorbise în chilia sa că atârnă acum deasupra porților mănăstirii. Luând-o în brațe, a mers la stareț și i-a vestit toate.

Atunci starețul, adunând obștea, le-a spus despre cele ce se vor întâmpla și i-a întărit prin cuvinte duhovnicești. Cei care erau mai fricoși au fugit și s-au ascuns în pădure, iar starețul împreună cu douăzeci și cinci de călugări s-au închis într-un turn, luând cu ei și icoana care îi vorbise Bătrânului. Nu după mult timp, au apărut cruciații și au cerut să li se deschidă poarta mănăstirii, dar starețul le-a răspuns: „Plecați de aici, noi nu avem împărtășire cu voi, iar papei nu ne vom supune niciodată“. Soldații papei, forțând porțile și

intrând în mănăstire, au adunat de jur-împrejurul turnului lemne și crengi uscate și le-au dat foc, arzându-i de vii.

După plecarea cruciaților, călugării care stătuseră ascunși s-au întors în mănăstire și au aflat în turnul în care arseseră călugării doar icoana Maicii Domnului, neatinsă de flăcări, dar înnegrită de fum.

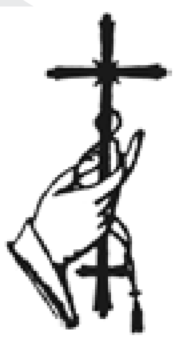

În amintirea acestei minuni, mai târziu, în stânga bisericii mari s-a ridicat un Paraclis închinat Adormirii Maicii Domnului în care au așezat icoana Maicii Domnului «Acatist» sau «Prevestitoarea». Călugării bulgari o numesc simplu «Hairiovo», adică «Bucură-te!».

Nu departe de mănăstire se află Schitul Zografului, care este locuit în prezent de doi călugări. Cu ani în urmă, aici se retrăgeau cei doritori de liniște, fiind un loc potrivit pentru aceasta.

În mănăstire se găsesc părticele din moaștele mai multor sfinți, precum: Noul Mucenic Ștefan, Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Avxentie, Sfântul Apostol Andrei și Sfântul Sfințit Mucenic Haralambie.

Obștea Mănăstirii Zografu cuprinde douăzeci de călugări, iar în afara mănăstirii se nevoiesc în jur de zece călugări.

Mănăstirea Dohiariu

Prima mănăstire care se găsește pe malul mării venind dinspre Uranopolis, în partea de sud-vest a peninsulei Athonului, Mănăstirea Dohiariu, este închinată Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil.

După tradiție, ea a fost înființată de un ucenic al Sfântului Atanasie Athonitul, numit Eftimie, pe la sfârșitul secolului al X-lea. Acest Cuvios Eftimie a fost «dohiaris» în Mănăstirea Lavra, adică răspunzător cu untdelemnul și cu celelalte alimente ale mănăstirii. De aceea și mănăstirea înființată de el și-a luat numele Dohiariu.

Cuviosul Eftimie după un timp a plecat din Mănăstirea Lavra și a zidit o chilie cu bisericuță în cinstea Sfântului Ierarh Nicolae pe locul numit Dafne, unde se liniștea cu ucenicii lui. Însă saracinii, prădând locurile acelea, au jefuit și chilia Sfântului Ierarh Nicolae și au distrus-o. Cuviosul Eftimie cu ucenicii lui s-au ascuns în tufișuri și au scăpat. După plecarea saracinilor, văzând ei cum arată chilia și fiind mâhniți, au plecat de acolo să-și caute alt loc pentru viețuire. Ajungând pe locul unde se află astăzi Mănăstirea Dohiariu, le-a plăcut foarte mult acel loc și, văzând că este bun pentru construcție, au zidit o bisericuță tot în cinstea

Sfântului Ierarh Nicolae, precum și câteva chilii, pentru a avea unde se liniști împreună cu monahii.

Nu a trecut mult timp și un om cu numele de Nicolae, rudenie de-a cuviosului Eftimie, a dorit să se facă monah. Acesta era foarte bogat, fiind dintre nobilii orașului. Deci, adunându-și toată bogăția, a venit la Mănăstirea Dohiariu și fiind tuns monah a primit numele de Neofit. Pentru viața lui virtuoasă, nu după mult timp a fost ales stareț al mănăstirii, iar Eftimie, unchiul lui, s-a retras să se liniștească.

După ce a ajuns stareț, cuviosul Neofit a dărâmat biserica mică și a zidit una mai mare, asemănătoare cu cea de astăzi, iar împrejurul ei a ridicat un zid, făcând-o ca o cetate, și a zidit și un turn pentru paza mănăstirii. Însă, terminându-i-se banii, nu a reușit să picteze biserica, de aceea era foarte mâhnit și se ruga lui Dumnezeu să rânduiască într-un fel ca să poată face și aceasta. Iar Dumnezeu, ascultându-i rugăciunea, a făcut următoarea minune:

În fața Sfântului Munte, la o distanță de șaizeci de mile, se află peninsula Sitonia, care pe atunci se numea Longos. Pe această peninsulă mănăstirea avea un metoc și lângă el se afla un stâlp vechi pe vârful căruia scria: „Cine mă va lovi în vârf, va găsi mult aur". Mulți oameni au aruncat pietre pe umbra vârfului stâlpului și au căutat comoara îngropată, dar n-au descoperit-o. Când însă a vrut Dumnezeu să se descopere comoara s-a întâmplat astfel:

În metocul acela lucra ca muncitor plătit un tânăr de douăzeci de ani. De multe ori fusese și el la stâlpul acela urmărind umbra stâlpului. Într-una din zile, când a asfințit soarele, s-a dus la stâlp, a văzut unde a căzut umbra și

săpând puțin în locul acela a găsit o piatră de marmură și sub ea un cazan de aramă plin cu bani de aur. A acoperit imediat locul acela și, ducându-se la mănăstire, a zis stareţului Neofit: „Stăpâne sfinte, am găsit aur mult la metocul nostru; trimite călugări împreună cu mine ca să mergem și să-l aducem la mănăstire“. Atunci stareţul a ales trei călugări care se arătau mai evlavioși și i-a trimis cu corabia mănăstirii să aducă aurul. Deci, ducându-se ei, au luat cazanul cu aur, dar și piatra care îl acoperea. Pornind cu corabia spre mănăstire, cei trei călugări au fost ispitiţi de comoară și au hotărât să o ia ei. Deci, pe înserate, luându-l pe tânăr, i-au legat de gât piatra ce fusese deasupra comorii și l-au aruncat în mare. Când s-a văzut aruncat în mare, tânărul a cerut ajutorul Sfinţilor Arhangheli și îndată au apărut în faţa lui Sfinţii Arhangheli Mihail și Gavriil, în chipul a doi vulturi cu aripi de aur și, apucându-l din adâncul mării, într-o clipă s-a aflat în biserica Mănăstirii Dohiariu. Acolo, fiind cuprins de frică mare, a adormit.

După ce l-au aruncat în mare, călugării au împărţit comoara între ei și au ascuns-o în afara mănăstirii, iar ei au rămas la debarcaderul mănăstirii.

Noaptea, înainte de începerea Utreniei, paracliserul s-a dus să aprindă candelele. Când l-a văzut pe tânăr dormind în mijlocul bisericii, a crezut că este o nălucă și s-a întors să fugă; s-a întors încă o dată și văzând același lucru s-a dus la stareţ și i-a zis: „Stăpâne, în biserică se află o nălucă și nu pot să intru”. Stareţul i-a zis: „De ce ţi-e frică? Fă-ţi cruce și intră, fără să te temi“. Ducându-se din nou, a văzut același lucru și s-a întors iarăși la stareţ. Atunci stareţul s-a dus

împreună cu el și s-a încredințat că, într-adevăr, este cineva în biserică.

Tânărul dormea pe marmură, având piatra legată de gât. Atunci stareţul l-a atins cu bastonul, iar el s-a trezit și, privind la ei, le-a spus: „Spuneți-mi, fraților, unde mă aflu? Mi se pare că sunt în mare unde m-au aruncat călugării“. Atunci stareţul i-a zis: „Nu cunoști unde te afli? Uite biserica Dohiariului! Uite, eu sunt stareţul Neofit! Dar, spune-mi, cum ai ajuns aici?“. Tânărul i-a răspuns: „Lăsați-mă puțin să mă dezmeticesc“. Apoi, după ce au trecut câteva clipe, le-a povestit ce i-au făcut călugării. Atunci stareţul i-a spus: „Tu rămâi aici până dimineață, iar noi vom cânta slujba afară, până vor veni de la debarcader cei trei nelegiuiți ca să vadă minunea“.

Când s-a făcut ziuă, stareţul a trimis răspuns la cei trei să vină la mănăstire. Ajungând ei, stareţul le-a zis: „Ei, părinților, ce s-a făcut cu descoperirea?“. Iar ei au răspuns: „Stăpâne, au fost toate minciuni; tânărul și-a bătut joc de noi și pentru aceea l-am amenințat, iar el a fugit“. Atunci stareţul a zis: „Slavă lui Dumnezeu! Să mergem în biserică să-I mulțumim“. Și, intrând ei în biserică, au văzut pe tânăr cu piatra atârnată de gât, iar cei trei călugări au rămas muți de uimire. Atunci stareţul i-a amenințat și ei au adus comoara, după care au fost alungați din mănăstire, iar pe tânăr l-au făcut monah. Apoi au pictat biserica și au închinat-o Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil.

Însă Sfinții Arhangheli au mai făcut și altă mare minune. Pe timpul împăratului Andronic Paleologul, monahii s-au hotărât să sape un canal în care să introducă uluce din

pământ ars, făcute de ei, pentru a aduce apa în mănăstire, deoarece până atunci era adusă pe uluce din lemn, iar apa se strica de la gunoaiele care cădeau în ea și de la soare, provocând multe boli monahilor. Izvorul se afla la trei mile depărtare.

Astfel, unul dintre călugări, pe nume Teodul, care se pricepea la așa ceva, a luat pe seama lui lucrarea, gândindu-se ca a doua zi să înceapă lucrul. Însă în noaptea aceea i s-au arătat Sfinții Arhangheli și i-au zis: „Omule, ce te obosești și pui mănăstirea la cheltuială? Să știi că apa se află în mănăstire". Când a auzit, lui Teodul i s-a părut că s-a ridicat imediat și le-a spus: „Vă rog să-mi arătați unde se găsește apa". Ei l-au luat de mână și i-au zis: „Hai să-ți arătăm!" și l-au dus pe locul unde astăzi se află fântâna mănăstirii. Aici, luând un târnăcop, au săpat pământul, pe urmă i-au dat din apa aceea să o guste și i s-a părut foarte dulce, după care s-a trezit. Și chemând pe frați le-a zis: „În această noapte am văzut o vedenie în timpul somnului în care mi-au apărut Sfinții Arhangheli și mi-au arătat unde se află apă în mănăstire". Ducându-se cu toții au săpat în locul acela și au dat de apă bună și curată. Bucurându-se, au dat slavă lui Dumnezeu și Sfinților Arhangheli.

Această apă există până astăzi și este numită aghiasmă, iar cei care beau din ea cu credință se vindecă de orice boală.

Altădată, atacând pirații mănăstirea și voind să intre să o jefuiască, când au ajuns la poarta mănăstirii au văzut pe Sfântul Arhanghel Mihail călare pe cal și având o sabie în mână, îndreptându-se spre ei și îngrozindu-i.

Fiind cuprinși de frică, s-au întors alergând și neavând vreme să se urce în bărcile lor au sărit în mare, preferând să se înece decât să cadă în mâinile Arhanghelului.

Într-un paraclis lipit de peretele trapezei se află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, numită «Gorgoupicousa», adică «Grabnic Ascultătoare». Icoana este pictată pe perete. Prima minune ce s-a săvârșit a fost următoarea:

Un trapezar cu numele Nil avea obiceiul să folosească prin trapeză o făclie aprinsă, care scotea un fum negru și neplăcut. Trecea întotdeauna cu ea pe lângă icoana Maicii Domnului, afumându-o. Într-una din zile, pe când trecea pe lângă icoană, i-a vorbit Maica Domnului din icoană, zicându-i să nu mai îndrăznească să-i afume cinstitul ei chip cu acel fum înecăcios și neplăcut.

Maica Domnului «Grabnic Ascultătoare»

Dar Nil nu a luat aminte la cele spuse lui de Preacurata Maică și continua cu obiceiul său. Atunci Maica Domnului i-a vorbit din nou cu asprime: „Călugăr nevrednic de această numire, oare ai să mai continui mult cu obrăznicia ta,

afumându-mi chipul?“. Și odată cu aceste cuvinte ale Maicii Domnului a orbit și călugărul Nil.

După ce a primit această pedeapsă, trapezarul s-a căit mult pentru îndărătnicia lui și a făcut pocăință mult timp înaintea icoanei Maicii Domnului, rugând-o să-l ierte. Preacurata Stăpână, care este plină de milostivire și de dragoste, nu l-a trecut cu vederea și l-a învrednicit să audă din nou preadulcele ei glas, care ieșea de la icoană:

– Nile, am primit pocăința ta și Bunul Dumnezeu te-a iertat dăruindu-ți iarăși vederea. Spune, deci, fraților că eu sunt Îngrijitoarea și Ocrotitoarea mănăstirii. Toți cei care vor avea nevoie de ajutor să alerge către mine și nu-i voi trece cu vederea. Drept aceea, să se numească această icoană a mea «Grabnic Ascultătoare».

După aceste cuvinte ale Maicii Domnului, Nil și-a recăpătat vederea, mulțumindu-i și slăvind-o pe Preacurata Stăpână. În fața acestei icoane se cântă zilnic Paraclisul Maicii Domnului.

Prin secolul al XVI-lea un oarecare preot Gheorghe din Adrianopoli s-a vindecat bând din Aghiasma Sfinților Arhangheli. Drept recunoștință, a venit și s-a făcut călugăr, aducând cu el și toată averea pe care a dăruit-o mănăstirii, care în acel timp se afla într-o stare materială foarte grea. Mai apoi, domnitorul moldovean Alexandru Lăpușneanu a răscumpărat moșiile mănăstirii, care fuseseră răpite de turci, și a rezidit biserica, care fusese dărâmată până la temelii de un cutremur.

Înăuntrul bisericii, în partea stângă, este îngropat episcopul Teofan, fost episcop în Moldova, care și-a petrecut

ultimii ani din viață în această mănăstire. Pe peretele din dreapta se află pictați Alexandru Lăpușneanu, doamna Ruxandra și fiii lor.

Mănăstirea Dohiariu a fost ajutată și de alți domnitori români, precum Vlad Călugărul, Radu cel Mare și Radu Paisie, Bogdan al III-lea, Alexandru Ilieș, Matei Basarab și Șerban Cantacuzino.

În această mănăstire se află o bucată de piatră din Golgota, o parte din piatra care a fost atârnată la gâtul tânărului de care am amintit, o parte din capul Sfântului Ioan Botezătorul și multe părticele de sfinte moaște.

Numărul călugărilor care se nevoiesc aici este în jur de treizeci.

Mănăstirea Caracalu

Această mănăstire este închinată Sfinților Apostoli Petru și Pavel și se află între Mănăstirile Lavra și Iviru, puțin mai sus de mare. Are o poziție foarte frumoasă, fiind înconjurată de livezi. Primul ctitor al ei a fost împăratul roman Antonin Caracal (211–217) de la care și-a luat și numele. A fost însă de multe ori distrusă, ca și celelalte mănăstiri.

În secolul al XVI-lea, mănăstirea a fost distrusă de către pirați. Voievodul Moldovei, Petru Rareș, a răscumpărat de la turci toate metoacele pe care aceștia le răpiseră și a refăcut mănăstirea, dimpreună cu biserica mare. Turcii au dat voie să se refacă mănăstirea, dar cu condiția să nu fie mai mare decât fusese înainte. De aceea Mănăstirea Caracalu are incinta foarte mică. Zidirea ei s-a făcut în felul următor:

Petru Rareș, voievodul Moldovei, a trimis pe unul dintre spătarii săi de încredere la Sfântul Munte zicându-i: „Să mergi la Sfântul Munte și să zidești Mănăstirea Caracalu". Și dându-i aur din destul l-a slobozit pentru a împlini porunca.

Ajungând spătarul Petru, căci așa îi era numele, la Sfântul Munte și văzând sărăcia în care erau mănăstirile a început să facă milostenie. Dând în dreapta și în stânga, aurul s-a împuținat. Atunci s-a apucat și a făcut mai întâi arsanaua mănăstirii, zidindu-i un turn înalt de pază. Apoi s-a apucat de refacerea mănăstirii, dar aurul s-a terminat repede, lucrările fiind doar la jumătate. Aflând voievodul Moldovei de cele întâmplate, i-a trimis răspuns spătarului, zicându-i: „Eu ți-am dat aur din destul; dacă nu vei termina mănăstirea, unde îți stau picioarele acolo îți va sta și capul!“.

Auzind spătarul acest cuvânt s-a înfricoșat și, trimițând răspuns în Moldova, a poruncit să i se vândă moșiile, iar

aurul să-i fie trimis în Sfântul Munte. Făcând așa a reușit să termine mănăstirea, după care a rămas și el în mănăstire primind haina monahală sub numele de Pahomie.

Se spune că și Petru Rareș înainte de moarte s-a tuns în călugărie, luând și el tot numele de Pahomie.

În pridvorul bisericii mari, în partea stângă se află pictați voievodul Petru Rareș și boierul Petru, fiind amândoi îmbrăcați în haine călugărești. În biserică, la iconostasul din dreapta se află icoana Sfinților Apostoli Petru și Pavel, icoană făcătoare de minuni.

Printre multele odoare, Mănăstirea Caracalu are o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, capul Sfântului Apostol Vartolomeu, părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Ioan cel Milostiv, Sfântul Mucenic Pantelimon, capul Sfântului Ierarh Policarp, o părticică de la Sfânta Mare Muceniță Marina și părticele de moaște de la mulți alți sfinți.

Numărul călugărilor ce se nevoiesc pe tot teritoriul mănăstirii este de șaizeci.

Alți ctitori români ai acestei mănăstiri au fost: Alexandru Lăpuşneanu şi soția sa Ruxandra Doamna, care a răscumpărat metocurile mănăstirii de la turci, apoi Grigore al II-lea Ghica şi Constantin Mavrocordat. Mihai Viteazul a dăruit o cruce împodobită şi alte danii. Iar Matei Basarab şi soția sa, Doamna Elena, un epitrahil brodat şi câteva cărți tipărite în România.

Mănăstirea Filoteu

La o jumătate de oră de mers pe jos de la Mănăstirea Caracalu, se află Mănăstirea Filoteu. Ea a fost înființată pe la sfârșitul secolului al X-lea de Cuviosul Filotei, care a trăit în același timp cu Sfântul Atanasie Athonitul.

În această mănăstire se află icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Glicofilusa», adică «Dulcea

Sărutare». Despre această icoană sunt păstrate următoarele mărturii:

Pe timpul împăratului Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, un patrician cu numele Simeon avea o soție foarte credincioasă și evlavioasă, pe nume Victoria. Ea păstra în casa sa icoana Maicii Domnului numită „Dulcea Sărutare“. Venind trimișii împăratului, au cerut să le dea icoana sau să o arunce. Atunci Victoria, silită fiind de bărbatul ei, care și el era împotriva icoanelor, a luat icoana și a dus-o la malul mării. După ce a făcut multe rugăciuni a luat icoana și a pus-o pe mare, dar aceasta, stând dreaptă pe mare, a început să se îndepărteze. Văzând această minune, femeia s-a închinat și a mulțumit Maicii Domnului, apoi s-a întors la casa sa.

Icoana a plutit în largul Mării Marmara și Elespont, apoi în Marea Egee și venind la Sfântul Munte s-a apropiat de limanul Mănăstirii Filoteu. Maica Domnului a descoperit starețului despre venirea icoanei. Acesta, adunând obștea mănăstirii au coborât la malul mării, unde au aflat icoana strălucind cu lumină dumnezeiască. Apropiindu-se starețul, a luat icoana în brațele sale și, când a pășit pe uscat, în locul acela a izvorât un izvor, a cărui apă face multe minuni până în ziua de astăzi.

Făcând procesiune cu icoana, au dus-o în mănăstire și au așezat-o în biserică. În fiecare an, în Săptămâna Luminată se face procesiune cu icoana până la malul mării.

Despre această icoană se spune că ar fi una din cele șaptezeci făcute de Sfântul Apostol Luca. Ea revarsă multe minuni asupra celor care îi cer ajutorul cu credință.

Maica Domnului «Dulcea Sărutare»

După trecerea mai multor ani, Ștefan, Craiul Serbiei, s-a ridicat împotriva împărăției bizantine și a cucerit Macedonia, Tesalonicul și Sfântul Munte. În acea perioadă, la Mănăstirea Filoteu au venit foarte mulți călugări bulgari. Într-un an, făcându-se obișnuita procesiune în

lunea din Săptămâna Luminată, călugării au luat cu ei mâncare și băutură mai multă decât era necesar. Ajungând la malul mării, după ce au făcut aghiasmă și alte rugăciuni, s-au așezat să mănânce și să bea din cele aduse. Dar, din ispita vrăjmașului, au consumat mai multă băutură și, fiind obosiți, după slujba de noapte și procesiune, au adormit. Când s-au trezit, s-au dus să ridice icoana și să pornească spre mănăstire. Dar Maica Domnului, vrând să-i înțelepțească, a făcut ca icoana ei să fie foarte grea, încât nu au mai putut-o mișca din loc. Venindu-și în sine și cunoscând greșeala, s-au rugat cu lacrimi Maicii Domnului să-i ierte. Iar Preabuna Stăpână a făcut să se ușureze din nou icoana și astfel au putut-o duce în mănăstire.

Pe când se afla în mănăstire un paracliser cu numele Ioanichie, care avea mare evlavie la Maica Domnului, acesta, de câte ori aprindea candela la icoana ei, zicea și acestea: „Pentru ce, o, Stăpână, toate mănăstirile din Sfântul Munte au tot ce le trebuie, iar mănăstirea noastră duce lipsă de toate? Până și grâul îl cumpărăm!“. Într-una din nopți, după ce a aprins candela, a stat mult timp în fața icoanei și s-a rugat cu lacrimi. După un timp, fiind doborât de oboseală, l-a cuprins somnul și în timpul somnului vede pe mângâietoarea celor îndurerați, pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, că se apropie de el și-i zice: „Copilul meu, Ioanichie, pentru ce mă superi mereu zicând că toate mănăstirile din Sfântul Munte au tot ce le trebuie, numai mănăstirea aceasta duce lipsă de toate?

Cunoaște, deci, că eu mă îngrijesc de toate nevoile mănăstirii și știu de ce are nevoie. Iar stareții și întâistătătorii să nu se îngrijească prea mult de cele pământești și astfel să neglijeze mântuirea lor. Deci, de acum să încetezi să mă mai superi cu cuvintele tale, că eu port grijă de mănăstirea aceasta și de mântuirea sufletului tău".

Acestea auzind Ioanichie s-a trezit înspăimântat, dar și plin de bucurie. Căzând înaintea icoanei Preasfintei Stăpâne, i-a cerut iertare cu lacrimi în ochi și apoi a spus fraților despre ajutorul Maicii Domnului.

Altădată, venind un străin în mănăstire s-a închinat în biserică. Ajungând la icoana Maicii Domnului și văzând atâtea bijuterii și odoare din aur agățate de icoană de către cei care primiseră ajutor de la aceasta, și-a pus în minte să le fure. După slujba Utreniei, când au ieșit toți din biserică, el s-a ascuns într-o strană mai retrasă. Nevăzând pe nimeni, paracliserul a plecat încuind ușa. Rămânând singur în biserică, străinul a luat toate odoarele de la icoana Maicii Domnului și deschizând o ușă mai mică, care era închisă prin interior, a ieșit din biserică și a plecat spre limanul Ivirului, unde s-a urcat pe corabia care transporta închinătorii. Mergând o parte din drum, corabia s-a oprit în mijlocul mării rămânând neclintită, fiind ținută de o mână nevăzută. Cu toate că vântul îi era prielnic, corabia nu se mișca.

După câteva ore, când a deschis biserica, paracliserul a văzut că lipseau odoarele de la icoana Maicii Domnului. Înștiințându-l imediat pe stareț, acesta a trimis trei

călugări să ia o barcă și să alerge în urma corăbiei care ducea închinătorii, căci și-a dat seama că doar străinul acela furase odoarele. Deci, pe când cei din corabie se aflau în nepricepere, au ajuns și călugării cu barca. Când i-a văzut, străinul și-a dat seama că pentru el au venit și, văzând și minunea cu oprirea corăbiei, a venit și a căzut în genunchi înaintea părinților, cerându-le iertare și înapoindu-le cele furate. Părinții au luat odoarele, l-au iertat pe cel ce se pocăia și s-au întors în mănăstire slăvind pe Preasfânta Stăpână. Iar corabia a plecat mai departe, nefiind împiedicată de nimeni.

Odată, venind un închinător evlavios la mănăstire, a fost dus să se închine la sfintele moaște, precum și la icoana Maicii Domnului. Aici, paracliserul i-a spus o parte din multele minuni făcute de Maica Domnului. Apoi a fost dus la arhondaricul mănăstirii să se odihnească. Pe la miezul nopții s-a trezit și a vrut să meargă să îngrijească de calul cu care venise. Dar fiind somnoros și văzând ușa de la balcon deschisă, a crezut că este ușa de la intrarea în arhondaric și, călcând fără de grijă, a căzut de la balcon de la etajul trei. În timp ce cădea a strigat: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!". Și îndată a văzut înaintea lui o călugăriță, care l-a prins și l-a lăsat pe pământ, fără să pățească nimic și s-a făcut nevăzută. Atunci creștinul a mulțumit din suflet Maicii Domnului și ducându-se la poarta mănăstirii a bătut să i se deschidă. Auzind ierodiaconul Meletie vocea celui care striga, s-a dus și l-a înștiințat pe părintele Sofronie, starețul

mănăstirii. Venind, au deschis poarta și recunoscând pe cel care striga l-au întrebat ce s-a întâmplat și cum a ajuns în afara porții. Iar el, povestindu-le cu lacrimi în ochi cele întâmplate, slăvea pe Preasfânta Fecioară. Apoi mergând în biserică s-a închinat la icoana Maicii Domnului și a dăruit mănăstirii calul cu care venise, iar în următorul an a adus o candelă de argint, care se află agățată în fața icoanei până în ziua de azi, amintind de minunea făcută.

Un creștin din Enu cu numele Paraora avea femeia stearpă. Mulți ani nu a putut avea copii. Odată, venind creștinul la Mănăstirea Filoteu a luat puțin untdelemn de la candela din fața icoanei Maicii Domnului și ducându-se acasă a miruit pe soția sa, care, în scurt timp a rămas însărcinată și la timpul cuvenit a născut un copil sănătos. Drept mulțumire, creștinul a venit și a dăruit un catâr mănăstirii.

Minunile care se fac la icoana Maicii Domnului sunt nenumărate. Aici am scris doar o mică parte din ele.

În mănăstire se mai află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Gherontissa», care a venit în chip minunat din Nigrița.

Mănăstirea Filoteu a fost ajutată mult de domnitorii români Vlad Călugărul, Neagoe Basarab, Constantin Mavrocordat, Vlad Țepeș, Radu Paisie, Matei Basarab, Grigore al II-lea și doamna Maria Procopoaia din București.

În trapeza mănăstirii sunt pictați: Vlad Țepeș, Sfântul Neagoe Basarab, Radu Paisie și Matei Basarab cu soția.

Pe lângă multele odoare, mănăstirea are o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, iar dintre sfintele moaște amintim: mâna dreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur care binecuvântează, părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Sfințit Mucenic Haralambie și Sfânta Muceniță Marina.

Mănăstirea Simonopetra

Această mănăstire se află în partea de sud-vest a Sfântului Munte Athos și este închinată Nașterii Domnului. A fost înființată de Cuviosul Simon, care s-a nevoit într-o peșteră puțin mai sus de locul unde se află mănăstirea. Se spune că într-o noapte, pe când se afla la rugăciune, a văzut o lumină puternică pe muntele din apropiere. Era în noaptea Nașterii Domnului. Apoi a văzut doi îngeri cu o frânghie în mână. Unul stătea de o parte de munte ținând frânghia de un capăt, iar celălalt stătea de partea cealaltă, ținând frânghia de celălalt capăt. Și trecând cu frânghia peste vârful muntelui l-a tăiat, rămânând un mic platou. Unul din îngeri, privind spre cuviosul Simon, i-a spus acestuia: „Pe acest loc să zidești o mănăstire în cinstea Nașterii Domnului".

Ascultând de porunca îngerului, cuviosul Simon a început această lucrare. Locul era foarte prăpăstios și foarte greu de muncit pe el. În exterior, în jurul zidurilor, erau numai prăpăstii.

După ce au înălțat o parte din zid, muncitorii au fost cuprinși de frică din cauza înălțimii și se gândeau să plece,

lăsând lucrul neterminat. Înainte de plecarea lor, cuviosul Simon a trimis pe ucenicul său Isaia să-i cinstească; dar când s-a apropiat de ei, pe schelă, a alunecat și a căzut de la înălțimea aceea în prăpastie. Ucenicul nu a pățit nimic, fiind ținut de o mână nevăzută. Chiar tava care o avea în mâini a rămas neatinsă, cu paharele pline. Văzând muncitorii această minune s-au întărit și luând curaj nu au mai abandonat lucrarea, continuând-o până la sfârșit.

La început cuviosul Simon a numit mănăstirea «Noul Betleem», dar mai târziu, după adormirea lui, a luat denumirea care se păstrează și astăzi, adică Simonos al Pietrei, de la numele lui și de la piatra pe care a fost zidită.

Mănăstirea a fost arsă de multe ori, dar de fiecare dată domnitorul român Mihai Viteazul a ajutat la refacerea acesteia; la arhondaricul mănăstirii este păstrat și în prezent un tablou cu chipul acestuia.

În anul 1762 a venit în mănăstire Cuviosul Paisie Velicicovschi împreună cu alți câțiva monahi. Nu a rămas aici mult timp, dar a reușit să populeze din nou mănăstirea, care se afla aproape de pustiire.

În biserica mare se află o icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni despre care se spune că a venit singură de la Mănăstirea Vatopedu.

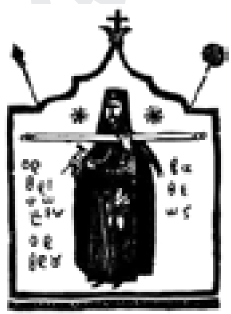
Pe lângă alte sfinte moaște se află o bucată de Lemn din Sfânta Cruce, o mână a Sfintei Maria Magdalena, care e tot timpul caldă și despre care se spune că este mâna cu care l-a atins pe Mântuitorul Hristos după Înviere. Se mai află și mâna Cuviosului Dionisie de Zachintos, părticele de la Sfântul Haralambie, Sfinții Cozma și Damian și Sfântul Mucenic Hristofor.

În prezent numărul monahilor din mănăstire împreună cu cei din împrejurimi trece de o sută.

Până la Mihai Viteazul au făcut danii Sfântul Neagoe Basarab, Radu Paisie și Mihnea Turcitul. Apoi Mihai Viteazul a refăcut mănăstirea după incendiu și a înzestrat-o cu metoace și danii. Mai târziu, după un alt incendiu, a refăcut-o Matei Basarab.

Mâna Mariei Magdalena a fost furată de pirați și răscumpărată cu mulți bani de către domnitorul Mihai Șuțu, care a dăruit-o mănăstirii.

Mănăstirea Sfântul Pavel

A fost înființată în a doua jumătate a secolului al X-lea de Sfântul Pavel Xeropotamitul, care a trăit o perioadă într-o peșteră puțin mai sus de locul unde se află mănăstirea.

Biserica mare este închinată Întâmpinării Domnului. La fel ca și celelalte mănăstiri, și aceasta a trecut prin multe greutăți în decursul timpului, fiind arsă de mai multe ori. A avut o perioadă când a fost cu viață de sine, precum au fost și câteva dintre celelalte mănăstiri, dar după un timp a trecut din nou la viața de obște. În acea perioadă se afla în mănăstire un monah care se îndoia în sinea sa că ar fi plăcută lui Dumnezeu această schimbare, de la viața de sine la viața de obște. S-a luptat mult timp cu acest gând, rugând pe Dumnezeu să-l lumineze. Fiind odată bolnav și zăcând la pat în chilia sa, a văzut, în vedenie, pe satana furios și scrâșnind din dinți împotriva mănăstirii, nefiind mulțumit de trecerea ei la viața de obște și pizmuind mântuirea fraților. Pregătea curse și lațuri împotriva lor, vrând să-i surpe și să ațâțe sminteli și tulburări împotriva stărețului și a fraților, astfel încât, dacă i-ar fi cu putință, să-i desființeze cu totul și să surpe chinovia.

Acestea văzându-le călugărul, a venit la stareț și îl întărea pe el încurajându-l și spunându-i să aibă nădejde la Dumnezeu și la Preasfânta Stăpână, care pururea duce spre Fiul ei rugăciunile credincioșilor, că are să le rânduiască pe toate și va risipi smintelile, îmblânzind tulburările potrivnicilor și va ocârmui sfântul ei lăcaș.

Dar când s-a făcut sfințirea bisericii, numitul monah se afla din nou foarte bolnav, zăcând la pat în chilia lui și neputând veni să prăznuiască împreună cu ceilalți frați. Sfințirea s-a făcut în ziua de 31 decembrie. Astfel, zăcând monahul la pat, s-a văzut pe sine că se afla și el la sfințire în biserică. A văzut atunci o Fecioară preacinstită șezând pe scaunul de sus dinăuntrul Sfântului Altar, ținând în brațele ei un Prunc strălucitor, care scânteia ca o stea foarte luminoasă și strălucea mai mult decât soarele.

Pruncul ținea în mâinile Sale un sceptru împărătesc. Acestei preafrumoase Fecioare i-a fost sfințită biserica și ea a fost așezată stăpână și supraveghetoare, ocrotitoare și purtătoare de grijă a bisericii și a întregii mănăstiri. Iar la anumite ceasuri se vedea ieșind din Sfântul Altar și ajutând la săvârșirea sfințirii. Venind, uneori stătea în strana dreaptă, alteori în strana stângă, armonizând pe cântăreții sfintelor cântări și întărind pe cei ce slujeau. Alteori, iarăși, înconjurând locașul dumnezeiesc, privea cu ochi milostivi, întărind stâlpii și temeliile și fixându-le într-o statornicie sigură și, iarăși intrând în Altar, ajuta pe arhiereu și pe preoți la facerea Mirului, slujind și rânduind

toate ca o stăpână a lucrului și a casei. Acestea le-a văzut a doua oară la săvârșirea sfințirii.

La Praznicul Întâmpinării Domnului, când s-a prăznuit pentru prima dată hramul bisericii nou sfințite, același monah se afla la pat, fiind cuprins de boală. Pe când se ruga, s-a văzut pe sine că se afla în biserică și a privit pe aceeași Fecioară stând pe scaunul cel de sus dinăuntrul absidei Sfântului Altar, împreună cu Fiul ei pe Care Îl avea în brațe. Era îmbrăcată într-un veșmânt cristalin și pe deasupra cu unul de purpură, precum se arată în sfânta ei icoană. Privind și minunându-se, iată că o vede dezbrăcându-se de acel veșmânt de purpură strălucitor, punându-l pe scaunul cel de sus și, întinzându-și mâinile ca spre slujire, iese din Sfântul Altar săvârșind Privegherea întru toate: binecuvântând preoții și diaconii din Sfântul Altar, armonizându-i și rânduindu-i pe cântăreți, pe paracliseri și pe canonarhi și poruncindu-le ca toate să se săvârșească cu bună cuviință, până la sfârșitul Privegherii, după care, ieșind la Litie și mergând înaintea tuturor, cânta împreună cu ei. De asemenea, în tot timpul Sfintei Liturghii, s-a arătat împreună lucrând cu preoții și cu arhiereul în Sfântul Altar.

După terminarea Sfintei Liturghii a intrat la trapeza de obște, rânduindu-i pe slujitorii ce se aflau acolo la așezarea mâncărurilor și împreună slujind, cu bună cuviință, până când cei ce au intrat la praznic au mâncat și s-au veselit, atât frații mănăstirii, cât și cei străini, slujind tuturor cu râvnă, dându-le har și binecuvântare duhovnicească, privind către ei cu mare însuflețire, îngrijindu-se de toți cei care erau de față.

După ce frații au ieșit din trapeză, a ieșit și Fecioara Împărăteasă spre poarta din afara mănăstirii, i-a cercetat pe săracii și nevoiașii care se aflau și zăceau acolo, i-a miluit și pe ei, i-a binecuvântat în chip asemănător, ca una ce este Maică a Preablândului Iisus, cunoscând gândurile și sfaturile inimii fiecăruia dintre ei: celor virtuoși și evlavioși, buni și veseli cu inima le arăta un chip vesel și binevoitor, iar spre cei trândavi și nepăsători le arăta un chip sever și îndemnător spre pocăință.

Așadar, făcându-se astfel toate acestea, Stăpâna de Dumnezeu Născătoarea s-a întors la trapeză unde slujitorii de la masă și bucătarii ședeau să mănânce și împreună cu ei ședea și cel care avea această vedenie. Iată, Stăpâna de Dumnezeu Născătoare a venit, ca și pe aceștia să-i slujească cu dragoste. Atunci un har dumnezeiesc sălășluindu-se în inima celui ce vedea acestea, a cunoscut în chip foarte limpede că aceasta era Stăpâna a toate, de Dumnezeu Născătoarea și că ea era cea care, arătându-i toate acestea ca în vedenie, se lăsa văzută și acum cu ochii minții.

Atunci, îndată sculându-se monahul din locul unde ședea, a căzut la picioarele ei, zicându-i: „Stăpâna mea și Doamnă de Dumnezeu Născătoare, nu eu să fiu slujit de tine, ci, mai degrabă, eu, netrebnicul robul tău, să slujesc ție!".

Încetând a mai grăi, a luat o farfurie foarte scumpă, a pus pe ea doi pești și a îndemnat-o pe Stăpâna, rugând-o să șadă la masă și să mănânce.

Atunci Stăpâna i-a spus: „Eu nu mănânc o astfel de mâncare și nici Fiul meu, dar am fost chemată la această prăznuire pentru sfințirea acestei dumnezeiești biserici,

întărind pe cei ce s-au ostenit și lucrând împreună cu ei la primirea străinilor, așa cum m-a învățat Fiul meu Însuși, ca să slăvesc pe cei ce mă slăvesc, să cinstesc pe cei ce mă cinstesc, să mă rog pentru cei ce se roagă mie și să dau binecuvântare și har tuturor celor ce mă iubesc pe mine“.

Acestea spunându-le Stăpâna, povățuindu-l pe călugărul acela și învățându-l, și-a ridicat spre înălțime sfintele sale mâini pline de dumnezeiască strălucire, și așa, rugându-se, a binecuvântat mănăstirea, pe stareț și pe frați. Din preacuratele sale mâini s-a revărsat o lumină imaterială, care i-a luminat pe toți. Această luminare și strălucire intrând în simțirile sufletului monahului, l-a umplut de bucurie și de veselie duhovnicească. I s-au deschis ochii sufletului și s-a schimbat cu schimbare dumnezeiască. Îndată înălțându-se la ceruri, Maica Domnului s-a făcut nevăzută de la ochii lui. Atunci, venindu-și în fire, a cunoscut că cele ce s-au făcut erau o vedenie și n-a vrut să vestească acestea cuiva, pentru că nu voia să apară ca o rătăcire sau închipuire și să fie judecate ca un lucru vrednic de râs. Însă conștiința îl silea să vestească aceste lucruri fraților mai sporiți duhovnicește.

Văzându-l pe starețul mănăstirii descurajat și în nedumerire din pricina necontenitelor necazuri și strâmtorări ale ispitelor, care veniseră peste el din conlucrarea celui rău, i-a vestit toate cele ce i se arătaseră. Auzind acestea, starețul și toți frații iubitori de virtute și evlavioși au dat slavă lui Dumnezeu și mulțumire Prealăudatei Stăpâne, mângâierea și hrănitoarea și cârmuitoarea mănăstirii, care poartă grijă de turma ei și care a arătat asemenea lucruri minunate și descoperiri mai presus de fire.

Maica Domnului face întărire și încredințare robilor ei care se clatină în fața necazurilor. Maica Domnului risipește născocirile celui rău, pornite spre surparea turmei fraților și destramă ispitirile stârnite de el. Pe cei ce-i slujesc cu credință și evlavie îi conduce spre petrecerea cerească și-i sălășluiește cu dragoste în veselie și fericire nesfârșită.

Cu mulți ani în urmă se afla în mănăstire un călugăr foarte simplu, cu numele Toma. Avea ascultarea să ajute la brutărie. Într-un timp s-a îmbolnăvit călugărul brutar, iar starețul a chemat pe monahul Toma și i-a zis: „Astăzi vei face singur pâine, că părintele este bolnav“. Fiind foarte ascultător, Toma a răspuns: „Să fie binecuvântat“. Ajungând la cuptor stătea nedumerit, neștiind cu ce să înceapă. Făcuse întotdeauna ascultare, iar acum… era ca un copil orfan. A izbucnit în plâns și s-a apropiat de icoana Maicii Domnului, zicând: „Maica Domnului, ajută-mă și învață-mă ce să fac, că eu nu mă pricep“. Zicând acestea cu lacrimi, vede că se deschide ușa brutăriei și intră o femeie îmbrăcată în negru. Văzând-o, cu multă simplitate și fără să gândească cum a putut ajunge o femeie în acest loc, Toma îi zice: „Doamna mea, te pricepi cumva la făcut pâine? Mi-a dat ascultare părintele stareț și eu nu știu cu ce să încep“. Atunci femeia, suflecându-și mânecile, împreună cu monahul s-au apucat de treabă: au aprins focul, au frământat, au băgat pâinile în cuptor și în curând totul a fost gata. Apoi femeia a ieșit pe ușă făcându-se nevăzută.

Călugărul Toma nu mai putea de bucurie că se făcuseră toate la timp. În bucuria lui nu a mai luat aminte la cele neobișnuite ce s-au petrecut. A luat câteva pâini și le-a dus

la trapeză, căci în curând era masa. Când au început părinții să mănânce pâine, le-a plăcut atât de mult încât au mai cerut să le aducă și, lăsând cealaltă mâncare, mâncau doar pâine. Stărețul, intrând atunci la bănuieli, își zicea: „Oare, ce o fi pus Toma în pâine de este atât de dulce?". După ce s-a terminat masa, l-a chemat pe Toma și l-a întrebat cum a făcut pâinea și ce a pus în ea. Atunci el a povestit cu simplitate cele ce i s-au întâmplat, iar când a rostit că o femeie l-a ajutat, stărețul a înțeles că a fost Maica Domnului. Abia în acel moment Toma și-a dat seama de minunea ce se făcuse. Lacrimi de bucurie au început să curgă din ochii monahilor, iar stărețul a dat poruncă să se taie acea pâine bucățele și să se păstreze pentru binecuvântare.

Altădată, părintele Andrei, care mai târziu a ajuns stareț, se afla la metocul mănăstirii, la Monoxiliti, care se află mai la o margine a Sfântului Munte, aproape de Uranopolis. Într-una din zile, coborând la mare să aducă câteva lemne pe care le avea adunate, a văzut o femeie îmbrăcată în negru stând pe o piatră. În mână, femeia avea trei cărți. Când a văzut-o, părintele Andrei a rămas nedumerit. S-a apropiat de ea și a întrebat-o: „Cine ești și ce faci aici? Poate ai nevoie să te ajut cu ceva!". Atunci femeia i-a zis: „Eu sunt Stăpâna acestor locuri. Într-o carte îi scriu pe cei care vin în Sfântul Munte și rămân pentru totdeauna, în a doua pe cei care vin și se nevoiesc un timp, apoi pleacă, iar în a treia pe cei care doar vizitează și pleacă".

Părintele Andrei a privit-o nedumerit și luându-și lemnele a plecat spre casa unde locuia. S-a dus apoi în bisericuță să-și facă Vecernia. Când s-a uitat la icoana Maicii

Domnului a tresărit: avea același chip ca femeia pe care o întâlnise. A ieșit în grabă din biserică și a plecat spre mare. Când a ajuns, nu a mai găsit-o. Atunci, cu lacrimi în ochi, a rugat-o pe Maica Domnului să i se arate din nou. Pe când se ruga, a simțit o mireasmă foarte plăcută, dar pe Maica Domnului nu a mai văzut-o.

Acest părinte Andrei, când a ajuns stareț, se îndoia că Sfântul Nectarie de Eghina ar fi sfânt. Deci, într-o noapte i se arătă Sfântul Nectarie în mare strălucire și-i zice: „De ce nu crezi că sunt sfânt? Să știi că nu eu m-am sfințit, ci Dumnezeu m-a sfințit". Apoi s-a făcut nevăzut. Fiind încredințat de sfințenia Sfântului Nectarie, starețul Andrei a zidit un paraclis în cinstea lui și îl prăznuia în fiecare an cu Priveghere de toată noaptea, precum se face și astăzi.

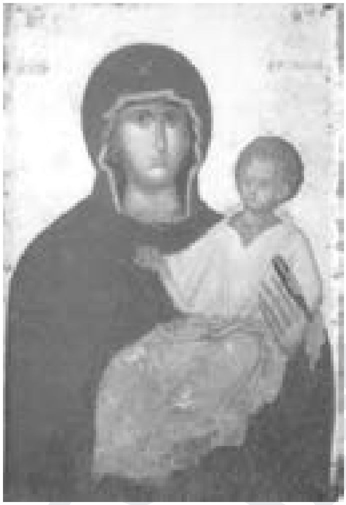
În această mănăstire a trăit și părintele Sofronie Galiga, stareț al mănăstirii. Se spune despre el că era de o blândețe neobișnuită. Ca stareț, îi ierta pe toți și nu lăsa pe nimeni să iasă supărat de la el. În perioada pe când era doar preot slujitor în mănăstire (stareț era pe atunci părintele Averchie), s-a trecut de la viața de sine la viața de obște. Mulți călugări spuneau despre părintele Sofronie că nu se va mântui, pentru că este prea îngăduitor cu toți. A fost stareț pe o perioadă foarte îndelungată și a adormit în Domnul la anul 1882, având șaptezeci și cinci de ani. După câțiva ani a fost dezgropat, după cum este obiceiul în Sfântul Munte. S-au adunat mulți călugări și de la Nea Skiti. După ce au dat pământul și plăcile de marmură la o parte, au văzut că mantia în care era învelit trupul starețului era umflată, ca și cum atunci ar fi fost îngropat. Când au tăiat mantia a ieșit o mireasmă de

nedescris, iar osemintele erau galbene și plăcute la vedere. Atunci au cunoscut cu toții că Dumnezeu i-a dăruit această mireasmă ca să-i încredințeze pe toți de sfințenia lui.

În prezent mănăstirea are ca stareț pe părintele Partenie, care este de o bunătate și de o blândețe asemănătoare cu a părintelui Sofronie. Este din Kefalonia și a venit de tânăr în mănăstire. A avut cinci ani ascultarea de paracliser. Spunea că odată, după terminarea slujbei, a rămas singur în biserică și s-a rugat Maicii Domnului. Pe când se ruga, a ieșit o mireasmă foarte puternică de la icoana Maicii Domnului numită «Mirovlitisa» (adică Izvorâtoarea de Mir), despre care se spune că a fost o perioadă în care a izvorât mir din piciorul Mântuitorului și din mâna Maicii Domnului, căci în acele locuri vopseaua este căzută de mulțimea mirului care a izvorât.

După multă rugăciune s-a dus la chilie să se odihnească. Pe când se afla pe pat, vede că se deschide deodată ușa chiliei și au intrat cinci soldați foarte negri și înfricoșați la vedere. Unul din ei se arăta a fi mai mare în grad. Când i-a văzut părintele și-a băgat capul sub pătură și a început să se roage la Maica Domnului, zicând: „Preasfânta mea Maică Mirovlitisa, ajută-mi!".

Atunci, cel mai mare le-a poruncit celorlalți: „Luați-l și-l aruncați pe fereastră!". Ceilalți patru l-au apucat fiecare de câte un colț de pătură și luându-l pe sus au deschis fereastra și l-au trecut afară, ținându-l în aer. Până jos sunt aproape o sută de metri. Cel mai mare striga: „Aruncați-l, aruncați-l!", dar ceilalți răspundeau: „Nu putem, că nu ne lasă Maica Domnului Mirovlitisa".

Maica Domnului «Mirovlitisa»

După un timp l-au băgat din nou în chilie și l-au aruncat pe pat. Apoi sărind cu toții pe fereastră s-au făcut nevăzuți. Aceste lucruri le povestea starețul cu lacrimi în ochi.

Odată, starețul avea probleme la un ochi și trebuia să meargă la operație, dar cu o zi înainte, pe când se închina la icoana Maicii Domnului, i-a căzut din ochi ceva ca un bob de orez și i s-a vindecat ochiul. Altădată, pe când se afla în spital i s-a arătat Sfântul Pantelimon. Atunci starețul i-a zis părintelui Sava, care se afla cu el: „Părinte, uite a venit Sfântul Pantelimon!". Dar părintele Sava, nevăzând nimic, a crezut că i s-a nălucit din cauza bolii. Starețul, înțelegând că părintele Sava nu vede nimic, a tăcut și el.

Părintele Partenie a avut și ascultarea de pădurar timp de zece ani. Avea sub grijă și Schitul românesc Lacu. Venea

aproape în toate duminicile și sărbătorile la slujbă, la biserica mare a schitului, fiind mult mai aproape decât Mănăstirea Sfântul Pavel. Ne spunea de multe ori: „Ei, părinților! Ce slujbe frumoase am prins eu la Schitul Lacu! Îmi curgeau lacrimile când le ascultam. Erau pe atunci în jur de șaizeci de călugări, printre care și cântăreți foarte buni“. L-am întrebat într-o zi:

– Părinte stareț, care a fost cea mai frumoasă perioadă din viața de călugărie?

– Părinte, știi care a fost perioada cea mai frumoasă? A fost aceea când am fost sub ascultare. Chinurile au început de când am intrat stareț, dar totuși, cu harul lui Dumnezeu sunt și aici bucurii.

În ultimii ani, starețul se duce în Postul Crăciunului la Kefalonia și la Atena și mărturisește fiii duhovnicești pe care îi are. Odată mi-a spus:

– Să vezi, părinte, cât de adevărat este cuvântul Evangheliei care zice: una dai și zece îți dă Dumnezeu. Să vezi ce mi s-a întâmplat când am fost la Atena. Vine o creștină și-mi zice: „Părinte, sunt deznădăjduită, îmi plouă în casă și nu am cu ce să o repar“. O întreb: „De câți bani ai nevoie?“. „Meșterii mi-au cerut o sută de mii“, îmi zice ea. Atunci scot și îi dau o sută douăzeci de mii, după care a plecat. A doua zi trebuia să luăm avionul și să ne întoarcem la Tesalonic. Cu puțin timp înainte să plecăm, vine o femeie la mine și-mi spune: „Părinte, vreau să mă spovedesc“. Îi zic: „E târziu, nu mai am timp căci pierd avionul“. Ea îmi zice că nu mă lasă să plec dacă nu o spovedesc. Atunci am

primit-o și așa pe scurt s-a spovedit și înainte de a pleca mi-a dat un plic bine legat și destul de greu, zicând: „Părinte, vreau să dau și eu ceva pentru mănăstire". Am luat plicul și în grabă am plecat, să nu pierdem avionul. Când am ajuns la Tesalonic și ne-am liniștit la conacul mănăstirii, îi zic părintelui care era cu mine: „Deschide, părinte, plicul acesta să vedem ce este în el". Erau treizeci și cinci de lire de aur. Vrând să văd ce sumă însemnau acești bani de aur, l-am trimis pe părintele să se intereseze. Erau un milion două sute de mii. Atunci mi-am adus aminte de banii care-i dădusem și m-am minunat când am înțeles că Dumnezeu îmi dăduse de zece ori mai mult. Și așa s-a împlinit cuvântul Evangheliei.

Să dea Bunul Dumnezeu să mai trăiască, deoarece este de folos la toți cei care-l cunosc și-i ascultă sfaturile înțelepte și pline de har.

În această mănăstire l-am cunoscut și pe părintele Gheorghe, care s-a nevoit până la vârsta de optzeci și patru de ani când a adormit în Domnul. În tinerețea lui s-a mărturisit la părintele Sofronie Saharov, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul. Cuviosul Sofronie a locuit o perioadă într-o peșteră aproape de mănăstire, fiind și duhovnicul mănăstirii. Acest părinte Gheorghe a luat binecuvântare de la părintele Sofronie să nu se spele niciodată. Și timp de patruzeci de ani a dus această nevoință. Nu vorbea aproape deloc. Se ruga neîncetat cu rugăciunea inimii. La biserică venea cu mult timp înainte de începerea slujbei. Era model de nevoință pentru toți. Deși nu se spăla decât atunci când

îl prindea vreo ploaie, căci lucra permanent la grădină, cu toate acestea nu mirosea deloc. Odată, pe când lucra la grădină, l-a mușcat o viperă de un deget. Fără să se tulbure s-a însemnat cu semnul crucii peste acel loc. A continuat lucrul fără să i se întâmple nimic.

Chilia o avea la etajul doi și, cu toate că în ultimul timp avea dureri la picioare, nu a acceptat să fie schimbat în altă chilie mai aproape de biserică. Cu o zi înainte de adormirea sa nu a mai venit la biserică. Fratele care avea grijă de părinții bătrâni a trecut pe la el, i-a adus de mâncare și a mai stat puțin de vorbă, cerându-i câteva sfaturi. La plecare, părintele Gheorghe i-a cerut iertare fratelui și i-a zis: „De acum nu o să ne mai vedem". Fratele i-a răspuns că va veni după Vecernie. Când s-a dus după Vecernie, părintele Gheorghe plecase la Domnul, după cum spusese.

M-a impresionat mult adormirea ierodiaconului român Neofit. Acesta a venit în Sfântul Munte la vârsta de doisprezece ani. Toată viața și-a petrecut-o în Schitul Lacu, iar când a căzut la pat, a fost luat de Mănăstirea Sfântul Pavel, deoarece Schitul Lacu era aproape de pustiire în acea perioadă. În ultimii ani, părintele Neofit a orbit cu totul și nu-și mai putea mișca decât mâinile și capul. Mergeam de multe ori seara și-i citeam Acatistul Maicii Domnului și câte o pagină-două din diferite cărți ale Sfinților Părinți. Mă asculta cu mult interes. Șase ani a stat la pat, fiind îngrijit cu multă dragoste de un frate american. Îl găseam de multe ori pe acest frate dormind pe scaun lângă patul bătrânului. A

murit a doua zi de Paști, pe când răsărea soarele. În prima zi a Paștelui a trecut pe la el un frate sirian și l-a întrebat:

– Ei, părinte, cum mai merge?

– Mai rău! răspunse bătrânul.

– De ce mai rău? Astăzi este Paștele, trebuie să te bucuri, doar știi ce a spus Mântuitorul după Înviere Sfintelor Mironosițe: «Bucurați-vă!».

Auzind bătrânul aceste cuvinte a zâmbit și a început să spună și el cu voce ușoară: «Bucurați-vă!». Acest cuvânt l-a rostit mereu în ziua aceea și apoi toată noaptea. Fratele american, care îngrijea de dânsul, a spus că nu a putut să doarmă deloc toată noaptea, căci bătrânul striga mereu «Bucurați-vă!» și așa, cu acest cuvânt pe limbă, și-a dat sufletul în mâna lui Dumnezeu. Fața îi strălucea de bucurie. Cu toate că nu a fost prea râvnitor în tinerețile sale, dar Maica Domnului i-a rânduit ca, prin suferința de șase ani, cât a stat la pat, să ajungă ca un înger.

Mare râvnitor a fost și părintele Mitrofan. Era înalt, având cam doi metri. Nu lipsea niciodată de la biserică. Avea strana lui mai în spate, dar stătea aproape tot timpul în picioare. A adormit la vârsta de nouăzeci și unu de ani. Se nevoia mult cu rugăciunea inimii. Un părinte care locuia cu chilia lângă el spunea că de multe ori auzea tărăboi în chilia lui în timpul nopții. Avea mult de furcă cu diavolii. Veneau și-l băteau, dar nu se lăsa. Se nevoia din ce în ce mai mult.

În această mănăstire se păstrează darurile care au fost aduse de Magi la Nașterea Mântuitorului Hristos: aur, smirnă și tămâie. Ele au fost aduse la mănăstire de

împărăteasa Maro, fiica regelui Serbiei, Brancovici. Acesta, fiind biruit de turci, a fost nevoit să-i dea de soție sultanului Murad al II-lea pe fiica lui, Maro. Sultanul i-a îngăduit să trăiască în credința creștinească. Maro l-a crescut pe Mahomed al II-lea, fiul sultanului de la prima soție, ca pe copilul ei. Mai târziu, acest Mahomed va cuceri Constantinopolul.

Evlavioasa Maro, gândindu-se și la moartea sa, a cerut voie sultanului să se retragă undeva la liniște. Sultanul i-a îngăduit să meargă la Seres, în Grecia. În anul 1470, Maro a venit cu corabia la Sfântul Munte, la limanul Mănăstirii Sfântul Pavel. Adusese cu ea darurile Magilor, pe care voia să le dăruiască mănăstirii. A coborât din corabie și se îndrepta spre mănăstire ducând în brațele sale acele daruri. I-au ieșit în întâmpinare starețul împreună cu preoții, îmbrăcați în veșminte. La jumătatea drumului care duce spre mănăstire și unde astăzi se află un paraclis, s-a auzit deodată o voce femeiască venind din înălțimea cerului și zicând: „Maro, oprește-te! Să nu mergi mai departe! De aici începe împărăția altei Regine, a Împărătesei cerurilor, a Doamnei Născătoare de Dumnezeu, îngrijitoarea, acoperitoarea, doctorul și păzitoarea Sfântului Munte“.

Auzind aceste cuvinte împărăteasa Maro s-a oprit înspăimântată. Apoi, dăruind sfintele daruri și celelalte odoare pe care le adusese starețului și părinților, s-a întors la corabie, nevrând să o mai supere pe Maica Domnului, Stăpâna acestui loc sfânt.

Împărăteasa Maro a ajutat foarte mult Mănăstirea Sfântul Pavel. Spre sfârșitul vieții, a dăruit toată moștenirea sa mănăstirii.

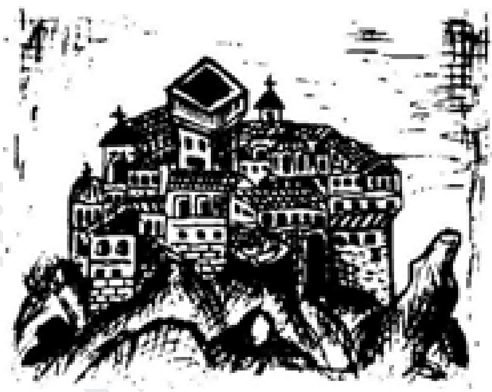
Domnitorii români care au ajutat mănăstirea au fost: Ștefan cel Mare și Sfânt, Neagoe Basarab și fiul său, Teodosie, Radu Paisie, Matei Basarab, Miron Costin, Constantin Brâncoveanu și mulți alții.

În biserica mănăstirii se află moaște de la nouăzeci și opt de sfinți, dintre care amintim: capul Sfintei Muceniţe Nimfodora și o parte din mâna dreaptă a Sfintei Muceniţe Mitrodora; o parte din capul Sfântului Antim, episcopul Nicomidiei; părticele de la Sfântul Ioan Cucuzel, Sfântul Lazăr cel a patra zi înviat, Sfântul Luca Evanghelistul, Sfântul Mucenic Artemie, Sfântul Gherasim Kefalonitul, Sfântul Nectarie de Eghina, Sfântul Apostol Filip, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Evanghelist Matei, Sfânta Teofana Împărăteasa, Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Grigorie Teologul, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfinții Împărați Constantin și Elena, Sfântul Ioan Rusul, Sfântul Ioasaf al Indiei, Sfântul Petru Athonitul, Sfânta Muceniță Fevronia, Sfânta Muceniță Marina, Cuvioasa Macrina.

Se mai află și două bucăți mari din Lemnul Sfintei Cruci, precum și icoana Maicii Domnului numită «Oglinda», pe care împărăteasa Teodora, soția lui Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, o păstra în camera ei; pe o parte era icoana Maicii Domnului, iar pe spate era

oglindă. Noaptea o întorcea și se ruga la Maica Domnului, iar ziua o folosea ca oglindă, ca să nu fie cunoscută de soțul ei.

Pe teritoriul mănăstirii se află și schitul numit «Nea Skiti» în care se nevoiesc în jur de cincizeci de călugări greci, precum și Schitul românesc Lacu, având cincizeci de călugări. În momentul de față mănăstirea numără șaizeci de viețuitori, dimpreună cu cei din schituri și chilii.

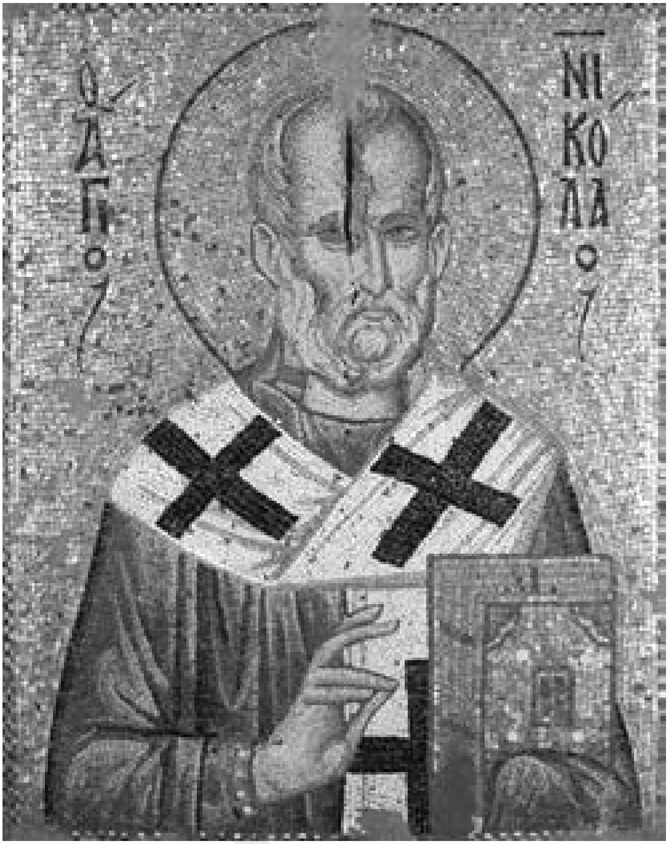
Mănăstirea Stavronichita

Se află între Mănăstirea Iviru și Mănăstirea Pantocrator. Despre numele acestei mănăstiri se păstrează mai multe izvoare, dar cel mai credibil ar fi că și-a luat numele de la primii ei ctitori, monahii Stavru și Nichita, care s-au nevoit pe locul unde se află astăzi mănăstirea.

Este cea mai mică din cele douăzeci de mănăstiri ale Sfântului Munte. Prima biserică se spune că a fost construită în secolul al XI-lea, fiind arsă de trei ori.

În biserica mănăstirii se află icoana făcătoare de minuni a Sfântului Ierarh Nicolae, despre care se spune că se afla din timpurile vechi în mănăstire, iar odată, pe când pirații

au atacat mănăstirea și au jefuit-o, au luat și această icoană pe care au aruncat-o în mare. Și a stat această icoană în mare păzită de Dumnezeu timp de patruzeci și șapte de ani, după care, cu rânduiala lui Dumnezeu, a fost găsită de părinții din mănăstire în mreaja pe care o aruncaseră în mare pentru pescuit. Pe fruntea sfântului se afla lipită o scoică, pe care dezlipind-o părinții, a început să curgă sânge, așa cum se vede până astăzi.

La această mănăstire am stat de vorbă cu părintele Teofan, unul dintre părinții mai vechi din acest sfânt locaș. Printre altele mi-a povestit despre un părinte român, Enoh, care a murit în această mănăstire în anul 1970. Spunea că acest părinte Enoh toată viața lui a umblat doar pe jos prin Sfântul Munte, neavând niciun locaș unde să-și plece capul. Unde îl apuca noaptea, acolo și dormea. Dacă îi dădea cineva de mâncare, mulțumea și pleca mai departe. Avea o vorbă a lui: „Eu sunt câinele de Enoh. Dacă vrei să-mi dai o bucată de pâine, dă-mi, iar dacă nu vrei, atunci dă-mi o lovitură cu piciorul și alungă-mă“. Cu trei luni înainte de a muri a venit la Mănăstirea Stavronichita și a rămas acolo, fiind foarte slăbit. Părinții l-au primit și l-au îngrijit cu dragoste.

Tot despre acest părinte mi-a povestit și unul dintre ucenicii părintelui Efrem de la Katunachia. Odată, părintele Enoh s-a dus la praznicul Mănăstirii Grigoriu. S-a așezat într-o strană mai retrasă și se ruga. Pe la jumătatea Privegherii, unul dintre părinții care stătea alături de el îl vede că începe să facă metanii, să ridice mâinile în sus, iar fața îi strălucea de bucurie, curgându-i și lacrimile în același timp. După câteva clipe s-a liniștit. Atunci părintele și-a dat seama că a văzut ceva și după terminarea Privegherii l-a luat deoparte și l-a întrebat: „Părinte, te rog să-mi spui ce ai văzut în timpul Privegherii“. Părintele Enoh i-a zis: „Eu sunt un înșelat și un nebun și nu am văzut nimic!“. Atunci părintele l-a jurat cu numele lui Dumnezeu ca să-i spună și lui pentru folosul sufletesc. Stând câteva clipe pe gânduri, părintele Enoh a zis: „Ce frumoasă și ce bună este Maica

Domnului!“. „De ce spui asta?“ l-a întrebat părintele. „Ascultă: pe când stăteam în strană, după cum știi, deodată am văzut deschizându-se ușile împărătești și pe Maica Domnului ieșind din sfântul altar. Mergea pe la fiecare călugăr și-l binecuvânta. Când a ajuns la mine, m-am închinat ei și m-a binecuvântat, după care s-a făcut nevăzută. Acestea le-am văzut, părinte, dar te rog să nu mai spui la nimeni atâta timp cât trăiesc eu“. Mulți îl considerau nebun, dar el era nebun pentru Hristos, răbdând toate pentru dragostea Lui.

Voievozii români care au ajutat această mănăstire sunt: Sfântul Neagoe Basarab, Vlad Vintilă, Radu Paisie, Ieremia Movilă, Matei Basarab, Ștefan Cantacuzino, Scarlat Ghica, Sfântul Constantin Brâncoveanu și alții.

Amintim și câteva din sfintele moaște ce se află aici: o mână a Sfintei Ana, o mână a Sfântului Elefterie, părticele de la Sfinții Trei Ierarhi și de la alți sfinți.

Numărul monahilor din mănăstire, precum și de la chiliile din jur este de aproximativ șaizeci.

Mănăstirea Xenofont

Sfânta Mănăstire Xenofont se află pe malul mării, între Mănăstirile Dohiariu și Sfântul Pantelimon. Este închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și a fost construită în secolul al X-lea de Cuviosul Xenofont, de la care și-a luat și numele.

La anul 1083 a venit și s-a făcut călugăr în această mănăstire Ștefan, amiralul împăratului Nichifor, primind numele de Simeon. Mai târziu, acesta a ajuns stareț al mănăstirii. El a ajutat foarte mult mănăstirea din punct de vedere material.

În curtea mănăstirii se află două biserici, una fiind mai nouă, cu catapeteasmă din marmură lucrată foarte frumos. Biserica veche, de dimensiuni mai reduse, a fost refăcută de doi boieri români, Duca și Radu, în anul 1545. De asemenea, au ajutat foarte mult domnitorii români Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Radu de la Afumați, Vlad Vintilă, Radu Paisie, Mihnea Turcitul, Simion Movilă, Radu Șerban, Gavril Movilă, Alexandru Iliaș și Constantin Șerban. Ultimul ajutor primit de la Principatele Române a fost între anii 1817–1837, când, după un incendiu, s-a zidit o biserică nouă.

Maica Domnului «Cea plină de har»

În biserica veche se păstrează vasul care a fost umplut cu untdelemn prin minune de către Maica Domnului, atunci când se terminase untdelemnul în mănăstire.

Maica Domnului «Călăuzitoarea»

Se păstrează și două icoane preafrumoase lucrate în mozaic, reprezentând pe Sfinții Mari Mucenici Gheorghe și Dimitrie.

Pe malul mării este un izvor făcut prin minune de Sfântul Gheorghe și chiar dacă se află la nivelul mării, apa este dulce și bună de băut.

Dintre sfintele moaște care se află în această mănăstire, amintim: capul Sfântului Mucenic Trifon, părticele de la Sfânta Muceniță Marina, Sfinții Cosma și Damian, Sfântul Arcadie, precum și o bucată de piatră de la Mormântul Domnului.

Mai sus de mănăstire, la o oră de mers, se află Schitul Xenofontului sau al «Bunei Vestiri».

Numărul monahilor din mănăstire și din jurul ei este șaptezeci.

Mănăstirea Grigoriu

Se află pe malul mării în partea de sud-vest a peninsulei, între Mănăstirile Simonopetra și Dionisiu. A fost înființată în secolul al XIV-lea de Cuviosul Grigorie, care s-a nevoit pe acele locuri. Mănăstirea este așezată pe o stâncă mare, chiar deasupra mării.

În anul 1497, mănăstirea a fost refăcută din temelii de domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare și Sfânt.

Până în secolul al XIX-lea, ajutoarele domnitorilor români au fost nelipsite. Dintre aceștia, în afara celui pomenit mai sus, îi amintim pe: Alexăndrel, fiul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, Alexandru Lăpușneanu, Grigorie, Mitropolitul Țării Românești și alții.

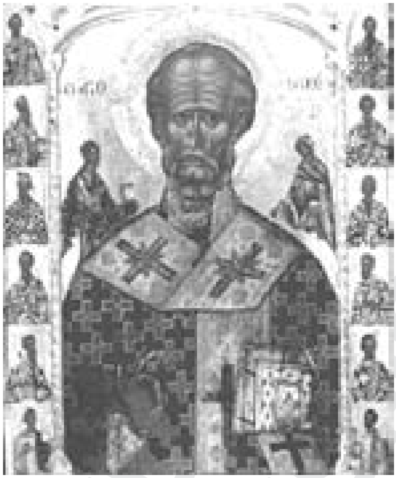
Cele mai vestite icoane din această mănăstire sunt: icoana Sfântului Ierarh Nicolae, a Maicii Domnului «Hrănitoarea cu lapte» (Galactotrofusa) și a Maicii Domnului «Pantanasa», care a fost dăruită mănăstirii de Maria de Mangop, soția lui Ștefan cel Mare, singura icoană veche care a scăpat din toate incendiile.

În biserică se păstrează o parte din Lemnul Sfintei Cruci, iar din multele sfinte moaște amintim: picioarele și o

mână ale Sfintei Anastasia Romana, capul Sfintei Fotini Samarineanca, capul Sfântului Dionisie Areopagitul, capul Sfântului Mucenic Chiric pruncul, părticele de la Sfântul Nicolae, Sfântul Ioan cel Milostiv, Sfântul Siluan Athonitul, Sfântul Grigorie, ctitorul mănăstirii, Sfântul Haralambie, Sfânta Iulita, Sfântul Ioan Gură de Aur.

Mănăstirea are ca ocrotitor pe Sfântul Ierarh Nicolae și, după cum Sfântul Nicolae a fost și este ocrotitorul săracilor, la prăznuirea sa de la 6 decembrie, mănăstirea împarte milostenii la călugării săraci din tot Sfântul Munte. Vom aminti câteva din minunile făcute de Sfântul Nicolae aici.

Într-un timp, grâul mănăstirii era pe terminate. Doi părinți, Mihail și Hrisant, pregăteau mâhniți ultimul grâu pentru a fi măcinat. Ei aveau ascultarea la brutărie și se gândeau ce vor face după ce se va termina grâul. Pe când pregăteau grâul, intră un bătrânel la ei și-i întreabă:

– Ce mai faceți, părinților? Cum merge?

– Bine, slavă Domnului, au răspuns părinții.

– Aveți grâu destul?

– Acesta-i tot ce avem. Ne ajunge doar pentru un cuptor, iar noi trebuie să coacem câte două cuptoare pe săptămână.

– Nu vă faceți griji, părinților. Dumnezeu e mare.

Apoi a binecuvântat grâul și a plecat. După câteva clipe cei doi părinți și-au zis: „L-am lăsat să plece fără să-i dăm să mănânce nimic. Ia să-l chemăm înapoi!“. Au alergat după el, dar nu au mai găsit pe nimeni. Au întrebat și

pe ceilalți călugări, dar nimeni nu-l văzuse. Atunci și-au dat seama că a fost Sfântul Nicolae, mai ales că grâul, care era pe terminate, s-a înmulțit așa de mult încât le-a ajuns pentru șase luni.

Altădată, pe când părintele Simeon era stareț, s-a întâmplat să nu aibă mănăstirea pește la ziua sfântului. Marea era învolburată și nu era nicio nădejde de nicăieri. Bucătarii au venit la stareț și i-au zis:

– Părinte, n-ar fi bine să punem niște pește la desărat, căci nu este nicio nădejde să găsim pește proaspăt?

Dar starețul le-a zis:

– Fraților, aveți credință că se va îngriji Sfântul Nicolae de ziua lui!

A început Privegherea de toată noaptea în cinstea Sfântului, dar pește nu venea de nicăieri. Bucătarii au venit din nou la stareț, dar au primit același răspuns. La jumătatea Privegherii bucătarii au cerut binecuvântare să pregătească niște fasole, căci pentru peștele sărat era deja târziu. Starețul i-a mustrat pentru necredința lor și le-a spus să aibă răbdare.

Slujba a ajuns la Laude, iar bucătarii nu-și mai găseau pacea, când deodată aud gălăgie în curtea mănăstirii. Apoi se aude vocea celui care avea grijă de limanul mănăstirii: „Părinților, veniți repede! Luați și coșuri! Sfântul a făcut o minune!".

Ce se întâmplase? Un val mare a aruncat pe mal o mulțime de pești mari și grași. Bucătarii erau cei mai uimiți; aproape că nu le venea să creadă. A fost hramul cel mai bogat în pește.

Altădată, de Sfântul Nicolae, chelarul a spus starețului că nu va mai putea da ulei pustnicilor, fiind doar o jumătate de vas. Dar starețul i-a poruncit să le dea tot ce este. Făcând ascultare, a început să dea ulei pustnicilor care veniseră la prăznuirea Sfântului Nicolae. A observat cu uimire că uleiul nu scădea deloc. A dat la toți pustnicii, dar uleiul nu a scăzut câtuși de puțin Sfântul Nicolae își făcuse din nou datoria.

Altă ocrotitoare a mănăstirii este Sfânta Anastasia Romana, din ale cărei sfinte moaște o parte se află aici. Ea este doctorița mănăstirii. Când se îmbolnăvesc, toți părinții aleargă la ajutorul ei.

Spunea un părinte că a suferit mulți ani de hemoragie nazală. Odată, pe când avea ascultarea la bucătărie, a avut o hemoragie mai puternică ca alteori. A alergat la moaștele Sfintei Anastasia. Preotul l-a însemnat pe nas cu mâna Sfintei făcând semnul Sfintei Cruci. Atât a fost. De atunci au trecut 40 de ani, dar sânge din nas nu i-a mai curs.

Era în mănăstire un părinte foarte ascultător, având viață curată și fiind foarte simplu și nevinovat. Odată, pe când se afla la Utrenie și slujba ajunsese la «Ceea ce ești mai cinstită…», vede ieșind prin ușile împărătești două femei frumoase și impunătoare ce au trecut pe la toți călugării.

Cea care mergea în față și era mai înaltă îi spunea celeilalte, care era mai mică de înălțime, câți bani să dea la fiecare călugăr. Monahul privea minunându-se de acest lucru și se întreba în simplitatea lui de unde au apărut aceste femei. După terminarea slujbei a mers și a spus totul starețului, iar starețul, care era cu viață sfântă, i-a spus că erau

Maica Domnului cu Sfânta Anastasia, care împărțeau bani (har) călugărilor, fiind mulțumite de osteneala lor.

Numărul viețuitorilor de la Mănăstirea Grigoriu împreună cu cei de la chiliile și colibele aflate pe teritoriul mănăstirii este o sută de călugări.

Mănăstirea Esfigmenu

Mănăstirea Esfigmenu se află pe malul mării, între Mănăstirea Vatopedu și arsanaua Mănăstirii Hilandaru. Este închinată Înălțării Domnului.

Ca primi ctitori îi are pe împăratul Teodosie cel Mic, pe împăratul Marcian și pe Sfânta Împărăteasă Pulheria, sora lui Teodosie, la anul 445. Tot ei au dăruit mănăstirii o parte din Lemnul Sfintei Cruci. Aici se află o cruce din aur, împodobită cu pietre de mare preț, dăruită mănăstirii de împărăteasa Rusiei, Ecaterina.

La început, mănăstirea a fost construită mai sus de locul unde se află acum. Dar, din tradiție se spune că a căzut o piatră foarte mare din munte distrugând o parte din mănăstire. După un timp a început să se audă în fiecare noapte, pe locul unde este acum mănăstirea, lovituri de toacă. Făcând toată obștea rugăciuni li s-a descoperit că pe locul acela trebuie să se facă mănăstirea.

Astfel, această mănăstire a primit numele „Simane“, adică „a tocat“. Denumirea de Esfigmenu și-a luat-o mai târziu, de la o oarecare neînțelegere:

Un țar al Rusiei a trimis multe ajutoare Mănăstirii Simane, dar cei care le-au adus au confundat mănăstirea cu o alta numită Simonopetra. Când s-a aflat, era deja târziu. Atunci cei de la Mănăstirea Simane au hotărât să-i schimbe denumirea spunându-i Esfigmenu, adică „strâmtorat“. Într-adevăr, locul acela este strâmtorat de munți din trei părți.

În această mănăstire a fost călugărit și s-a nevoit un timp Sfântul Antonie al Pecerskăi. Mai târziu i s-a descoperit starețului să-l trimită pe Antonie în Rusia, pentru a fi de folos acolo. Făcând ascultare, Antonie s-a dus în Rusia și a viețuit o perioadă într-o peșteră, la Vereznoe. După moartea binecredinciosului cneaz Vladimir, a luat stăpânirea Kievului ticălosul Sviatopolsc, care mai întâi și-a ucis frații, pe Boris și pe Gleb, canonizați ca mucenici.

Văzând acestea, Cuviosul Antonie s-a întors în Sfântul Munte, unde a viețuit într-o peșteră, mai sus de mănăstire,

până când starețul a primit înștiințare de la Dumnezeu să-l trimită iarăși în Rusia unde s-a sfințit și a sfințit și locul, după cum se știe.

Sfântul Grigorie Palama, care s-a nevoit într-o peșteră mai sus de Mănăstirea Lavra, a fost și el stareț al Mănăstirii Esfigmenu, făcând multe minuni.

Odată, pe când măslinii nu rodiseră deloc, prin rugăciunea lui s-au umplut de rod. Altădată a venit chelarul și a spus că nu mai este untdelemn. După rugăciunea Sfântului, mergând chelarul să se uite, a găsit vasul pentru untdelemn plin până sus.

Mai târziu, Sfântul Grigorie a fost ales Arhiepiscop al Tesalonicului, strălucind ca o făclie în sfeșnicul Bisericii. Sfintele sale moaște se păstrează în biserica mitropoliei din Tesalonic, care îi poartă și numele.

Sfântul Grigorie nu și-a părăsit mănăstirea nici după adormirea sa. Acest lucru se cunoaște din următoarea minune:

Mănăstirea Esfigmenu avea doar o fântână în curtea mănăstirii, dar apa le era insuficientă și părinții erau foarte strâmtorați și necăjiți din această pricină. În acel timp, un negustor din Grecia se pregătea să meargă la Ierusalim să se închine la Sfintele Locuri. Într-una din nopți, i s-a arătat în vis Sfântul Grigorie zicându-i: „Tu te pregătești să mergi la Ierusalim, dar eu îți zic să te duci mai bine la Sfântul Munte, unde se află o mănăstire numită Esfigmenu, la care eu am fost stareț. Mănăstirea are mare lipsă de apă. Mergi și cheltuiește banii acolo, la descoperirea izvorului care se află puțin mai sus de mănăstire și crede că însutită plată vei

avea de la Hristos Dumnezeu pentru aceasta, chiar mai mare decât dacă ai merge la Ierusalim".

Deșteptându-se negutățorul, a mulțumit lui Dumnezeu și Sfântului, apoi a venit în Sfântul Munte, la Mănăstirea Esfigmenu. După ce s-a închinat în biserică, a ieșit din mănăstire îndreptându-se în direcția Mănăstirii Vatopedu, spre locul pe care i-l arătase Sfântul Grigorie. Găsind acel loc, a început a săpa cu toată dragostea. Săpând cam un metru și jumătate, a izvorât un izvor atât de mare și bun, cum nu se mai află altul la fel în alte mănăstiri. Aflând părinții mănăstirii despre aceasta, au mulțumit cu lacrimi lui Dumnezeu și Sfântului Grigorie, care nu i-a părăsit nici după adormirea sa.

Negustorul s-a călugărit apoi, primind numele de Damian, nevoindu-se pe Muntele Samariei (puțin mai sus de mănăstire), ajungând la înalte măsuri duhovnicești. Se spune despre acesta că, mergând odată la duhovnicul lui, la Mănăstirea Hilandaru, a întârziat atât de mult încât asfințise soarele. Atunci părinții mănăstirii l-au rugat să rămână la ei peste noapte, dar cuviosul i-a refuzat, nevoind să rămână în altă parte, căci avea acest obicei de a petrece noaptea la chilia sa.

Pe când era la jumătatea drumului, s-a pornit o furtună atât de mare, că nu mai vedea nimic și se afla în primejdie. Atunci, ridicându-și ochii minții către Maica Domnului, s-a rugat să-l izbăvească din acea primejdie îngrozitoare. Pe când se ruga, deodată s-a văzut răpit și adus la ușa chiliei sale.

După mutarea lui la cele veșnice, timp de 40 de zile s-a simțit o mireasmă nespus de plăcută pe toată valea din preajma mănăstirii.

Cu ce cuvinte de laudă vom slăvi pe Cuviosul Mucenic Agatanghel din Ianis, care s-a nevoit în această mănăstire?

Pe când era copil, a fost silit de turci să treacă la credința musulmană. După un timp, când a ajuns la vârsta de nouăsprezece ani a venit în Sfântul Munte, la Mănăstirea Esfigmenu, și-a mărturisit lepădarea de credința Ortodoxă și a cerut să fie primit în mănăstire pentru a-și plânge păcatele. După mai mulți ani de nevoință, a dorit să meargă să mărturisească pe Hristos și să-și verse sângele pentru El, prin mucenicie. Primind binecuvântarea de la stareț a plecat spre Smirna, acolo unde mai înainte se lepădase de Hristos. Starețul l-a trimis și pe duhovnicul lui împreună cu el, ca să-l întărească în mărturisire.

Ajungând la Smirna, înaintea marelui divan turcesc, și-a scos hainele turcești de pe el (căci venise îmbrăcat în haine turcești) și călcându-le cu picioarele a strigat cu glas mare: „Sunt creștin și toți vrăjmașii Crucii lui Hristos se vor risipi!". Atunci turcii prinzându-l, s-au silit mult ca să-l întoarcă din nou la credința musulmană, dar văzând că nu sporesc cu nimic, l-au aruncat în temniță. După un timp l-au scos din temniță și supunându-l la multe chinuri i-au tăiat cinstitul cap. Sfântul lui trup a fost luat de creștini în ascuns.

Aceasta s-a petrecut în anul 1821. După 33 de ani s-au sfătuit părinții de la Esfigmenu să aducă moaștele sfântului în mănăstire, căci se auzise că se află la Izmir.

Pentru aceasta l-au trimis pe arhimandritul Macarie (care după câțiva ani a fost trimis ca stareț la Mănăstirea Trisvetitele din Iași, România). Ajungând la locul unde se aflau sfintele moaște, a luat capul și câteva părticele de la mâini și de la picioare, căci restul trupului l-au oprit creștinii de acolo, și s-au întors la mănăstire unde părinții l-au primit cu mare cinste.

Așezând sfintele moaște în biserică au început să cânte Psalmul 1: *„Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor...“* și în timp ce se cânta, părinții se închinau pe rând la sfintele lui moaște. Un ieromonah cu numele Gherasim, care fusese călugărit la Mănăstirea Cernica, de lângă București, s-a îndoit întru sine că ar fi sfânt și a îndrăznit a grăi: „De unde s-a ivit și acesta, care mai alaltăieri era ajutor de trapezar și acum iată-mi-l sfânt?“. După aceste cuvinte a plecat spre chilia sa, dar până să ajungă la chilie l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu pentru hula împotriva Sfântului, căci l-a apucat dintr-odată o durere de ochi îngrozitoare, iar ochii au început să-i iasă din orbite. Atunci cunoscându-și greșeala, a început să strige cu glas mare: „Iartă-mă, Sfinte al lui Dumnezeu, că acum cred că ți-ai vărsat sângele pentru Hristos. Deci, îngăduie-mi și mie să sărut sfintele tale moaște!“. Închinându-se cu smerenie și sărutând sfintele moaște îndată a simțit ușurare și i-au încetat durerile, numai că i-au rămas ochii puțin ieșiți în afară, drept mărturie pentru minunea Sfântului.

Alt sfânt a fost Cuviosul Mucenic Timotei, care a pătimit pentru Hristos în anul 1823, la doi ani după Sfântul Agatanghel. Acesta s-a lepădat de Hristos la fel ca Sfântul

Agatanghel. A venit apoi în Sfântul Munte, s-a pocăit și a primit schima monahală. Mai târziu a mărturisit pe Hristos la Adrianopol, în locul unde mai înainte se lepădase. A mers la mărturisire însoțit de același duhovnic care l-a însoțit și pe Sfântul Agatanghel. După ce a fost ucis, trupul său a fost aruncat de turci într-un râu și nu s-a mai aflat.

La intrare în biserica mare a mănăstirii se află pictat în partea dreaptă a ușii chipul Patriarhului Antim al Constantinopolului, iar în partea stângă este chipul Mitropolitului Moldovei Veniamin Costachi, care a ajutat foarte mult mănăstirea, închinându-i și metocul de la Florești. Domnitorii români care au ajutat mănăstirea au fost: Petru Rareș, Radu Paisie, Gavriil Costachi, Sfântul Neagoe Basarab, Vasile Lupu și alții.

Și în această mănăstire se află foarte multe sfinte moaște, dintre care amintim: capul Sfântului Apostol Iacov al lui Alfeu, piciorul drept al Sfintei Maria Magdalena, o parte din capul Sfântului Partenie al Lampsakului, o parte din capul Sfântului Atanasie, Patriarhul Constantinopolului, apoi părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Haralambie, Sfântul Mucenic Agatanghel și mulți alții.

În prezent, în Mănăstirea Esfigmenu viețuiesc în jur de optzeci de călugări.

Mănăstirea Sfântul Pantelimon (Russikon)

Mănăstirea actuală se află între Dafne și Mănăstirea Xenofont și este închinată Sfântului Mucenic Pantelimon, fiind ctitorită din temelie de domnitorul Moldovei, Scarlat Calimah, în anul 1765.

Prima mănăstire, numită „Mănăstirea Tesaloniceanului“, a fost mai sus, la locul numit „Vechiul Russiko“, fiind înființată în secolul al XI-lea de călugări greci. Ajungând pustie, a fost luată de ruși și refăcută, primul ctitor al ei fiind prințul Lazăr al Serbiei.

Noii mănăstiri i se mai spune și „Mănăstirea Calimahilor“, pentru că a fost foarte mult ajutată de familia ctitorului.

În anul 1855 mănăstirea număra trei sute cincizeci de călugări, iar către sfârșitul secolului al XIX-lea numărul acestora era de o mie, viețuind împreună ruși, greci, sârbi, bulgari și români.

În mijlocul mănăstirii se află biserica mare, închinată Sfântului Mucenic Pantelimon. Această biserică este sprijinită pe zece stâlpi de marmură. Icoana făcătoare de minuni a Sfântului Pantelimon este îmbrăcată în argint poleit cu

aur și împodobită cu tot felul de pietre scumpe, trimise din Rusia. În partea stângă a bisericii se află o clădire foarte mare, care la ultimul etaj are o biserică mare și frumoasă închinată Acoperământului Maicii Domnului.

În legătură cu acest praznic de la 1 octombrie, se spune în viața Cuviosului Antim (care a pustnicit în Sfântul Munte și s-a făcut nebun pentru Hristos) că, odată, pe când se afla la rugăciune pe o piatră, aproape de Mănăstirea Zografu, a văzut pe Maica Domnului înconjurată de un mare sobor de sfinți, coborând la Mănăstirea Pantelimon, unde se săvârșea privegherea în cinstea ei. Sculându-se, a alergat spre mănăstire, pentru a se învrednici și el de acoperământul Maicii Domnului. Când a ajuns la mănăstire era tot rănit la picioare, fiind mușcat chiar și de un șarpe, care

din ispita diavolului căuta să-i împiedice alergarea. Dar el, având dragoste către Maica Domnului, nu a băgat nimic în seamă, fiind mulțumit că a ajuns la timp la Praznicul ei.

În anul 1861, Maica Domnului a binevoit să cerceteze praznicul ei în mod deosebit. De mulți ani pustnicul ieroschimonah Sava sculpta cruci pentru mănăstire. În ajunul praznicului Acoperământului Maicii Domnului, el s-a hotărât să vină la praznic și să-și vândă și rucodelia. Fiind încă o săptămână până la praznic, s-a gândit să încerce să pescuiască pentru a duce ceva pește pentru bolnavii mănăstirii. El avea o bărcuță și un vâslaș care-l ajuta. Încercând toată săptămâna, nu a prins nimic, iar pentru aceasta s-a întristat foarte mult; atunci i-a zis vâslașului de cu seară să meargă și în acea noapte. Ducându-se, vâslașul a pus cârlige, iar a doua zi au mers împreună și au văzut că nu era decât un pește mare numit rufou, cel mai bun pește din apele Sfântului Munte. Văzându-l, pustnicul și-a zis: „Măcar nu vom merge cu mâinile goale".

Cu câteva zile înainte, întâlnise la Mănăstirea Sfântul Pavel un arhimandrit care dorea să meargă și el la Praznicul Maicii Domnului și căruia îi promisese că îl va lua cu barca. Astfel, trecând ei pe la Mănăstirea Sfântul Pavel, l-au luat pe arhimandrit și au plecat spre Mănăstirea Sfântul Pantelimon. Ajungând în dreptul Mănăstirii Simonopetra și știind că la debarcaderul mănăstirii se varsă un pârâu în mare, unde se adună pește, s-au apropiat și au văzut ceva pești. Scoțând uneltele de pescuit, au reușit să prindă mult pește. Vâslașul, văzând un pește mare, a lovit cu o suliță pe care o avea la îndemână, dar sulița s-a înfipt în coadă, iar

peștele a reușit să fugă și a rămas doar coada. Pescarii noștri s-au întristat văzând că l-au pierdut, apoi și-au continuat drumul spre Russikon.

Ajungând aproape de mănăstire și văzând că mai este ceva timp până să înceapă Priveghierea, s-au gândit să încerce să mai prindă ceva pește pentru Praznicul Maicii Domnului. Și, într-adevăr, râvna pescarilor a fost răsplătită, pentru că au prins un pește foarte mare; iar când l-au scos din apă au văzut că era peștele fără coadă pe care îl scăpaseră la debarcaderul Mănăstirii Simonopetra. Văzând această minune, arhimandritul a scos un strigăt de uimire, dar părintele Sava, fiind obișnuit cu minunile, a zis: „Ce-i de mirare? Maica Domnului a hotărât ce fel de pește să fie la masa Praznicului ei, și deoarece nu am putut prinde acest pește la Mănăstirea Simonopetra, ea a poruncit peștelui să plutească până aici și să-l prindem în cârlig". Mulțumind Maicii Domnului pentru ajutorul dat, au dus peștele la trapeză și au plecat la Priveghere.

După Sfânta Liturghie săvârșită de soborul de arhierei și preoți, au fost invitați cu toții la masă. Printre cei care mâncau era și arhimandritul care venise cu părintele Sava. Neînțelegând ce se citea la masă în limba rusă, el analiza în mintea lui cele întâmplate pe mare și a început să se îndoiască, zicându-și: „Oare Maica Domnului se îngrijește de mănăstirea rusească până la cele mai mici lucruri, de a poruncit ce fel de pește să se prindă la Praznicul ei? Noi nu am prins peștele la Simonopetra, dar l-am prins aici, de parcă ar fi plutit după noi. Oare chiar așa a

vrut Maica Domnului? Nu! Nu e o coincidență, ci e lucrul celui viclean!“.

Aflându-se în această cugetare, a luat o bucată de pește sărat să o mănânce și numai ce a pronunțat „e lucrul celui viclean“, îndată gura a început să-i sângereze, iar bucata de pește i-a rămas în gură și nu putea nici să o înghită, nici să o scoată din gură. Înțelegându-și greșeala, s-a adresat din tot sufletul Maicii Domnului, rugându-o să-l ierte pentru gândurile urâte cu care a supărat-o. „Cred – spunea el – că tu te îngrijești de mănăstirea aceasta până la cele mai mici lucruri, hotărând și ce fel de pește să fie prins la praznicul tău. Recunosc păcatul meu și mă căiesc. Iartă-mă!“. Și multmilostiva Împărăteasă i-a ascultat rugăciunea și l-a iertat, iar gura a încetat să-i mai sângereze. A înghițit bucata de pește și a continuat să mănânce. Ieșind de la trapeză, a mulțumit milostivei Împărătese, apoi a povestit părinților cele întâmplate și a încheiat: „Dacă Maica Domnului se îngrijește și de cele mai mici lucruri, cu cât mai mult se îngrijește și de cele mai mari!“.

Până acum patru ani, la intrarea în biserica Sfântului Pantelimon se afla o ușă groasă de lemn, pe care scria că acest sfânt locaș s-a făcut prin cheltuiala lui Scarlat Calimahi, Voievodul Moldovei. Rușii însă au schimbat această ușă, punând alta. Când am întrebat pe cineva de acolo pentru ce au schimbat-o, a dat din umeri și a spus că era veche și au pus una mai bună. În mănăstire se mai află o icoană cu chipul Mântuitorului pe Mahramă, care, atunci când a

fost ucis Țarul Rusiei de către comuniști, s-a întunecat și a rămas așa.

Înainte de începerea războiului din anul 1852, peste tot începuse criza alimentară. Mănăstirea consumase toate rezervele de făină, rămânând doar pentru o singură zi. Nu era de unde să iei și nici nu puteai aduce din altă parte, sau chiar de ar fi fost, nu erau bani. Brutarul a venit la stareț și l-a anunțat că făină mai este doar pentru un cuptor de pâine. Starețul i-a răspuns: „Să avem credință în Dumnezeu că El o să ne trimită“. Brutarul a crezut că mai există undeva vreo rezervă de făină și a plecat liniștit. Dimineața, după obicei, a luat făină pentru frământat și vede că a mai rămas pentru un cuptor de pâine. Gândindu-se că nu socotise bine, a mai copt și a doua zi un cuptor de pâine, dar vede cu uimire că iarăși a mai rămas pentru un cuptor. Și așa, luând în fiecare zi, iarăși rămânea de un cuptor.

Înțelegând că se petrece o minune l-a cuprins spaima și bucuria și a început să povestească la toți că, pentru rugăciunile starețului și pentru mila Maicii Domnului, făina nu se mai termină. În felul acesta s-a înmulțit făina până ce s-a copt noua recoltă. Și așa, timp de trei luni, s-a copt pâine în fiecare zi, deși în afara obștii mănăstirii mai mâncau încă două sute de persoane. Iar când s-a adus grâul din Kalamaria, unde fusese semănat, și s-a făcut făină nouă, atunci s-a terminat și rezerva nesecată de făină. Această minune a Maicii Domnului a rămas în amintirea multor părinți, proslăvind dragostea de mamă pe care o arată tot timpul Împărăteasa cerului față de noi cei nemulțumitori.

În anul 1903 mănăstirea a hotărât să înceteze de a mai da milostenie la chilioții[1] săraci din cauza lipsei în care se afla și pentru că încetaseră să mai vină ajutoare din Rusia. Monahul Gavriil s-a gândit să fotografieze momentul în care se împărțea pentru ultima dată milostenie la cei săraci. Și pe când făcea fotografii, a văzut printre călugări umblând o femeie în negru (se poate vedea în fotografie o femeie având o aureolă în jurul ei). Părinții au înțeles că Maica Domnului era supărată pentru încetarea milosteniei și au renunțat la hotărârea aceasta.

Sfinte moaște se află și aici foarte multe, din care vom enumera câteva: capul Sfântului Mucenic Pantelimon, capul Sfântului Noului Mucenic Ștefan, capul Sfântului Siluan Athonitul, o părticică de la Sfânta Muceniță

[1] Viețuitorii săraci de la chilii

Paraskevi și o părticică de la Sfântul și Dreptul Iosif, capul Sfântului Apostol și Evanghelist Luca și o mână a Sfintei Mare Mucenițe Eufimia.

În mănăstire viețuiesc în jur de cincizeci de călugări.

Înainte de Scarlat Calimah, mănăstirea a primit danii de la Vlad Țepeș, Vlad Călugărul, Sfântul Ștefan cel Mare, Radu cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Ioan Mavrocordat, Constantin Racoviță, Grigore al III-lea Ghica.

Mănăstirea Constamonitu

Mănăstirea este așezată pe un loc deschis și foarte frumos, pe partea golfului Singhiticu, între Mănăstirile Zografu și Dohiariu, la o oră de mers pe jos de la malul mării. Este închinată Sfântului Întâiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan.

După tradiție se zice că ar fi înființată de Constanțiu, fiul Sfântului împărat Constantin cel Mare, în secolul al IV-lea. Acest lucru îl dovedește și denumirea ei – Constamonitu (Mănăstirea lui Consta).

De asemenea, se spune că în această mănăstire a viețuit și Sfântul Mucenic Artemie, care a adus moaștele Sfântului Apostol și Evanghelist Luca.

În secolul al XIV-lea, mănăstirea a fost distrusă de pirații catalani, așa cum s-a întâmplat și cu alte mănăstiri din Sfântul Munte.

După ce turcii au ocupat Grecia, precum și Muntele Athos, mănăstirile au trecut printr-o perioadă foarte grea, din punct de vedere material. În anul 1666, la Mănăstirea Constamonitu rămăseseră doar șase călugări. În perioada cruciaților și această mănăstire a fost incendiată, pentru că nu a vrut să accepte unirea cu Roma.

Mai târziu, generalul Radici al Serbiei a refăcut mănăstirea, după care a venit și el și s-a călugărit aici, primind numele de Roman.

În biserică se află o icoană făcătoare de minuni a Sfântului Mucenic și Arhidiacon Ștefan, despre care se spune că a venit în chip minunat de la Ierusalim, în timpul luptătorilor împotriva sfintelor icoane. Altă icoană este cea a Maicii Domnului «Odighitria», adică «Povățuitoarea», care a fost dăruită mănăstirii de regina Serbiei, Ana Filantropini.

Mai este o icoană a Maicii Domnului numită «Antifonitria», despre care se spune că, odată, în ajunul praznicului Sf. Arhidiacon Ștefan, pe când se terminase tot untdelemnul din mănăstire, a umplut un vas cu untdelemn, care se afla lângă icoană. Apoi s-a auzit o voce care l-a înștiințat pe chelar să vină să ia untdelemnul.

Pe la jumătatea secolului al XX-lea, mănăstirea a avut un stareț cu viață sfântă, cu numele Filaret. Era de o simplitate, smerenie și bunătate care uimeau pe toți. Nu păstra niciodată nimic pentru el. Dădea și bucata de pâine de la gura lui, dacă vedea pe cineva flămând. Odată, pe când era frate și avea ascultarea la arhondaricul mănăstirii, i s-a întâmplat să fie singur în arhondaric, având ușile încuiate și pregătind mâncarea. Deodată a văzut un tânăr frumos intrând și zicând:

– Binecuvintează! Îmi este tare foame.

Surprins, părintele Filaret i-a răspuns imediat cu ospitalitate și dragoste:

– Bine ai venit! Șezi! Cum te cheamă?

Icoana Maicii Domnului «Antifonitria»

– Mihail, a zis tânărul.

Și, înainte de a fi pus mâncarea, tânărul a dispărut brusc… A fost convins că a fost un înger al Domnului.

Într-o zi a auzit zarvă în fața chiliei sale. Când a ieșit a văzut două rândunele care se băteau. Una, fiind mai mare și mai puternică, o ciupea și o lovea pe cealaltă, rănind-o grav. Bătrânul a intervenit imediat și a salvat-o pe cea bătută. A luat-o în chilia sa și a îngrijit-o până s-a

făcut bine. De atunci rândunica, ca să-și arate recunoștința, nu l-a mai părăsit. Oriunde mergea bătrânul zbura și ea deasupra lui, așezându-se uneori pe capul sau pe mâinile bătrânului și, ciripind, căuta parcă să-l înveselească.

Într-o zi, părintele Filaret a ieșit în mijlocul naturii, pentru a se ruga și a se îndulci de frumusețile ei. Rândunica, prietena sa, zbura pe lângă el. Așezându-se pe iarbă la oarecare distanță de mănăstire, după un timp bătrânul a fost cuprins de somn. Deodată rândunica a început să zboare agitată pe deasupra capului bătrânului, făcând zgomot de parcă ar fi vrut să-l trezească și să-i arate un pericol. Trezindu-se, bătrânul a văzut la o distanță mică de el un șarpe foarte mare. Rândunica își arătase dragostea față de bunul bătrân.

Acum osemintele bătrânului au culoarea chihlimbarului și împrăștie o mireasmă foarte plăcută.

În Mănăstirea Constamonitu a viețuit și un părinte foarte simplu cu numele Agapie, care mai înainte fusese cioban. Era de o simplitate copilărească. Într-un timp a fost trimis cu ascultarea, pentru o perioadă, la un metoc al mănăstirii numit Tripotamos. Acolo era un econom, îngrijindu-se de treburile metocului, de care făcea ascultare. Într-o zi, economul i-a zis: „Apostol (acesta îi era numele din lume, căci încă nu fusese călugărit), fierbe niște ouă ca să le mâncăm la masă, dar lasă-le mai moi!“. „Să fie binecuvântat!“ a răspuns Apostol și s-a dus să împlinească porunca. După un timp a scos un ou din apa clocotită, l-a apăsat ici-colo și l-a pus din nou în apă. Puțin mai târziu a scos alt ou și l-a încercat: încă nu erau moi. A făcut același lucru și a

treia oară, dar a constatat cu uimire că în ciuda fierberii îndelungate, ouăle nu se înmuiau. L-a chemat pe părintele Gherman, economul, și i-a zis cu amărăciune: „Preacuvioase părinte, aceste ouă blestemate nu sunt bune de fiert! Le fierb de atâta timp, dar ele nu se înmoaie“. Neputându-și stăpâni râsul, părintele Gherman i-a spus: „Mai lasă-le puțin, Apostole, și se vor înmuia!“. Și Apostol i-a răspuns cu seriozitate: „Să fie binecuvântat, părinte!“.

La fel ca toate celelalte mănăstiri, Mănăstirea Constamonitu a primit și ea danii românești, care au fost făcute de către domnitorii Vlad Înecatul, Petru Rareș, Mihnea Turcitul, Radu Mihnea, Constantin Șerban, Sfântul Ștefan cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Vlad Călugărul și alții.

Se găsește și la această mănăstire o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, iar sfinte moaște sunt de la Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Evanghelist Luca, Sfântul Apostol Andrei, Sfinții doctori Chir și Ioan, Sfântul Partenie, episcopul Lampsakului, Sfântul Haralambie, Sfântul Mucenic Artemie, Sfântul Prooroc Zaharia, Sfinții 40 de Mucenici, Sfântul Iacob Persul și mulți alții.

Numărul călugărilor din această mănăstire este în jur de patruzeci.

LOCAȘURI ROMÂNEȘTI LA SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Schitul Prodromu

Schitul Prodromu (Înaintemergătorul) a fost întemeiat între anii 1852–1866 de ieroschimonahul Nifon Ionescu și ucenicul său, ieroschimonahul Nectarie. Este închinat Sfântului Ioan Botezătorul și se află pe teritoriul Mănăstirii Lavra.

Cei care au contribuit cel mai mult la ridicarea schitului au fost Grigorie Ghica, domnitorul Moldovei, caimacanul Munteniei, Alexandru Ghica, Sofronie Mitropolitul Moldovei și Nifon, Mitropolitul Munteniei. Bineînțeles că nu au lipsit nici ajutoarele multor credincioși din România.

Pe când se construia schitul, părintele Nifon, fiind plin de râvnă duhovnicească și având dragoste către Maica Domnului, se gândea cum ar putea dobândi o sfântă

icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni, care să fie ocrotitoarea acestui sfânt lăcaș, precum au toate mănăstirile din Sfântul Munte.

După multe rugăciuni a căutat să găsească pe oarecare pictor care ar putea să-i picteze o icoană cu Maica Domnului, dar punea și oarecare condiții: cât timp va lucra la icoană pictorul să se roage tot timpul, fără să mănânce ceva, iar după ce va mânca să nu mai picteze. Negăsind niciun pictor după dorința lui în Sfântul Munte, era în mare mâhnire. Dar, după rânduiala Maicii Domnului, în anul 1863 a mers în România cu părintele Nectarie pentru unele trebuințe ale schitului. Ajungând la Iași, au început să caute un pictor bun, care ar putea să picteze după dorința lor.

După mai multe căutări au găsit un pictor cu numele Iordache Nicolau, care locuia în Iași. Evlaviosul pictor a primit cu bucurie toate condițiile puse de părinți, dar își cerea iertare spunând că-i tremură mâna fiind bătrân și nu

știe dacă va reuși. Părinții l-au întărit spunându-i să-și pună nădejdea la Maica Domnului și i-au încredințat lucrarea.

După ce a pictat veșmintele și celelalte părți ale icoanei a ajuns la fețe, care se pictează întotdeauna la urmă, după cum se obișnuiește în arta picturii. Dându-și toată silința să le facă cât mai frumoase a constatat cu mâhnire că nu ieșeau după cum dorea el. Cu cât încerca mai mult, cu atât le făcea mai urâte.

Ostenindu-se toată ziua, nu a reușit nimic. Venind și părinții să vadă icoana s-au întristat și ei de cele întâmplate, dar l-au încurajat pe pictor să mai încerce, că ei tot vor lua icoana așa cum va ieși. După ce au plecat părinții, pictorul a acoperit icoana cu o pânză albă, a încuiat ușa atelierului și s-a retras în camera lui, fără să mănânce în ziua aceea, fiind foarte întristat de nereușita lui. După multe rugăciuni la Maica Domnului s-a pus să se odihnească. Dimineața, sculându-se, a luat cheia și s-a dus să mai încerce pentru ultima dată de a face ceva, dar când a ridicat pânza de pe sfânta icoană, a văzut cu uimire că fețele erau cu desăvârșire îndreptate și bine încuviințate, pline de dumnezeiesc har și veselie, după cum se văd și acum.

Văzând această minune, pictorul s-a închinat cu evlavie Maicii Domnului, apoi a chemat pe vecini să vadă și ei dumnezeiasca minune, după care a trimis pe unul din ucenicii săi să anunțe pe părinți de cele întâmplate. Aflând părinții, care se aflau în Iași, la Metocul Schitului, au trimis pe părintele Dositei, îngrijitorul metocului, să se încredințeze de cele spuse. Ajungând la casa pictorului, nu putea să intre din cauza mulțimii oamenilor.

Părintele Dositei a luat icoana cu greu și, punând-o într-o trăsură, a adus-o la metoc, unde nu a mai lăsat pe nimeni să intre, apoi a făcut cunoscută Sfintei Mitropolii această minune.

Venind Preasfințitul Mitropolit Calinic Miclescu și câțiva clerici, au văzut sfânta icoană și, crezând, i s-au

închinat cu evlavie, minunându-se și zicând: „Cu adevărat, mare dar ne-a dăruit Maica Domnului“, apoi a dat binecuvântare să se facă aghiasmă, și intrând lumea la metoc se închina cu evlavie la sfânta icoană și cereau să li se facă rugăciuni și aghiasmă. Și îndată a început darul Maicii lui Dumnezeu a lucra prin sfânta icoană și a face minuni, din care vom istorisi câteva:

Un om avea albeață pe ochi încât se vedeau luminile ochilor ca laptele și, aducându-l, s-a închinat cu evlavie Maicii Domnului spălându-și ochii cu aghiasmă, din care a luat și acasă. După trei zile a venit să mulțumească Maicii Domnului, având ochii curați și văzând foarte bine.

Altul avea lepră pe tot corpul, încât era numai bube. Închinându-se cu credință la sfânta icoană și stropindu-se cu aghiasmă, a căzut lepra de pe el ca niște solzi și s-a curățit.

Un boier a venit și a spus că fiul lui de trei zile numai după suflare se cunoaște că este viu. Și, rugându-se Maicii Domnului și luând aghiasmă, s-a dus acasă și a stropit copilul care pe loc s-a trezit ca din somn și s-a sculat sănătos. Apoi tatăl său plin de bucurie l-a adus și s-au închinat la sfânta icoană.

De la Iași au plecat cu icoana și s-au oprit în orașul Huși. Și aici s-a adunat mult popor, dorind să se închine sfintei icoane.

Aflând și domnitorul Ioan Cuza, acesta a zis: „Să se oprească icoana în țară, că aici s-a făcut minunea“. Atunci părinții și-au continuat drumul, grăbindu-se, pentru a nu le fi luată sfânta icoană.

Au poposit în orașul Bârlad și au dus sfânta icoană în casa doamnei Ecaterina Șuțu, care a primit-o cu multă dragoste și evlavie. Apoi au fost chemați să o ducă în Catedrala orașului pentru a se închina lumea. Vom aminti aici două dintre multele minuni care s-au făcut:

Era în oraș un învățător înțelept care avea la școala lui pe fiii celor mai însemnate persoane din oraș. Ziceau bârlădenii că este de treabă și cinstit, numai că nu merge la biserică decât la Sfintele Paști și nu are evlavie la cele sfinte. Acela, auzind de sfânta icoană, a trimis trăsura, rugând pe părinți să vină cu icoana la casa lui. Dar părinții i-au răspuns că nu se cade să meargă icoana la casa lui, ci mai vârtos este ca el să vină să se închine la sfânta icoană. Însă el a insistat, trimițând de mai multe ori trăsura. După rugămințile lui și ale altor oameni, părinții au acceptat să meargă cu icoana, dar, când au vrut să o ridice, s-a făcut foarte grea, încât abia patru oameni au reușit să o ducă până la trăsură. Când au încercat s-o așeze în trăsură, tocul icoanei s-a desfăcut din toate încheieturile și a trosnit foarte tare. Din aceasta au cunoscut cu toții că Maica Domnului nu voiește să meargă la casa acelui om. Când s-au întors în Catedrală, icoana s-a făcut așa de ușoară încât au dus-o doi oameni.

O doamnă care era grav bolnavă și locuia în afara orașului, la moșie, auzind de sfânta icoană, dorea să i se închine, dar se temea să meargă cu trăsura ca să nu moară pe drum. În noaptea aceea i s-a arătat Maica Domnului în vis în chipul icoanei, poruncindu-i să se scoale și să vină imediat la Bârlad să se închine la icoană și să ia binecuvântare.

Cum s-a suit în trăsură, îndată s-a simțit sănătoasă și venind s-a închinat cu evlavie propovăduind minunea și zicând că această icoană a văzut-o în vis.

De acolo, au dus sfânta icoană la Galați, la biserica Sfinților Împărați. În această biserică lucra un pictor care, văzând îmbulzeala poporului, a început a ocărî pe oameni zicând: „De ce credeți basmelor călugărești? Un pictor bun poate să picteze o icoană mult mai frumoasă". Pe când zicea el acestea și privea cu nerușinare la sfânta icoană, deodată a văzut chipul Maicii Domnului schimbându-se. Atunci s-a îngrozit așa de tare că s-a înțelepțit pe loc și spunea poporului să se închine cu evlavie, căci cu adevărat s-a pictat cu minune dumnezeiască.

După plecarea sfintei icoane din Iași, s-a întâmplat aici o altă mare minune. Un evreu avea un han la drum. Ducându-se cu negoțul, a lăsat la han pe soția sa, pe copiii săi și o slugă. S-a întâmplat însă de a murit evreul acolo unde s-a dus, iar un prieten de-al lui, tot evreu, l-a îngropat. A luat marfa și banii care au rămas și le-a adus soției, spunându-i și de moartea bărbatului ei. După ce a plecat, diavolul a pus în mintea slugii să o omoare pe evreică, să-i ia averea și să fugă de acolo.

Și așa, într-o noapte a intrat la evreică și a amenințat-o că dacă nu-i va da toți banii pe care îi are o va omorî. Evreica văzând că nu face nimic cu rugămințile, i-a dat tot ce avea, numai ca să-și scape viața. Dar sluga, după ce a luat banii, s-a gândit s-o spânzure. Pregătind el spânzurătoarea, evreica îl ruga să o lase cu viață, dar el nu o băga în seamă. Atunci și-a adus aminte de icoana Maicii Domnului, despre care

auzise că s-a pictat singură și face multe minuni. Deci, fiind în acea nevoie, a început a se ruga cu lacrimi, zicând: „Maica Domnului! Dacă chipul tău s-a pictat cu dumnezeiască minune, după cum am auzit, și tu ești adevărata Născătoare de Dumnezeu, izbăvește-mă de această primejdie și eu atunci voi crede și mă voi boteza cu toată casa mea". Acestea și multe altele zicând evreica cu mare plângere, sluga s-a apropiat să-i pună lațul în gât. Socotind el că lațul este prea sus și nu o va putea ridica, a lăsat lațul puțin mai jos, apoi suindu-se pe un scaun a pus lațul în gâtul său, să vadă de este potrivit și, cu îngăduința lui Dumnezeu, sluga a călcat pe o margine a scaunului, acesta i-a sărit de sub picioare și sluga a rămas spânzurată. Văzând minunea, evreica a rămas încremenită de frică și crezând Maicii Domnului, s-a botezat cu toată casa ei.

De la Galați, părinții au luat sfânta icoană, s-au urcat într-o corabie și au pornit spre Sfântul Munte. Când au ajuns la limanul schitului românesc, au trimis veste să vină preoții îmbrăcați în sfintele veșminte, cu cântări și tămâieri spre întâmpinarea sfintei icoane și așa, cu cinste, au dus-o și au așezat-o în biserică.

În schit era un monah foarte bolnav, cu numele Inochentie, care abia mai respira, fiind de trei săptămâni nemâncat, nemaiputând nici vorbi. Când a intrat sfânta icoană, monahul s-a trezit ca dintr-un somn și a cunoscut că a venit icoana Maicii Domnului; el a cerut să-l ducă să se închine sfintei icoane. Închinându-se cu evlavie a zis: „Maica lui Dumnezeu, de-mi este de folos să mai trăiesc, fă-mă sănătos, căci cred că poți; iar de nu, fie după cum

voiești tu, Stăpâna mea!". Acestea zicând, s-a întors la chilie vesel și plin de duhovnicească bucurie. Apoi a cerut să-i aducă o cămașă curată să se schimbe și să fie îmbrăcat în toate hainele călugărești, căci era schimnic, și să fie împărtășit cu Dumnezeieștile Taine. După aceea, trecând cam o oră de când se închinase la sfânta icoană și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, având protectoare pe însăși Maica Domnului spre a-i mijloci fericirea veșnică.

Un alt monah, crezându-și minții sale, a plecat din schit fără binecuvântare și s-a dus să se nevoiască într-o peșteră. Odată, pe când se ruga, a văzut ceva ca un luceafăr coborând și stând deasupra capului său, dar el și-a continuat canonul, încurajându-se. Deodată, acel luceafăr a trăsnit atât de tare, încât monahul, plin de spaimă, a căzut la pământ ca mort. S-a deșteptat după trei zile, dar era surd cu desăvârșire și slăbit cu totul. Târându-se cu greu, a venit la schit, mărturisind părinților despre ispita drăcească pe care a avut-o. Văzându-l părinții și făcându-li-se milă de el l-au dus în biserică la icoana Maicii Domnului și înălțând multe rugăciuni a fost vindecat, revenindu-i auzul ca mai înainte.

Minunile sunt nenumărate, dar le-am amintit doar pe acestea.

Icoana Maicii Domnului este îmbrăcată în argint și împodobită foarte frumos. Uneori Maica Domnului își schimbă înfățișarea, devenind foarte întunecată sau foarte strălucitoare. Icoana este așezată în fața catapetesmei, la iconostasul din partea stângă. Iconostasul este împodobit și poleit cu aur. În fața icoanei se află un sfeșnic împărătesc.

Maica Domnului din icoană este impunătoare, asemenea unei împărătese ce stă pe scaunul ei.

Pe locul unde se află astăzi schitul, cu mulți ani în urmă, cuviosul Marcu (ucenicul Sfântului Grigorie Sinaitul) a văzut pe Maica Domnului șezând ca o Împărăteasă pe un tron, fiind înconjurată de Îngeri și de Arhangheli și de toți cuvioșii Sfântului Munte, care i se închinau și o slăveau. Avea palate de aur înalte. Toate acestea închipuiau și arătau biserica care s-a făcut la timpul cuvenit și unde Maica Domnului, prin icoana sa, este ca o Împărătească ce se îngrijește de toți cei ce se nevoiesc în acest schit românesc.

Icoana este numită «Prodromița» și se prăznuiește pe 12 iulie.

În Schitul Prodromu se mai află și alte icoane făcătoare de minuni: Icoana Maicii Domnului «Apărătoare de foc», care a scăpat de multe ori schitul de incendiu. În fiecare an se face aghiasmă și procesiune cu această sfântă icoană. Altă icoană a Maicii Domnului este «Înainte Vestitoarea», apoi icoana Maicii Domnului «Ctitorița». Mai sunt icoana Sfintei Treimi și icoana Sfântului Ioan Botezătorul, care este foarte veche. Ea se păstrează în Paraclisul cel vechi, care a fost rezidit în anul 1660 de duhovnicul Filotei. Icoana a fost îmbrăcată în argint de către domnitorul Moldovei, Grigorie Al. Ghica, în anul 1853.

Se spune că în anul 1821, când a început revoluția grecilor împotriva turcilor, aceștia au venit cu multă armată și în Sfântul Munte, vrând să-l jefuiască. Ajungând și la Chilia Prodromu (pe locul unde mai târziu s-a înființat schitul) nu

au găsit mai nimic, deoarece monahii ascunseseră lucrurile de valoare. Intrând soldații turci în paraclis căutau ceva lucruri sau icoane pe care să le fure.

Icoana Sfântului Ioan Botezătorul

Repezindu-se spre icoana Sfântului Ioan Botezătorul, acesta s-a încruntat spre ei încât au fost cuprinși de frică și

au scos pistoalele începând să tragă asupra icoanei. Însă i-a cuprins și mai mult groaza când au văzut că gloanțele se întorceau și îi loveau tot pe ei. Atunci au fugit, nemaifăcând niciun rău.

Dintre sfintele moaște care se află în biserica schitului amintim pe cele ale Sfinților Ierarhi Ioan Gură de Aur, Grigorie Teologul și Modest, Patriarhul Ierusalimului, ale Sfântului Apostol Matei, ale Sfintei Mari Mucenițe Varvara, ale Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia, precum și moaște de la Sfântul Mucenic Trifon, Sfinții Doctori fără de arginți Cosma și Damian și Cuviosul Antipa de la Calapodești, Sfântul Arhidiacon Ștefan, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Nil Izvorâtorul de Mir, Sfântul Mare Mucenic Haralambie, Sfântul Ioan Botezătorul.

Astăzi, schitul Prodromu trece printr-o nouă perioadă de înflorire, având ca stareț pe Părintele Atanasie, iar numărul părinților care se nevoiesc în acest sfânt locaș a ajuns la patruzeci.

Schitul Lacu

Acest schit mai este cunoscut și sub numele de Schitul «Sfântul Mucenic Dimitrie». Se află în partea centrală a Peninsulei, între Turnul Amalfino și Mănăstirea Sfântul

Pavel, fiind locuit de călugări români, și aparține de Mănăstirea Sfântul Pavel.

«Lako» în traducere înseamnă «groapă», adică «Schitul din groapă». Într-adevăr, este înconjurat din trei părți de munți, cu o singură ieșire spre mare, pe valea pârâului.

Biserica Mare a Schitului. Sus se vede Chilia Sf. Mc. Artemie

Încă din secolul al XIV-lea, aici au locuit călugări sârbi, viețuind în asceză și pustnicie. Într-un Pateric Athonit se spune că Schitul Lacu era numit «Pustia cea mai dintru adânc» sau «Tebaida Sfântului Munte», fiind un loc pustnicesc foarte retras. În timpul ocupației turcești, schitul a cunoscut și perioade de pustiire, însă pe la anul 1760 a fost reînființat de monahul moldovean Daniil.

După anul 1830, au venit mulți călugări români, iar schitul a cunoscut o mare înflorire. În anul 1855 erau cinci Chilii cu paraclise și șaisprezece Colibe, iar numărul călugărilor ajunsese la treizeci și doi, majoritatea fiind veniți din Mănăstirile Cernica și Căldărușani. În 1849 a fost ridicată bisericuța cimitirului, cu hramul Sfântul Lazăr cel a patra zi înviat.

Între anii 1898–1904 s-a construit biserica mare a schitului închinată Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, iar pe parcurs s-au mai construit și alte chilii, ajungând la douăzeci și patru, numărul călugărilor trecând de o sută.

După Al Doilea Război Mondial, a început să scadă și numărul monahilor români din Schitul Lacu, ca de altfel din întreg Sfântul Munte. În anul 1991 mai erau doar două chilii populate cu trei călugări. De atunci, însă, prin grija Maicii Domnului și a Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, schitul a început să reînvie, venind și alți călugări din România. În momentul de față schitul se află în mare înflorire având treisprezece chilii locuite, care au fost reconstruite prin multă osteneală, și trei chilii în construcție: Chilia Sfinților Arhangheli, Chilia tuturor Sfinților și Chilia

Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Numărul călugărilor a ajuns la frumoasa cifră de cincizeci.

Chiliile Schitului Lacu sunt următoarele: Chilia Buna Vestire, Chilia Sfântului Mare Mucenic Artemie, Chilia Sfântului Ierarh Nicolae, Chilia Acoperământul Maicii Domnului, Chilia Înălțarea Domnului, Chilia Întâmpinarea Domnului, Chilia Sfântului Prooroc Ilie, Chilia Cuviosului Antonie cel Mare, Chilia Nașterea Maicii Domnului, Chilia Adormirea Maicii Domnului, Chilia Izvorul Tămăduirii, Chilia Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Chilia Sfinților Athoniți.

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie din Biserica Mare

Fiecare chilie are câte un stareț sub ascultarea căruia se nevoiesc cei care fac parte din obștea lui. În timpul săptămânii, fiecare chilie își are programul ei, iar duminica și în sărbători se întâlnesc cu toții la biserica mare a schitului, numită Kiriacou (biserica de duminică), unde săvârșesc slujbele împreună. La sărbătorile mari se fac privegheri de toată noaptea. După privegheri se retrag din nou la chilii, unde petrec în liniște și rugăciuni restul săptămânii.

Starețul schitului se schimbă anual, adică fiecare chilie are un an conducerea schitului, și poartă numele de «dicheu», adică cel care este drept și face dreptate.

O mare mângâiere a părinților din schit este icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Lacuschitiotisa». Icoana este de o rară frumusețe, fiind pictată după modelul icoanei «Prodromița».

Spunea unul din părinții schitului că, mergând odată în Cipru, a trecut pe la o familie cunoscută. Aceștia aveau o fetiță în spital, grav bolnavă, urmând să fie operată. Călugărul a fost rugat să meargă la spital și să le binecuvinteze fetița. La spital, monahul a scos o iconiță cu Maica Domnului «Lacuschitiotisa», a binecuvântat pe bolnavă făcându-i semnul crucii pe cap și i-a dat să sărute iconița. Imediat fetița s-a ridicat din pat și a zis mamei sale:

– Mamă, nu mai sunt bolnavă! Nu mai am nevoie de operație! Să mergem acasă, că m-a vindecat Maica Domnului.

Altădată, un creștin cunoscut unui părinte din schit mergea cu mașina, având toată familia cu el. Conducând

cu viteză mare, la o intersecție i-a ieșit o mașină în față. Neavând altă soluție a călcat brusc frâna și a răsucit volanul. Mașina a ieșit de pe șosea, fiind gata să se răstoarne. Atunci au văzut o mână de femeie care a apucat mașina și a îndreptat-o pe drumul ei. Mașina și-a continuat mersul ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Aceasta s-a petrecut în timpul nopții. După această minunată izbăvire de la moarte, omul a tras mașina pe dreapta și a zis soției: „Maica Domnului ne-a salvat!“. Și căutând în buzunar a găsit că avea cu el o copie după icoana Maicii Domnului «Lacuschitiotisa». Chiar în noaptea aceea a sunat la părintele cunoscut din Schitul Lacu și i-a zis: „Părinte, Maica Domnului «Lacuschitiotisa» ne-a salvat de la moarte sigură“. Apoi a făgăduit că va contribui cu o sumă de bani pentru a fi îmbrăcată icoana în argint.

Cu ajutorul Maicii Domnului, în Chiliile Buna Vestire, cea a Sfântului Mucenic Artemie și Chilia Intrarea Maicii Domnului în Biserică se săvârșește Sfânta Liturghie zilnic.

La una din colibele schitului s-a nevoit părintele Gherasim, care cânta foarte frumos. Se spune că veneau călugării greci și-l chemau să cânte la hramuri.

La chilia Adormirea Maicii Domnului, refăcută în întregime, s-au nevoit pe la sfârșitul secolului al XIX-lea duhovnicul Leontie cu cei trei ucenici ai săi: Atanasie, Dositei și Vlasie. Acest duhovnic era cu metania din Mănăstirea Neamț.

Chilia este așezată în partea dreaptă a pârâului Lacu, care, fiind așezată sub munte, în timpul iernii nu este luminată de soare decât cel mult două ore, la amiază.

Maica Domnului «Lacuschitiotisa»

Săvârșeau zilnic Sfânta Liturghie, nevoindu-se cu priveghere de noapte. Trăiau într-o mare sărăcie și erau ajutați de ceilalți părinți, care se minunau de râvna lor.

La biserica mare a schitului se află o părticică din Lemnul Sfintei Cruci și câte o părticică din moaștele Sfântului Haralambie și ale Sfinților Mucenici de la Schitul Iviru: Eftimie, Ignatie și Acachie.

De asemenea, la Chilia Sfântului Mare Mucenic Artemie se găsește o părticică din Lemnul Sfintei Cruci și părticele din moaștele mai multor sfinți, dintre care amintim pe Sfântul Mare Mucenic Artemie, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Mare Mucenic Pantelimon, Cuviosul Siluan Athonitul, Cuviosul Sofronie Caliga, cel care a fost stareț al Mănăstirii Sfântul Pavel.

Multe părticele de sfinte moaște sunt și la celelalte chilii ale Schitului Lacu.

Alte locașuri românești

• Chilia Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan de la Provata unde se nevoiesc opt părinți români din Basarabia.

• Chilia Sfântului Ioan Botezătorul tot de la Provata unde se nevoiesc doi părinți români (aceste două chilii se găsesc pe teritoriul Lavrei).

• Chilia Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, care aparține Mănăstirii Dionisiu și alte colibe unde se nevoiesc părinți români.

• Chilia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe de la Capsala unde se nevoiesc trei părinți români.

• Chilia Sfinților Doctori fără de arginți Cosma și Damian din Capsala unde se nevoiește un român.

În zona Capsalei, care se află pe teritoriul Mănăstirii Pantocrator, au fost multe chilii românești în care au viețuit părinți cu viață sfântă.

Amintim pe părintele Trifon care a trăit într-o sărăcie totală. Casa îi era aproape dărâmată, iar când ploua, apa se găsea peste tot în chilia sa. Părintele Trifon nu se îngrijea de nimic pământesc.

Un alt cuvios a fost părintele Irodion. Acesta a avut darul înaintevederii și se prefăcea nebun.

Părintele Fanurie avea o viață sfântă și așa au fost mulți alții, doar de Dumnezeu știuți.

La Colciu se află Chilia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe unde se nevoiesc opt părinți români. Aici viețuiește și părintele Dionisie[1], care a depășit vârsta de nouăzeci de ani, un mare duhovnic și mângâietor de suflete.

Mormântul simplu al părintelui Dionisie de la Colciu

Altă chilie de la Colciu, cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul, adăpostește doi părinți români.

[1] Între timp, Părintele Dionisie s-a mutat la Domnul (în anul 2004), având nouăzeci și cinci de ani. *(n. edit)*

Nu departe de Colciu, puțin mai în vale, se află Chilia Sfântului Ipatie unde se nevoiesc trei părinți români. Zona în care se găsește chilia are o climă foarte bună și livezi bogate. Aceste trei chilii sunt pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu.

Chilia Adormirii Maicii Domnului se găsește pe teritoriul Mănăstirii Xeropotamu și aici se nevoiesc doi părinți români.

La Schitul Sfânta Ana, un părinte român se nevoiește la Chilia Sfântul Pantelimon.

La trei kilometri distanță de Schitul Prodromu, pe drumul ce duce spre Coliba Sfântului Nil, se nevoiește de mulți ani un părinte român, care trăiește singur într-o colibă. Acest părinte iese foarte rar și doar pentru cele necesare. Mai în adâncul pustiei se nevoiește de patru ani un alt părinte român.

Poate vor mai fi și alți părinți pustnici, ce se nevoiesc neștiuți de oameni, pe care îi vede și îi cunoaște doar Bunul Dumnezeu, pe Care ei Îl slăvesc neîncetat.

* * *

În cartea „Livada de flori duhovnicești" se spune că era un duhovnic cu viață sfântă, care avea multe vedenii și descoperiri. La sfârșitul vieții sale s-a învrednicit de o minunată și înspăimântătoare vedenie:

A văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos șezând pe scaunul slavei și de-a dreapta Lui pe Preacurata Stăpână. Toată oastea cerească sta așteptând porunca Stăpânului.

A poruncit Domnul unui înger să sune din trâmbița cea înfricoșată pe care o ținea în mâini și a ieșit un astfel de sunet, încât s-a cutremurat toată lumea ca o frunză de copac când o bate vântul. După puțină vreme a făcut iarăși semn Domnul către înger să trâmbițeze a doua oară și îndată a trâmbițat.

Maica lui Iisus, cunoscând că după al treilea sunet al trâmbiței are să se sfârșească lumea, s-a sculat de pe scaunul său și căzând la Preacuratele picioare ale Dreptului Judecător se ruga cu stăruință să dea vreme de pocăință păcătoșilor, ca să-și plângă păcatele lor. Domnul i-a răspuns, zicând:

„Știi, Maica Mea preaiubită, câte lucruri de rușine săvârșește lumea cea nemulțumitoare, în fiecare zi. Așadar, nu este cu bună cuviință, nici cu dreptate ca în vreun chip să-i miluiesc, căci nu numai bărbații mireni și femeile, dar chiar și clericii și monahii Mă rănesc în cele dinlăuntru și Mă răstignesc și cu totul au necinstit sfântul chip și îngereasca petrecere, prin desfrânările lor".

Atunci Stăpâna se ruga mai cu stăruință, zicând:

„Fiul meu Cel Preadulce, ascultă-mă pe mine, Maica Ta, ca, pentru milostivirile îndurărilor Tale și pentru Preacuratele Patimi ce ai răbdat, să Te înduri spre cei păcătoși".

Iar El a zis:

„Cunosc, o, Maica Mea, că de multe ori prin rugăciunile și cererile tale M-ai îmblânzit și nu M-ai lăsat să fac judecata ce li se cuvenea. Dar oamenii nicidecum nu s-au făcut mai buni și nici nu s-au abătut de la răutatea și

vicleșugul lor de mai înainte; ci mai vârtos s-au făcut mai răi, defăimând Crucea și Patima Mea. Ighemonii și boierii muncesc cu nerușinare poporul cel supus lor și necinstesc sfintele legi prin petrecerea lor cea desfrânată. Poporul cel de obște iarăși leapădă și defaimă poruncile Mele, săvârșind voile lor cele trupești: desfrânările, uciderile, nedreptățile și alte fărădelegi pline de rușine și aducătoare de moarte“.

Atunci Stăpâna iarăși a zis:

„Toate acestea sunt adevărate, Preadulcele meu Fiu, dar mă rog Ție, ca pentru nemărginita Ta milostivire să le trimiți lumina darului Tău, ca să-și cunoască păcatele lor și, întorcându-se la Tine, să dobândească iertare. Așa, mult-Milostive Doamne, auzi-mă pe mine și împlinește cererea aceasta, nu pentru că li se cuvine lor, că nevrednici sunt de milă și de iertare, ci pentru dragostea mea și a tuturor sfinților care și-au vărsat sângele pentru numele Tău și și-au dat la felurite morți trupurile și au defăimat toate plăcerile lumii, pentru a avea dragostea Ta. Deci, ascultă, mult-Milostive, rugăciunea noastră“.

Atunci toți sfinții s-au închinat cu Preasfânta Fecioară, rugând pe Domnul să facă milă.

Judecătorul Cel Preaîndurat, înduplecându-Se prin rugăciunile Maicii Sale și ale tuturor sfinților, a răspuns cu față lină:

„M-ai biruit, Maica Mea, prin rugăciunea ta cea milostivitoare și ai îmblânzit dreapta Mea mânie. Să se facă, dar, voia ta. Iar voi, prietenii Mei, prin rugăciunile voastre ați schimbat mânia Mea întru milă. Așadar, trimit

iarăși în lume învățători și propovăduitori să îndrepteze pe cei ce păcătuiesc".

Acestea zicând Stăpânul, a luat sfârșit vedenia pe care a povestit-o preotul cel zis mai sus tuturor fraților mănăstirii. Și pentru a-i încredința că a fost adevărată vedenia, le-a spus și unele greșeli ascunse – pe care i le-a descoperit Domnul –, fiecăruia deosebi, ca să se îndrepteze. Acestea zicând, cuviosul și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Vedeți, frații mei, câtă putere are rugăciunea Preasfintei Fecioare către Preaînduratul său Fiu, Iisus Hristos? Deci, veniți să ne plângem aici păcatele și fărădelegile noastre, ca să nu le plângem mai târziu, veșnic și fără folos. Veniți să cădem cu toții la preacuratele picioare ale Maicii lui Dumnezeu și să strigăm cu credință:

Ușa milostivirii deschide-o nouă binecuvântată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne izbăvim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc. Amin.

O chilie de la Colciu

«Întru smerenia noastră ne-a pomenit pe noi Domnul»

CUPRINS

